

החוג לחינוך שנה"ל תשע"ח

לימודים לתואר B.A. (במסלולים חד-חוגי ודו-חוגי)

ראשת החוג: ד"ר עפרה ולטר

חברי הסגל האקדמי:

פרופסור מן	פרופ' שמואל שמאי.
המניין:	
פרופסור חבר:	פרופ' מוסטפא עבאסי, פרופ' יאיר זלטנרייך.
מרצה בכיר:	ד"ר אמיר גולדשטיין, ד"ר תמר הגר, ד"ר עפרה ולטר, ד"ר יוחאי עתריה, ד"ר איילת שביט, ד"ר שרון שניר, ד"ר עירית ששון.
מרצה:	ד"ר קרוליין גוטמן, ד"ר אלון גולדברג, ד"ר אדם ויילר גור אריה, ד"ר מרינה גורושיט, ד"ר יערה גיל גלזר, ד"ר עומר הורוביץ, ד"ר משי משה אורי, ד"ר שירי פרלמן-אבניאון, ד"ר יונתן קסלר, ד"ר נירית קרני וייזר, ד"ר ענת רביב.
סגל עמית:	ד"ר אלכס זיבנברג, ד"ר שי מנשה.
מורה בכיר:	גב' שרון חי.
מורה:	עו"ד תמר גוטגולד כהן, גב' ויויאנה מלמן, גב' תופאחה סאבא, ד"ר מרסל עמאשה.
מורה משנה:	גב' נגה גולדרינג, גב' מיכל דורון, מר עופר זילברברג.

מורים מן החוץ:

מר צביקה אופיר, ד"ר גליה אנקורי, ד"ר אסנת ארבל, גבי ליאור אריאל, ד"ר סמי בהט, ד"ר רונן ברגר, גבי יסמין ברזילי שחם, ד"ר גלעד גולדשמיט, גבי קמה גלילי, ד"ר יעל גרינשטיין, ד"ר אורלי דהאן, גבי הגר דורנאי, גבי אלה דרור, ד"ר ורד האס, ד"ר דורית דרור הדר, גבי רוני היינבך, ד"ר אילנה הירסטון, ד"ר ליאור המאירי, ד"ר בתאל חזן-לירן, גבי הודיה חיוט, מר יונתן יעקובי, ד"ר יוסי יפה, ד"ר טל ישראלי, ד"ר עידו ליברמן, ד"ר גיל מאור, מר רונן מאירוביץ, ד"ר לאה מרזל, מר רגב נתנזון, ד"ר סאבין בן שושן ליאת, גבי יעל סילבר, ד"ר נורית פז, ד"ר ענבל פלג קוריאט, גבי דנה צורי, ד"ר עדנה קלו ליבנה, ד"ר קידר יעל, גבי רויטל תמרי.

תוכן הקובץ

1-8.....	מטרת הלימודים וחובות חוג.....
9.....	המוקד לחינוך מיוחד.....
10-11.....	המוקד ללקויות למידה.....
12-13.....	המוקד לשילוב אמנויות.....
14-15.....	המוקד לחינוך חברתי ולמנהיגות.....
16-17.....	המסלול לסיוע ולשיקום.....
18-36.....	מבנה תכניות הלימודים עפ"י מוקדים.....
36-41.....	מבנה תכניות דו חוגיות.....
41-87.....	תקצירי הקורסים.....

מטרת הלימודים

כל העוסק בחינוך נוטל על עצמו שליחות מרצון. על כן מצבי החוג לחינוך לעצמו שתי מטרות משולבות: הענקת כישורים אקדמיים איכותיים לבוגריו, והקניית מטען ערכי-חברתי שיאפשר להם לתרום מכישוריהם לקידום חברתי ותרבותי במדינת ישראל ובגליל בפרט. רוח זו הביאה תמיד אל החוג סטודנטים רבים מהגליל ומחוץ לו, בני קהילות ותרבויות מגוונות, שמכנה משותף של סקרנות אינטלקטואלית יחד עם מחויבות חברתית ובסיס ערכי מאחד ביניהם.

במישור האקדמי אלה הן מטרותינו:

1. הענקת ידע עדכני ונרחב באושיות החינוך ובפרט בתחומי ההתמחות של החוג.
2. יצירת יכולת התמודדות במישור האנליטי והסינתטי עם גישות מקצועיות קונבנציונליות ואלטרנטיביות.
3. הקניית הבנה ושליטה בשיטות ובטכניקות מחקר כמותניות ואיכותניות חדשניות.
4. חידוד היכולת ליצור אפליקציות בין תיאוריות למציאות, ובדרך זו לתת מענה מדעי הלכה למעשה לסוגיות חינוכיות.
5. טיפוח חוקרים פוטנציאליים, תוך גירוי הסקרנות האינטלקטואלית והבאת הסטודנטים ליכולת של ביצוע מחקר עצמאי.

במישור הערכי-חברתי חרטנו על דגלנו את המטרות הבאות:

- עיצוב דמות של מחנך, דהיינו אדם שערכי החינוך טבועים וחקוקים בלבו, ושהחינוך הוא בעבורו צורך להגשמה עצמית ולא רק מלאכה.
- הכשרת אנשי חינוך שפניהם נשואות אל הקהילה. בגליל רב הפנים תפקידו של איש החינוך מתבצע בלב אוכלוסייה הטרוגנית ונועד לחזק לכידות פנימית ומודעות עצמית פנים-קהילתית, אך במקביל להוביל למגע ולחיבור בין קהילות שונות.
- הכשרת אנשי חינוך בעלי זיקה חינוכית ומחקרית תוך מתן בסיס תיאורטי מעמיק בתחומי החינוך לאנשים המעוניינים להמשיך ללימודים לקראת תארים מתקדמים או ללימודי תעודה.

החוג בנוי מארבעה מוקדים ומסלול המציעים התמחויות ספציפיות. בהגדרת תחומי ההתמחות עמדו מול עינינו הצרכים המבוקשים בסביבה הגלילית, כמו גם הסביבה הישראלית בכללותה. אלה הם המוקדים:

1. **חינוך מיוחד** - המוקד עוסק בהקניית ידע בשדה רחב של צרכים חינוכיים בקרב אוכלוסיות במצבי חיים מיוחדים: פשיעה, בעיות התפתחות, חולי, מוגבלות תפקודית ועוד. הכשרתם של ברי סמכא בתחומים הללו בכלל ובפריפריה בפרט היא צורך חיוני.
2. **לקויות למידה** - המוקד מקנה ידע במגוון רחב של לקויות שונות כגון דיסלקציה או דיסקלקוליה כמו כן מתייחס לקבוצת הפרעות מגוונות, המתבטאת בקשיים משמעותיים ברכישת השפה הדבורה, בקריאה, בכתיבה, בהמשגה ובשימוש ביכולות מתמטיות, ועוד.
3. **שילוב אמנויות בחינוך** - המוקד לשילוב אמנויות בחינוך עוסק בתרומתה ובמשמעותה של האמנות לסוגיה למציאות החברתית-חינוכית-פסיכולוגית. כמו כן, המוקד עוסק בשילוב בין אמנויות שונות במסגרות השונות של החינוך.
4. **חינוך חברתי ומנהיגות** - מטרתו של המוקד הינו לעצב אנשי חינוך שיהיו בעלי כישורים אקדמיים נאותים להוביל מהלכים חינוכיים שיגבירו זהויות ומודעויות במערכות החינוך השונות הפורמליות והבלתי-פורמליות.
5. **מסלול סיוע ושיקום** - מטרת המסלול להכין סטודנטים המעוניינים להמשיך ללימודי טיפול באמצעות אמנויות, במגמת אמנות ולחשוף אותם לידע רלוונטי מתחום החינוך המיוחד, הפסיכולוגיה, האמנות ושילוב האמנויות בחינוך באופן המשלב המשלב פיתוח יצירתיות וכלי חשיבה מגוונים.

לצד ארבעת המוקדים והמסלול לשיקום וסיוע פועל מערך של לימודי שדה, שעניינו הוא הממשק שבין התיאוריה לשדה. ההתנסות בשדה מזמנת לסטודנטים חשיפה, העמקה, למידה והתמודדות עם דילמות חינוכיות בתחום התמחותם בחוג. ההתנסות בשדה משלבת כמה מהמטרות האקדמיות והערכיות-חברתיות שהוצגו לעיל. שילוב זה בין לימודי השדה והלימודים התיאורטיים מקנה בסיס משמעותי וחשוב ללימודי תואר שני בחינוך או בתחומים אחרים.

תנאי הקבלה

הקבלה לחוג מותנית בעמידה בתנאי הקבלה של המכללה, ברמה הנדרשת על ידי החוג.

ציון עובר בקורסים בחוג לחינוך

ציון עובר בכל הקורסים בחוג לחינוך הינו ציון 60.

תנאי המעבר משנה א' ל-ב'

סטודנט המבקש לעלות לשנה ב' חייב לעמוד בציון ממוצע של 75 לפחות בכל הקורסים של שנה א'. כמו כן, סיום כל קורסי החובה של שנה א' בציון עובר 60 ולסיים את חובות האנגלית לשנה א' (רמת בסיסי לפחות).

סטודנט ממסלול / תכנית אחרת הרוצה לעבור לחוג לחינוך חייב להציג ממוצע ציונים 80 לפחות (בצבירה של 24 נ"ז לפחות).

בנוסף - כפופים הסטודנטים לתנאי הקבלה ולדרישות האקדמיות של כל מוקד, כפי שהללו מפורטים בהמשך.

תנאי המעבר משנה ב' ל-ג'

סיום כל קורסי החובה של שנה ב' בציון עובר 60, ציון ממוצע משוקלל של 75 לפחות וסיום חובות האנגלית.

תכנית הלימודים

החוג מציע לתלמידיו שלושה מסלולי לימוד: המסלול הדו-חוגי, המסלול החד-חוגי ומסלול סיוע ושיקום באמצעות האמנויות בחינוך. במסלול הדו-חוגי לומדים הסטודנטים 60 נקודות זכות (נ"ז) בחוג לחינוך, במקביל ל-60 נ"ז (לפחות) בחוג נוסף. במסלול החד-חוגי מותנית קבלת התואר בצבירה של לפחות 120 נ"ז בחוג לחינוך. במסלול סיוע ושיקום באמצעות האמנויות בחינוך מותנית בצבירה של 108 נ"ז בחוג לחינוך ובנוסף 12 נ"ז בקורסים במכון לאמנויות.

הבחירה בין המסלולים נעשית בדרך כלל עם הקבלה לשנה א', אך ניתן גם לעבור ממסלול דו-חוגי למסלול חד-חוגי בסוף שנה א'. הקבלה למוקד מסוים מותנית בעמידה בתנאי הקבלה למוקד המבוקש, ותלויה גם במספר המבקשים להתקבל אליו, שכן בחלק מהמוקדים יש הגבלה של מספר הלומדים.

החוג רשאי בכל עת לבצע שינויים בתכנית הלימודים וליידע על כך את הסטודנטים.

תכנית הלימודים במסלול הדו-חוגי

30 נ"ז (בסך הכל) בלימודים כלליים (דיסציפלינריים ומתודולוגיים) בחוג (מבואות וכו').
30 נ"ז בשנים א', ב' ו-ג', בלימודי המוקד שאליו שובץ הסטודנט.

תכנית הלימודים במסלול החד-חוגי

38 נ"ז קורסי חובה כלל חוגיים בחוג לחינוך.
8 נ"ז בחירה כלל חוגית.
72 נ"ז בלימודי 2 מוקדים.
2 נ"ז קורס רוח כלל-מכללתי.

תכנית הלימודים במסלול סיוע ושיקום באמצעות האמנויות בחינוך

לימודים חובה כללים בחוג לחינוך : 30 נ"ז
2 נ"ז קורס רוח כלל-מכללתי.
קורסי חובה של המוקד לשילוב אמנויות : 32 נ"ז
קורסי חובה של המוקד לחינוך מיוחד : 28 נ"ז
לימודי אמנות מעשית : 12 נ"ז (300 שעות אמנות)
קורסי בחירה : 16 נ"ז

סך כל החובות לתואר ראשון בחוג לחינוך

במסלול החד-חוגי : 120 נ"ז.
במסלול הדו-חוגי : 60 נ"ז.
במסלול סיוע ושיקום באמצעות האמנויות בחינוך : 120 נ"ז.

עבודות סמינריוניות

כל סטודנט במסלול החד-חוגי ובמסלול סיוע ושיקום באמצעות האמנויות בחינוך חייב בהגשת שתי עבודות סמינריוניות בחוג, אחת בכל מוקד שבו הוא לומד.
כל סטודנט במסלול הדו-חוגי חייב בהגשת עבודה סמינריונית אחת בחוג, במוקד שבו הוא לומד, לצד חובת ההגשה של סמינריון/נים בחוג השני שבו הוא לומד.
טרם הרישום לסמינריונים ו/או לעבודות הגמר נדרש כל סטודנט להגיע לרמת פטור באנגלית ללא קשר לרמת האנגלית אליה סווג בעת קבלתו ללימודים, למעט מי שהתקבל ברמת פטור.

סטודנט לא יורשה להירשם לסמינריון ו/או לעבודות הגמר ללא רמת פטור באנגלית, ככלל הרישום לקורסי האנגלית מתבצע ע"י הסטודנט ובאחריותו במסגרת ימי השיבוץ החוגיים.

מועד הגשת עבודות סמינריוניות:

מועד ההגשה האחרון של העבודה הסמינריונית בחוג לחינוך הינו ה-30 לאוקטובר של השנה האקדמית העוקבת.

סטודנט שמבקש דחייה יצטרך להעביר בקשה לדחייה בהגשה לוועדה שתדון בנושא ותקבע יחד עם המנחה תאריך מדויק להגשה.

ההגשה המאוחרת וכל המשתמע ממנה הם על אחריות הסטודנט.

קורסים אשר לא ניתן לחזור עליהם יותר מפעמיים

הקורסים להלן הינם קורסי חובה כלל חוגיים אשר לא ניתן לחזור עליהם יותר מפעמיים:

- מבוא לפסיכולוגיה בחינוך
  - שיטות מחקר כמותיות ואיכותניות
  - סטטיסטיקה א' + ב'
- כישלון בקורסים אלו יביא להפסקת לימודיו של הסטודנט בחוג לחינוך.

מערך כללי של לימודי שדה:

הקורס "לימודי שדה-התנסות בשטח" הינו קורס חובה לכל הסטודנטים בחוג לחינוך במסלול חד-חוגי ודו-חוגי. הקורס מתבצע במשך שנה אקדמית אחת בשנה ג' ומקנה 4 נ"ז. את לימודי השדה בשטח, ילווה קורס חובה נוסף בשם "לימודי שדה - תיאוריה ומעשה", גם הוא, בהיקף של 4 נקודות זכות וכן הדרכה קבוצתית.

הקורס "לימודי שדה - תיאוריה ומעשה" הינו קורס חובה בחוג לחינוך, עם זאת, מאחר שמדובר בקורס התנסותי, רשאים מנהלת היחידה ללימודי שדה בעצה אחת עם ראש החוג להפסיק את לימודיו של סטודנט בקורס זה משיקוליהם המקצועיים. במקרה זה יקבע ראש החוג עבור הסטודנט קורסים חלופיים במוקד, המעניקים מספר נקודות זכות זהה, ואשר יחשבו עבורו כקורסי חובה חלופיים.

קורס הבעה ורטוריקה

סטודנט החייב בקורס הבעה ורטוריקה יזוכה בעבור הקורס ב-2 נ"ז בגין חובת קורס "רוח כלל מכללת".

אנגלית

בהתאם להחלטת המועצה להשכלה גבוהה, לימודי האנגלית הנם לימודי חובה לתואר. כל הסטודנטים נדרשים להתחיל בלימודי האנגלית בשנה הראשונה ללימודיהם:

❖ סטודנטים שרמתם טרום בסיסי א', טרום בסיסי ב' או בסיסי מחויבים ללמוד אנגלית החל מהסמסטר הראשון ללימודיהם.

סטודנטים שרמתם מתקדמים א' או מתקדמים ב' מחויבים ללמוד אנגלית החל מסמסטר א' או סמסטר ב' של השנה הראשונה ללימודיהם.

בנוסף, כל הסטודנטים במכללה נדרשים להגיע לרמת פטור באנגלית טרם הרישום לסמינריון ו/או לקורסים מתקדמים.

רישום לקורסי הסמינריון ו/או לקורסים מתקדמים/עבודות גמר לא יתאפשר ללא רמת פטור באנגלית.

סיום לימודים

ציון גמר

לכל סטודנט בחוג ייקבע ציון גמר על בסיס הממוצע המשוקלל של ציונו במקצועות שבתכנית הלימודים החוגית.

סטודנט שהשלים את תכנית לימודיו וממוצע ציונו המשוקלל הוא לפחות 75 זכאי לקבל תואר ראשון בחינוך.

זכאות לתואר

סטודנט שסיים את לימודיו יגיש בקשה לחוג לקבלת זכאות לתואר, עד למועד הגשת הבקשות המפורסם בלוח השנה המכללתי באתר המכללה. מועד הזכאות הוא זה שבו סיים הסטודנט את כל חובותיו האקדמיים והמנהליים, ציוניו שוקללו ונבדקו כל חובותיו האקדמיים והמנהלתיים ע"י מזכירות החוג, מדור שכר לימוד והספרייה והופק עבורו אישור רשמי.

סטודנט שלא יבצע תהליך בקשת זכאות לתואר עד למועד שנקבע לא יוכל לקבל תעודת בוגר בטקס שיתקיים באותה שנה.
לאחר קביעת הזכאות לתואר והפקת הגיליון הסופי לא ניתן לבקש שיעשו בהם שינויים
המכללה מטעמה לא תבצע עדכון בקורסים ובציונים.

**לכל המעוניין ללמוד בהמשך את מקצועות הטיפול באמנות, ייעוץ חינוכי, תארים מותקדמים בתרפיות באמנויות, וחינוך מיוחד מומלץ לקחת תיאוריות אישיות א' + ב' ופסיכופתולוגיה א' + ב'.

*** קורסי חובה/בחירה – סמינריונים**

כל סטודנט רשאי לבחור מרשימת הסמינריונים המוצעים במוקד. סטודנט במסלול החד-חוגי חייב בהגשת שתי עבודות סמינריוניות בחוג, סטודנט במסלול הדו-חוגי חייב בהגשת עבודה סמינריונית אחת בכל חוג.

תכניות דו חוגיות:

- **דו חוגי חינוך ורב-תחומי** - סטודנט הלומד בחוג ללימודים רב-תחומיים את הקורס "מבוא לסוציולוגיה" אינו חייב בקורס "מבוא לסוציולוגיה של החינוך".
- **דו חוגי חינוך ופסיכולוגיה** – סטודנט הלומד בחוג לפסיכולוגיה פטור מלימודי קורסי החובה של החוג לחינוך אותם לומד בחוג לפסיכולוגיה.
- **דו חוגי חינוך וכלכלה וניהול** - סטודנט הלומד בחוג לכלכלה וניהול פטור מלימודי הסטטיסטיקה בחוג לחינוך אך חייב להשלים בשנה ב' את הקורס שיטת מחקר כמותניות ואיכותיות.
- **דו חוגי חינוך ושירותי אנוש** – סטודנט הלומד בחוג לשירותי אנוש פטור מהקורס מבוא לסוציולוגיה של החינוך וילמד את 2 נ"ז של הקורס רוח במסגרת החוג לחינוך.

השתתפות בכנסים וימי עיון

החוג לחינוך מקיים מידי שנה כנס בנושא החינוך. מטרת הכנס לחשוף את הסטודנטים והסגל לתמורות ושינויים בתחום שדה המחקר בארץ ובעולם.
סטודנט בחוג לחינוך חייב ליטול חלק בשני כנסים במהלך לימודיו לתואר ראשון.

נוכחות בקורסים ובדגש על סדנאות

הנוכחות בקורסים ובסדנאות הינה חובה על פי ההבחנה הבאה;

1. סדנאות-נוכחות הינה חובה, לא תתקבל כל הצדקה לחיסור (כולל לידה) .
2. קורסי חובה ובחירה- נוכחות בקורסים הינה חובה. היעדרות מוצדקת עד 20%. היעדרות מעבר ל20% תבטל את ההשתתפות הסטודנט בקורס.

קורס רוח

על כל סטודנט בחוג ללמוד במהלך התואר קורס רוח בהיקף 2 נ"ז מתוך רשימת קורסי הרוח בחוג ללימודים רב תחומיים.

המוקד לחינוך מיוחד ראשת המוקד: ד"ר נירית קרני ויזר

תנאי הקבלה לתלמידי שנה א'

תנאי הקבלה לחוג לחינוך.

תנאי המעבר בין שנים

1. ממוצע ציונים של 75 לפחות.
2. ציון עובר בקורס "הכרת מסגרות החינוך המיוחד".
3. ציון עובר (60 לפחות) בכל קורסי החובה בחוג לחינוך.
4. התאמתו של כל סטודנט למוקד תיבדק מחדש בתום כל שנת לימודים. צוות המוקד רשאי להתנות את המשך לימודיו במוקד או להפסיקם.

רציונל המוקד

מוקד זה בוחר את תחום החינוך המיוחד דרך גישות חינוכיות-תיאורטיות, ומעניק ללומדים הזדמנות להעמיק את הבנתם בהיבטים החינוכיים בתחומים כגון התפתחות, פסיכולוגיה או פיזיולוגיה. הלימודים עוסקים במגוון הצרכים החינוכיים של אוכלוסיות במצבי חיים מיוחדים, שמקורם בקשיים התפתחותיים, תפקודיים או חברתיים (חינוך במסגרות לטיפול ושיקום עבריינים לדוגמא). בקורסים השונים נלמדות גישות התערבות מסורתיות לצד גישות התערבות אלטרנטיביות.

הלימוד התיאורטי מועשר באמצעות מסגרת של לימודי שדה שיש להם חשיבות מרכזית בתהליך הלימודי של הסטודנט. לימודי השדה נועדו לבחון את הזיקה שבין תיאוריות שנלמדו בהרצאות לבין המתרחש בתנאי השטח.

יודגש כי למרות שהתכנית כוללת תצפיות והתנסויות במסגרות השונות של החינוך, היא מיועדת להקנות ידע בסיסי ומעמיק אך אינה מכשירה מטפלים.

לימודי המוקד כוללים העמקה בתחומים הבאים

- עקרונות, תיאוריות וגישות בחינוך המיוחד.
- אפיון חריגות ולקויות קוגניטיביות, חברתיות ורגשיות.
- פיתוח אוריינטציה פסיכו-חינוכית.
- התפתחות טיפוסית ואב-נורמאלית.
- התערבויות חינוכיות-טיפוליות בתחום החינוך המיוחד.

המוקד ללקויות למידה ראשת המוקד: ד"ר ענת רביב

תנאי הקבלה לשנה א'

קבלה לחוג לחינוך.

תנאי מעבר בין שנים

1. סיום שנה בממוצע ציונים של 75 לפחות.
  2. ציון עובר (60 לפחות) בכל קורסי החובה בחוג לחינוך.
- התאמתו של כל סטודנט למוקד תיבדק מחדש בתום שנה ללימודיו במוקד. צוות המוקד רשאי להתנות את המשך לימודיו במוקד או להפסיקם.

רציונל המוקד

בשנים האחרונות חלה התקדמות רבה בהבנת תופעת ליקויי הלמידה ובטיפול בה. ההנחה הרווחת כיום היא כי כ-10%-15% מהאוכלוסייה מתמודדים עם לקות בלמידה ו/או קשב. ליקוי למידה הוא מונח כללי המתייחס לקבוצת הפרעות מגוונות, המתבטאת בקשיים משמעותיים ברכישת השפה הדבורה, בקריאה, בכתיבה, בהמשגה ובשימוש ביכולות מתמטיות, ועוד. לעיתים קרובות ניכרים גם קשיים בתחום הקשב והריכוז ופעלתנות יתר. מקובל כיום להניח כי מקורם הראשוני של כל ליקויי הלמידה הוא הפרעה מולדת בתפקוד המוח.

בשנים האחרונות פותחו כלים מדויקים לאבחון בשפה העברית, למדידה ולזיהוי הפרופיל האישי של לקוי הלמידה, ובמקביל הולכים ונצברים ידע וניסיון בסיוע לבעלי לקויות למידה. ליקויי למידה מהווים במקרים רבים הכבדה ניכרת על התפקוד במערכת החינוכית

והתפקודית, ולכן ההתמודדות עמם דורשת, מלבד הצד הלימודי, גם התחזקות רגשית וחברתית.

הלימודים במוקד יקנו הבנה מעמיקה של מכלול התחומים החיוניים להכרת הנושא, ואלו הם:

1. תיאוריות וממצאים בחקר המוח
2. תהליכי חשיבה ולמידה
3. תהליכי אבחון של ליקויי למידה

4. טכנולוגיות חדשות לסיוע
5. ההיבט התרבותי בלקויות למידה
6. עולמו הרגשי והחברתי של המתמודד עם לקויות הלמידה
7. שיטות ודרכים להתערבות טיפולית ועוד

המוקד ייתן בסיס תיאורטי מעמיק בתחום לאנשים המעוניינים להמשיך ללימודים לקראת תארים מתקדמים או ללימודי תעודה בתחום לקויות הלמידה.

תלמידי שנה ג' במוקד יתנסו בלימודי שדה בעבודה עם ילדים בעלי ליקויי למידה, המלווים בהדרכה צמודה. לימודי השדה נועדו לבדוק ולהתנסות בביטויי תיאוריות שנלמדו בתנאי שדה .

יודגש כי למרות שהתכנית כוללת תצפיות והתנסויות במסגרות השונות של החינוך, היא אינה מכשירה מטפלים ומאבחנים.

המוקד לשילוב אמנויות בחינוך ראשת המוקד: ד"ר יערה גיל גלזר

תנאי הקבלה לשנה א'

קבלה לחוג לחינוך.

תנאי מעבר בין שנים

1. סיום שנה בממוצע ציונים של 75 לפחות.
2. ציון עובר (60 לפחות) בכל קורסי החובה בחוג לחינוך בציון.
התאמתו של כל סטודנט למוקד תיבדק מחדש בתום שנה ללימודיו במוקד. צוות המוקד רשאי להתנות את המשך לימודיו במוקד או להפסיקם.

רציונל המוקד

המוקד לשילוב אמנויות בחינוך עוסק בתרומתה ובמשמעותה של האמנות לסוגיה למציאות החברתית-חינוכית-פסיכולוגית. במהלך הלימודים נחשפים הסטודנטים לסוגי אמנות שונים, וביניהם תיאטרון, אמנות חזותית-פוליסטית, צילום, כתיבה ספרותית, תנועה-ריקוד ומוסיקה, תוך הצגתם בהקשרים תיאורטיים מגוונים מתחומי לימודי התרבות, הפסיכולוגיה, החינוך, האנתרופולוגיה והסוציולוגיה. בבסיס הלימודים במוקד עומדת התפיסה כי סוגי המדיה השונים של האמנות מהווים כלים חשובים לביטוי עצמי של היחיד/ה, לרכישת מיומנויות וידע, להתבוננות, לבחינה ביקורתית של המציאות החברתית-חינוכית, ולשינוי חברתי. הלימודים במוקד כוללים הכרות רבת פנים עם האמנויות השונות. הכרות עם אמנויות הבמה (תיאטרון תנועה, מחול) כוללת למשל רכישת ידע על אמנות התיאטרון, הכרות עם כלי משחק ותנועה בסיסיים ולמידה ותרגול של אופני שימוש במיומנויות אלה במרחבים חינוכיים ופסיכולוגיים שונים. הכרות עם האמנות החזותית כוללת רכישת כלים להתבוננות ביצירות אמנות, ושימוש במיומנויות אלה להוראה וללמידה של נושאים שונים בהקשרים חינוכיים מגוונים, ולבחינת המציאות הרגשית-נפשית של האינדיבידואל. למידה דומה נעשית גם בתחומים כמו מוסיקה, ספרות וכתיבה ועוד. רבים מהשעורים במוקד מערבים כמה תחומי אמנות שונים יחד – משחק, שירה, סיפור, תנועה, או ציור – מתוך תפיסה שאינטגרציה בין סוגי מדיה אמנותיים שונים הופכת את החוויה האמנותית למשמעותית ואפקטיבית, הן ברמה האסתטית-תרבותית והן ברמה החינוכית והפסיכולוגית.

הלימודים במסגרת המוקד כוללים היבטים תיאורטיים ומעשיים, וכוללים קורסים שמתבוננים על יצירות אמנות כמוצרים תרבותיים-חברתיים; קורסים המלמדים שימוש

באמנות בהקשרים חינוכיים שונים וקורסים העוסקים בדרך שבה הופכות האמנויות לכלים לביטוי עצמי ומייצרים רווחה פסיכולוגית.

הסטודנטים הלומדים במוקד רוכשים מבט מורכב על אמנות, הכולל קריטריונים להתבוננות ביקורתית ביצירות, כלים פרקטיים לעשייה אמנותית ומיומנויות לשימוש באמנויות בהקשרים חברתיים, חינוכיים ופסיכולוגיים שונים. ניתן אף להרחיב את המיומנויות והלמידה תוך יציאה לשטח, במסגרת המחלקה ללימודי שדה. סטודנטים של המוקד יזכו להתנסות בעבודה אמנותית בהקשרים חינוכיים שונים, בתי ספר, מתנסים, מוסדות שיקומיים, בתי כלא, מוסדות פסיכיאטרים ועוד. ההעמקה הרב-ממדית בשימושים שונים באמנויות מספקת לסטודנטים כלים ותובנות שיסייעו להם להיות לאנשי חינוך יצירתיים ורב-תחומיים, מעמיקים ורחבי אופקים.

הלימודים במוקד יתנהלו בשלושה תחומים:

1. **אמנות והקשרים חברתיים-תרבותיים** – במסגרת זו ילמדו הסטודנטים מגוון של תיאוריות וטקסטים מתחומי החברה והתרבות וירכשו ידע תיאורטי ויישומי על סוגי מדיה אמנותיים שונים.
2. **אמנות והקשרים חינוכיים** – ערוץ זה יפרוש בפני הסטודנטים תיאוריות ומתודות המהוות בסיס לשימושים שונים באמנויות במסגרות חינוכיות שונות – פורמליות ולא פורמליות.
3. **אמנות והקשרים פסיכולוגיים** – במסגרת זו ילמדו הסטודנטים תיאוריות ומתודות רלבנטיות לשימוש באמנות למען קידום רווחתו הנפשית/רגשית של היחיד.

הלימודים במוקד מתמקדים:

בתיאוריות מתחום מדעי הרוח ומדעי החברה העוסקות ביחסים בין אמנות, תרבות וחברה. בתיאוריות על אודות השימוש באמנות במרחבים חינוכיים. בתיאוריות פסיכולוגיות על האמנות ועל יישומיה. בהתנסויות שונות בשימוש באמנות בהקשרים שונים.

המוקד לחינוך חברתי ולמנהיגות

ראשת המוקד: ד"ר תמר הגר

תנאי הקבלה לשנה א'

תנאי הקבלה לחוג לחינוך.

תנאי מעבר בין שנים

1. ממוצע ציונים בחוג לחינוך של 75 לפחות בשנה א'.
  2. ציון עובר (60 לפחות) בכל קורסי החובה בחוג לחינוך.
- התאמתו של כל סטודנט למוקד תיבדק מחדש בתום שנה ללימודיו במוקד. צוות המוקד רשאי להתנות את המשך לימודיו במוקד או להפסיקם.

רציונל המוקד

המוקד לחינוך חברתי ולמנהיגות מספק לכל תלמיד זמן ומקום ללמוד ולהתבונן באופן בקורתי בתיאוריה ובעשייה החינוכית והחברתית על גווניה הרבים כדי לגבש לעצמו תפיסת עולם ודרך חינוכית. הלימודים במוקד מציגים בפני הסטודנטים גישה הוליסטית רחבה, המתייחסת לפעולה החינוכית כפעולה המשנה את המציאות במקומות רבים ושונים. הקורסים מציגים את ההתפתחות ההיסטורית של בתי הספר הציבוריים ומנתחים את מצבה של מערכת החינוך היום. התפיסה היא שמוסדות חינוך (למשל בתי ספר ומוסדות להשכלה הגבוהה) ומסגרות חינוכיות אחרות (למשל תנועות נוער, או עמותות לשינוי חברתי) הם מראה של החברה בה הם פועלים. לכן הלימודים חושפים בפני הסטודנטים את המציאות החברתית בישראל תוך הצבעה על יחסי הכוח החברתיים פוליטיים. בין השאר הם מציגים שסעים חברתיים, אתניים ומגדריים, נרטיבים היסטוריים שונים ופערים בין מרכז לפריפריה. המטרה של למידה זו היא להעניק ידע שיאפשר לבחון מסגרות חברתיות חינוכיות לעומק ולזהות בעיות, קשיים ודרכים שונות להתגבר עליהן.

במוקד נחשפים הסטודנטים למגוון של סוגיות חינוכיות מרכזיות - למשל בעיות משמעת, זכויות אדם, חינוך ושואה. הם לומדים פרקטיקות פדגוגיות מגוונות בבתי הספר ומחוצה להם למשל באירגונים לשינוי חברתי, בתנועות נוער, במועדוניות, במרכזי למידה. כמו כן הם רוכשים דרכי התבוננות וחשיבה חדשות על הסיטואציה החינוכית וכלים חדשים שיאפשרו להם לשנות המציאות החברתית, כמו תכנון חברתי, מתודות הערכה, הנחייה, דיאלוג, גישור,

ויצירה אמנותית. לימודים אלה יאפשרו להם להפוך את העבודה החינוכית-חברתית למשמעותית ואפקטיבית בכל מקום בו ישתלבו. בשנה השנייה יוצאים הסטודנטים לשטח וחווים ולומדים מקרוב התנהלות של מסגרת חינוכית-חברתית שבחרו תוך ליווי והדרכה.

הלימודים במוקד מתמקדים לאור זאת בשלושה כיוונים:

בחינה תיאורטית ומחקרית של המציאות החברתית-חינוכית המורכבת – היבטים

סוציולוגיים תרבותיים.

הצגת תיאוריות ופרקטיקות של אקטיביזם, יזמות ותכנון חברתי-חינוכי – היבטים

אקטיביסטים.

הצגת תיאוריות ופרקטיקות פדגוגיות שונות – היבטים פדגוגיים.

קהל היעד

מדריכים חברתיים, פעילים בארגונים לשינוי חברתי ובעמותות, בוגרי תנועות נוער בקהילות שונות, מי שמאמין שחינוך משנה את המציאות החברתית ובכלל כל מי שחינוך משמעותי בוער בעצמותיו.

המסלול לסיוע ולשיקום באמצעות האמנויות בחינוך

ראשת המסלול: הגב' מלמן וויאנה

יועץ אקדמית: ד"ר שרון שניר

תנאי הקבלה לשנה א'

תנאי הקבלה לחוג לחינוך וראיון קבלה.

תנאי מעבר בין שנים

1. ממוצע ציונים בחוג לחינוך של 75 לפחות בשנה א'.
  2. ציון עובר (60 לפחות) בכל קורסי החובה בחוג לחינוך.
- התאמתו של כל סטודנט למסלול תיבדק מחדש בתום שנה ללימודיו במסלול. ראשת המסלול רשאית להתנות את המשך לימודיו של הסטודנט במסלול או להפסיקם.

רציונל המסלול

המסלול לסיוע ולשיקום באמצעות אמנויות, מתקיים בתוך החוג לחינוך ומעניק לבוגריו תואר ראשון בחינוך. כשאר תכניות הלימוד בחוג, המסלול נותן ידע תיאורטי ומעשי הנחוץ לסטודנטים לחינוך. הוא מציע היכרות עם נושא שילוב האמנויות בחינוך, לימודי אמנות, העשרה והתפתחות אישית, והיכרות עם אוכלוסיות מיוחדות דרך לימודי השדה ודרך קורסים שונים במוקד לחינוך מיוחד. מטרתו של המסלול הינה לתת לימודי רקע מתאימים למעוניינים להמשיך ללימודי תואר שני בטיפול באמנות. לצורך זה, המסלול מאגד בתוכו את הקורסים המתאימים למטרה זו מתוך המוקד לשילוב אמנויות ומתוך המוקד לחינוך מיוחד. חלק ניכר משעות האמנות הנדרשות על ידי המל"ג כתנאי קדם ללימודי תואר שני בטיפול באמנות, 12 נ"ז, שהם 300 שעות (מתוך 500 הנדרשות על ידי המל"ג) של אמנות מעשית, יוכלו הסטודנטים לקבל כחלק מלימודיהם לתואר הראשון במסלול סיוע ולשיקום באמצעות אמנויות, במסגרת המכון לאמנות במכללה (לימודי אמנות פלסטית). כמו כן, במידה וירצו בכך, יוכלו הבוגרים במסלול להמשיך ללימודי תואר שני בחינוך.

מטרה

מטרת המסלול הינה העשרת אנשי חינוך בידע חינוכי המשלב כלי הבעה, יצירה וחשיבה מגוונים, וכן חשיפה לשיטות טיפול והכנת בסיס רחב לסטודנטים המעוניינים להמשיך ללימודי טיפול באמצעות אמנויות, במגמת אמנות. בתוך כך:

- הסטודנט ילמד ידע בסיסי בחינוך

- הסטודנט ירכוש ידע בסיסי בפסיכולוגיה ונוירופסיכולוגיה
- הסטודנט יחווה היכרות בסיסית עם כוחה המיטיב של האמנות
- הסטודנט ייחשף לאוכלוסיות בעלות צרכים מיוחדים, דרך למידה והתנסות בשדה
- הסטודנט יפתח את הבנת שפת האמנות ויפתח את יכולותיו היצירתיות, דרך לימוד אמנות.

תכנית הלימודים – כללי

לימודי המסלול כוללים העמקה בתחומים הבאים:

- לימודי אמנות בתחום המבוקש
- תיאוריות של התערבויות חינוכיות, חברתיות ופסיכולוגיות במתודות של יצירה והבעה.
- עקרונות וגישות תיאורטיות בפסיכולוגיה.
- היכרות עם אוכלוסיות החינוך המיוחד.
- התפתחות נורמלית ואב-נורמלית.
- לימודי מחקר בסיסיים בתחומים הנלמדים.

קהל היעד

סטודנטים לחינוך המעוניינים להמשיך ללימודי תואר שני בטיפול באמצעות אמנויות.

**על מנת לעמוד בדרישות הסף להרשמה ללימודי תואר שני במסלול לטיפול באומניות, על הסטודנט יהיה לקבל ציון של לפחות 80 בקורסים בפסיכולוגיה, שיטות מחקר וסטטיסטיקה, ולסיים את התואר כולו עם ממוצע של לפחות 85.

חשוב להדגיש כי סיום הלימודים במסלול אינו מבטיח קבלה ללימודי תואר שני וכי כל מוסד המכשיר מטפלים בתכניות לתואר שני עורך ראיונות קבלה ורשאי להחליט בעצמו על קבלה או אי קבלה של מועמדים ללימודים.

תכנית הלימודים הכללית בחוג לחינוך – ייתכנו שינויים בקורסים
תכנית זו מחייבת את כל תלמידי החוג

קורסי מבוא כללים (קורסי חובה לכל הסטודנטים בחוג לחינוך)

שם הקורס	שנה	ש"ס שיעור	ש"ס תרגיל	נ"ז	דרישות קדם / דרישות מקבילות
מבוא לסוציולוגיה של החינוך	א	2		2	
מיומנויות אקדמיות		2+2		4	
מבוא לפסיכולוגיה*		2+2	1	5	
מבוא לפילוסופיה של החינוך		4		4	
היסטוריה של החינוך		2		2	
פסיכולוגיה התפתחותית א': יסודות בפסיכולוגיה התפתחותית	ב	2		2	מבוא לפסיכולוגיה
פסיכולוגיה התפתחותית ב': התפתחות מיינקות עד התבגרות		2		2	פסיכולוגיה התפתחותית א'
סטטיסטיקה א'*		2	1	3	
שיטות מחקר כמותיות ואיכותניות*		2	1	3	
סטטיסטיקה ב'*	ג	2	1	3	סטטיסטיקה א'
לימודי שדה- פדגוגיות של תיאוריה ומעשה		2+2		4	ציון עובר בקורסי חובה שנה א' וב'
לימודי שדה- התנסות בשטח		2+2		4	ציון עובר בקורסי חובה שנה א' וב'
קורס רוח כלל-מכללתי	א-ב-ג	2		2	
סה"כ נ"ז:				40	

*לא ניתן לחזור על הקורסים יותר מפעמיים.

קורסי בחירה כלל חוגיים (קורסים לבחירה מכלל המוקדים):

שם קורס	ש"ס	נ"ז	הערות
עיצוב דמות מונכת	2	2	
שערים חברתיים בישראל	2	2	
גישות התערבות מוטוריות באספרגר ואוטיזם	2	2	

	4	2+2	דיאלוג יהודי ערבי – מחקר ופעולה
	2	2	הורות מבפנים ומבחוץ
	2	2	דיסציפלינות בניתוח התנהגות
	2	2	התמודדות עם מגבלות ומחלות כרוניות
	2	2	היבטים חינוכיים ופסיכולוגיים של השואה
	2	2	שפת הגישור
	2	2	הפרעות התנהגות ותכניות למניעת אלימות בבתי ספר
	2	2	סוגיות רב-תרבותיות בחינוך
	2	2	במבוך החשיבה הפרדוקסלית
	2	2	פסיכופתולוגיה ב'
	2	2	תיאוריות אישיות ב'
	2	2	בגרותם של אנשים עם מוגבלות שכלית התפתחותית
	2	2	אנשים עם מוגבלויות בחברה פוסט-מודרנית: היבטים ביקורתיים
	2	2	חינוך בלתי פורמלי וחינוך קהילתי
	4	4	זכויות אדם – הובלת שינוי
	2	2	בית הספר וסביבתו בעידן של שינויים ורפורמות
	2	2	מיומנויות המאה ה-21
	2	2	סוגיות במנהיגות ויישומיהן לארגוני חינוך בלתי-פורמלי
	2	2	שפה, מוח וקוגניציה
	2	2	סוגיות בניתוח ועיצוב התנהגות
	2	2	מפת הנפש: התערבויות חוויתיות במודל ה-IFS

המוקד לחינוך מיוחד

קורסי חובה

שם הקורס	שנה	ש"ס	נ"ז	דרישות קדם / דרישות מקבילות
הכרת מסגרות החינוך המיוחד	א	4	4	
מבוא ללקויות למידה חלק א'		2	2	
מבוא לחינוך מיוחד חלק א'		2	2	
מבוא לחינוך מיוחד חלק ב'		2	2	מבוא לחינוך מיוחד חלק א'
מוגבלות שכלית התפתחותית		2	2	
תיאוריות אישיות א'		2	2	מבוא לפסיכולוגיה
מבוא לפסיכולוגיה	ב	2	2	
הפרעת קשב וריכוז		2	2	
והיפראקטיביות- אוכלוסיות מיוחדות		2	2	
הספקטרום האוטיסטי		2	2	
סמינריון	ג	2+2	6	מיומנויות אקדמיות, שיטות מחקר וסטטיסטיקה א', פטור באנגלית
סה"כ נ"ז:			26	

סמינריונים

יש לבחור קורס אחד מהרשימה שלהלן:

שם הסמינר	שנה	ש"ס	נ"ז	דרישות קדם / דרישות מקבילות
סמינר- אלימות מילולית ותכניות למניעתה	ג	2+2	6	מיומנויות אקדמיות, שיטות מחקר וסטטיסטיקה א', פטור באנגלית
סמינר- פסיכולוגיה בחינוך				
סמינר- היבטים חינוכיים של יחסים בין אישיים				
סמינר-היבטים של חרדה ואיכות חיים באוכלוסיות החינוך המיוחד				
סמינר -איך זה מרגיש להיות האחר/זר במסגרת החינוכית				
סמינר- סוגיות חברתיות בחינוך				
סמינר- הערכה בבית הספר: תיאוריה ומעשה				

	6	2+2	ג	סמינר-סוגיות מחקריות בחינוך והערכה
				סמינר- מקומה הנה(ע)דר של התנועה בהוראה ובלמידה

קורסי חובת בחירה

שם הקורס	ש ש"ס	נ"ז	דרישות קדם/ דרישות מקבילות
אשכול אוכלוסיות מיוחדות (יש לבחור 4 נ"ז מתוך אשכול זה)			
כישורי שפה ודיסלקציה	2	2	מבוא ללקויות למידה חלק א'
מבוא להפרעות קשב והיפראקטיביות	2+2	4	
בגרותם של אנשים עם מוגבלות שכלית התפתחותית	2	2	
מנוער בסיכון לנוער בסיכוי	2	2	
סינגור עצמי והעצמה ללקוי קשב ולמידה	2	2	
התמודדות עם מגבלות ומחלות כרוניות	2	2	
השתתפות חברתית פעילה של אנשים עם לקויות	2	2	
עבודת צוותים רב-מקצועיים במסגרות החינוך המיוחד	2	2	
אשכול גישות התערבות (יש לבחור 4 נ"ז מתוך אשכול זה)			
גישות התערבות מוטוריות באספרגר ואוטיזם	2	2	
הפרעות התנהגות ותכניות למניעת אלימות בבתי ספר	2	2	
המשפחה של הילד עם הלקות	2	2	
תהליכים קבוצתיים במערכות חינוכיות	2+2	4	
פיתוח החשיבה ההומניסטית באמצעות האומנויות	4	4	
קשיי התנהגות, הבנה, אבחון והתמודדות	2	2	
חרדה והפרעותיה בילדות	2	2	
טכנולוגיות סיוע בחינוך המיוחד	2	2	
מטרות חינוך שוות ושונות	2	2	
סוגיות בניתוח ועיצוב התנהגות	2	2	
הפרעות רגשיות והתנהגותיות של הילד עם לקות הלמידה	2	2	

אשכול תיאוריות בחינוך מיוחד (יש לבחור 2 נ"ז מתוך אשכול זה)			
תיאוריות אישיות א'	2	2	תיאוריות אישיות ב'
	2	2	אנשים עם מוגבלויות בחברה פוסט-מודרנית: היבטים ביקורתיים
	2	2	שילוב בראייה הומניסטית חינוכית
	2	2	דיסציפלינות בניתוח התנהגות
פסיכופתולוגיה א'	2	2	פסיכופתולוגיה ב'
מבוא לפסיכוביולוגיה	2	2	פסיכוביולוגיה למתקדמים

המוקד ללקויות למידה

קורסי חובה

שם הקורס	שנה	שש"ס	נ"ז	דרישות קדם / דרישות מקבילות
מבוא ללקויות למידה חלק א'	א	2	2	
מבוא ללמידה (לקויות למידה חלק ב')		2	2	
מבוא לחינוך מיוחד חלק א'		2	2	
מדעי המוח בחינוך		2	2	
היבטים תאורטיים באבחון תפקודי למידה	ב	4	4	מבוא ללקויות למידה חלק א'
עקרונות בהקניית אסטרטגיות למידה		2	2	מבוא ללקויות למידה חלק א'
מבוא לפסיכוביולוגיה		2	2	
למידה מתוכת	ג	4	4	
סמינריון		2+2	6	מיומנויות אקדמיות, שיטות מחקר וסטטיסטיקה א', פטור באנגלית
סה"כ נ"ז:			26	

סמינריונים

יש לבחור קורס אחד מהרשימה שלהלן

שם הסמינר	שנה	שש"ס	נ"ז	דרישות קדם / דרישות מקבילות
סמינר- נורופסיכולוגיה	ג	2+2	6	מיומנויות אקדמיות, שיטות מחקר וסטטיסטיקה א', פטור באנגלית
קוגניטיבית של לקויות למידה				
סמינר- הערכה מקדמת למידה				
סמינר- לקויי למידה, הצלחה בחיים ופיתוח קריירה				
סמינר- תפקידו של ההון הפסיכולוגי בקרב לקויי למידה				

קורסי חובת בחירה

שם הקורס	ש"ס	נ"ז	דרישות קדם / דרישות מקבילות
אשכול בסיסי-לקויות למידה וקשב (יש לבחור 4 נ"ז מאשכול זה)			
כישורי שפה ודיסקליציה	2	2	מבוא ללקויות למידה חלק א
מבוא להפרעות קשב והיפראקטיביות	2+2	4	
דיסציפלינות בניתוח התנהגות	2	2	
סינגור עצמי והעצמה ללקויי קשב ולמידה	2	2	
תהליכים קוגניטיביים ונירופסיכולוגיים בקרב לקויי למידה	2	2	
לקויות למידה בלתי מילוליות ודיסקלקוליה	2	2	
טכנולוגיות מקדמות למידה לתלמידי קשב ולקויות למידה	2	2	
העולם הרגשי של המבוגר עם לקויי למידה	2	2	
שפה, מוח וקוגניציה	2	2	
קשב ולמידה- מבוא לנירופסיכולוגיה של למידה	2	2	
אשכול סיכוי וסיכון (יש לבחור 2 נ"ז מאשכול זה)			
מנוער בסיכון לנוער בסיכוי	2	2	
הפרעות התנהגות ותכניות למניעת אלימות בבתי ספר	2	2	
ילדים ונוער בעולם המשפט	2	2	
קשיי התנהגות, הבנה, אבחון והתמודדות	2	2	
אשכול תפיסת עולם חינוכית ותפיסת המוגבלות (יש לבחור 4 נ"ז מאשכול זה)			
אנשים עם מוגבלויות בחברה פוסט מודרניסטית	2	2	
לקויות למידה בראיית מערכות החינוך והבריאות בישראל	2	2	
שילוב הילד עם הצרכים המיוחדים	2	2	
ניהול ומנהיגות- תיאוריה ומעשה	2	2	
בית הספר וסביבתו בעידן של שינויים ורפורמות	2	2	
ילדים עם צרכים מיוחדים-הגדרה ואבחון	2	2	
הפרעות רגשיות והתנהגותיות של הילד עם לקות הלמידה	2	2	
להבין את הנקרא: היבטים רגשיים וגישות התערבות	2	2	

המוקד לשילוב אמנויות בחינוך

קורסי חובה

שם הקורס	שנה	ש"ס	נ"ז	דרישות קדם / דרישות מקבילות
מבוא להבעה ויצירה ככלי ללימוד והבנה של כישורי חיים	א	2	2	
מבוא לשילוב אמנויות בחינוך				
תרבות חזותית ואוריינות חזותית בתקופה העכשווית				
האמנויות בעבודה חינוכית: מושגים, מודלים וכלים				
תיאוריות אישיות א'	ב	2	2	מבוא לפסיכולוגיה
אמנות בחברה				
משמעות הסיפור במעשה החינוכי				
פסיכופתולוגיה א'	ג	2+2	6	מבוא לפסיכולוגיה התפתחותית א' + ב'
סמינריון				מיומנויות אקדמיות, שיטות מחקר וסטטיסטיקה א', פטור באנגלית
סה"כ נ"ז:			22	

סמינריונים

יש לבחור קורס אחד מהרשימה שלהלן

שם הסמינר והמרצה	שנה	ש"ס	נ"ז	דרישות קדם / דרישות מקבילות
סמינר-הערכת פרויקטים בארגונים חינוכיים	ג	2+2	6	מיומנויות אקדמיות, שיטות מחקר וסטטיסטיקה א', פטור באנגלית
סמינר- אמיל לרוסו				
סמינר- מחקר על התערבויות מבוססות אומנות				
סמינר-לחקור באמצעות המצלמה והתצלום: צילום ככלי מחקר בקונטקסט חינוכי				
סמינר-הסיפור החינוכי אוטואתנוגרפיות				
סמינר- חינוך לאומנות ופיתוח מנהיגות				
סמינר –עולמות סמויים מן העין: ראיונות כמכשיר חינוכי				
סמינר- אינטליגנציה רגשית בחינוך				

**קורסים "היבטים מעשיים" (סדנאות)
חובת בחירה 2 קורסים במהלך שנים ב-ג**

שם הקורס	ש"ס	נ"ז	דרישות קדם / דרישות מקבילות
גוף ותנועה כשפה ראשונית בחינוך	2	2	מבוא להבעה ויצירה ככלי ללימוד והבנה של כישורי החיים
דרמה ותיאטרון ככלי לפיתוח חוסן נפשי	2	2	
מבוא לפסיכודרמה תיאוריה וטכניקות מרכזיות	2	2	
עבודה קבוצתית בעזרת אומנות	2	2	
הסיפור והדרמה בעבודה חינוכית עם מבוגרים	2	2	
לחקור גבולות באמצעות אמנות	2	2	
עבודה באמנות עם מתבגרים	2	2	

קורסי חובת בחירה

שם הקורס	ש"ס	נ"ז	דרישות קדם / דרישות מקבילות
אשכול אמנות בהקשרים פסיכולוגים (יש לבחור 4 נ"ז מאשכול זה)			
לימוד מיומנויות בתקשורת באמצעות משחק חברתי	2+2	2	
מעבר למילים, שילוב אמנויות בעבודה קבוצתית	2	2	
טבע תרפיה בחינוך – מהלכה למעשה	2	2	
ספרות בחינוך- מסע אישי וקבוצתי, עדות והעצמה	2	2	
יש לי קול: מופע, מיצג ותערוכה כמדיום לקידום תהליכים בחינוך	2	2	
הגוף מדבר: התבוננות, בחינה והבנה של פרמטרים תנועתיים	2	2	
אשכול אמנות בהקשרים חברתיים-תרבותיים (יש לבחור 2 נ"ז מאשכול זה)			
מבוא לשפת המוזיקה	2	2	
מוזיקה, תרבות ורגש	2	2	
מוזיקה וחינוך	2	2	
צילום בחברה ובתרבות	4	4	
צילום תיעודי-חברתי: תיאוריה ופרקטיקה	4	4	

	2	2	תרבות המחברות : תקשורת חדשה וישנה בין צריכה ליצירה
אשכול אמנות בהקשרים חינוכיים (יש לבחור 4 נ"ז מאשכול זה)			
	4	2+2	תהליכים קבוצתיים במערכות חינוכיות
	2	2	יסודות חינוך ולדורף- הלכה למעשה
	2	2	המשחק הסוציודרמטי
	2	2	אמנות בחינוך מבוגרים
	2	2	איש החינוך בדיאלוג עם היצירה
	4	4	פיתוח החשיבה ההומוניסטית באמצעות האומנויות
	4	4	בואו נחנך עם רגש

המוקד לחינוך חברתי ולמנהיגות

קורסי חובה

שם הקורס	שנה	ש"ש	נ"ז	דרישות קדם / דרישות מקבילות / הערות
חינוך וחברה בישראל	א	2	2	
מבוא לחינוך חברתי				
זרמים אלטרנטיביים בחינוך ההומניסטי				
מפגש עם השטח- הכרת מסגרות החינוך החברתי				
חינוך ומשפט	ב	2	2	
חשיבה ביקורתית מגדר ואקטיביזם חברתי				
חינוך בלתי פורמלי וחינוך קהילתי				
עקרונות פדגוגים מנחים לעיצוב סביבות לימוד והוראה	ג	2	2	
סמינריון				
				מיומנויות אקדמיות, שיטות מחקר וסטטיסטיקה א', פטור באנגלית
			22	
				סה"כ נ"ז:

סמינריונים

יש לבחור קורס אחד מהרשימה שלהלן

שם הסמינר	שנה	ש"ש	נ"ז	דרישות קדם / דרישות מקבילות
סמינר: הכרה בזהות: יחסי פרט וקבוצה באזורי פריפריה	ג	2+2	6	מיומנויות אקדמיות, שיטות מחקר וסטטיסטיקה א', פטור באנגלית
סמינר-הוגים, הגות וזרמים חינוכיים ואידאולוגיים בעולם הערבי בעת החדשה				

קורסי חובת בחירה

שם הקורס	ש"ס	נ"ז	דרישות קדם / דרישות מקבילות
אשכול היבטים סוציולוגיים-תרבותיים (יש לבחור 6 נ"ז מאשכול זה)			
שערים חברתיים בישראל	2	2	
בימת חינוך- מחשבת החינוך, דיון בסוגיות חינוכיות	2+2	4	
ענישה, מוסר וחינוך	2	2	
ילדים ונוער בעולם המשפט	2	2	
מנוער בסיכון לנוער בסיכוי	2	2	
אנשים עם מוגבלויות בחברה הפוסטמודרנית: היבטים ביקורתיים	2	2	
יחסי עבודה במוסדות ומערכות חינוך	2	2	
קהילות בישראל	2	2	
סוגיות רב-תרבותיות בחינוך	2	2	
סוגיות במנהיגות ויישומיהן לארגוני חינוך בלתי-פורמאלי	2	2	
אשכול היבטים אקטיביסטים (יש לבחור 4 נ"ז מאשכול זה)			
דיאלוג יהודי ערבי – מחקר פעולה	2+2	4	
צילום תיעודי-חברתי: תיאוריה ופרקטיקה	4	4	
שפת הגישור	2+2	4	
זכויות אדם – הובלת שינוי	4	4	
יזמות חברתית כבסיס לקידום מיזמים חינוכיים	2	2	
תכנון חברתי וניהול פרויקטים	2	2	
ניהול ומנהיגות – תיאוריה ומעשה	2	2	
בית הספר וסביבתו בעידן של שינויים ורפורמות	2	2	
אקטיביזם חברתי: שותפות אקדמיה קהילה	2	2	
אשכול היבטים פדגוגיים (יש לבחור 4 נ"ז מאשכול זה)			
משנות את האקדמיה: סטודנטים ומרצות מלמדות ולומדים חינוך ומגדר	4	4	

	4	4	צילום בחברה ובתרבות
	2	2	יסודות חינוך ולדורף- הלכה למעשה
	2	2	הפרעות התנהגות ותכניות למניעת אלימות בבית הספר
	2	2	היבטים חינוכיים ופסיכולוגים של השואה
	2	2	עיצוב דמות מחנכת
	2	2	ילדות ונעורים בראי הקולנוע: היבטים חברתיים ופוליטיים
	2	2	פרשיות מפתח בחברה הישראלית והשפעתן על החינוך

מסלול סיוע ושיקום באמצעות האמנויות בחינוך

שם הקורס	שנה	ש"ס שיעור	ש"ס תרגיל	נ"ז	דרישות קדם / דרישות מקבילות
מבוא לסוציולוגיה של החינוך	א	2		2	
מיומנויות אקדמיות		2+2		4	
מבוא לפסיכולוגיה*		2+2	1	5	
מבוא לפילוסופיה של החינוך		4		4	
היסטוריה של החינוך		2		2	
שיטות מחקר כמותיות ואיכותניות*	ב	2	1	3	
סטטיסטיקה א'*		2	1	3	
פסיכולוגיה התפתחותית א' :		2		2	מבוא לפסיכולוגיה
יסודות בפסיכולוגיה התפתחותית		2		2	פסיכולוגיה התפתחותית א'
פסיכולוגיה התפתחותית ב' :		2		2	
התפתחות מינקות עד התבגרות	ג	2		2	מלאונדרו ועד בויס : אבני דרך בתולדות האמנות
מלאונדרו ועד בויס : אבני דרך בתולדות האמנות		2		2	סטטיסטיקה ב'*
סטטיסטיקה ב'*		2	1	3	לימודי שדה- פדגוגיות של תיאוריה ומעשה
לימודי שדה- פדגוגיות של תיאוריה ומעשה		2+2		4	לימודי שדה- התנסות בשטח
לימודי שדה- התנסות בשטח		2+2		4	קורס רוח כלל-מכללתי
קורס רוח כלל-מכללתי	א-ג	2		2	
סה"כ נ"ז:				42	
קורסי חובה מתוך המוקד לשילוב אמנויות בחינוך					
מבוא לשילוב אומנויות בחינוך	א	2		2	
מבוא להבעה ויצירה ככלי ללימוד והבנה של כישורי חיים		2		2	
תרבות חזותית ואוריינות חזותית בתקופה העכשווית		2		2	
האמנויות בעבודה חינוכית : מושגים, מודלים וכלים		2		2	
אמנות בחברה	ב	2		2	

	2		2		משמעות הסיפור במעשה החינוכי
מבוא לפסיכולוגיה	2		2		תיאוריות אישיות א'
	2		2		מבוא ליסודות תרפיה באומנות
מבוא לפסיכולוגיה התפתחותית א' + ב'	2		2	ג	פסיכופתולוגיה א'
מבוא לפסיכולוגיה התפתחותית א' + ב', פסיכופתולוגיה א'	2		2		פסיכופתולוגיה ב'
מיומנויות אקדמיות, שיטות מחקר וסטטיסטיקה א', פטור באנגלית	6		2+2		סמינריון
	26				סה"כ נ"ז:
קורסי חובה מתוך המוקד לחינוך מיוחד					
	4		4	א	הכרת מסגרות החינוך המיוחד
	2		2		מבוא לחינוך מיוחד חלק א'
	2		2		מבוא לחינוך מיוחד חלק ב'
	2		2		מבוא ללקויות למידה חלק א'
	2		2		מוגבלות שכלית התפתחותית
	2		2	ב	הפרעת קשב וריכוז והיפראקטיביות-אוכלוסיות מיוחדות
	2		2		הספקטרום האוטיסטי
	2		2		מבוא לפסיכוביולוגיה
מיומנויות אקדמיות, שיטות מחקר וסטטיסטיקה א', פטור באנגלית	6		2+2	ג	סמינריון
	24				סה"כ נ"ז:

*לא ניתן לחזור על הקורסים יותר מפעמיים.

אמנות מעשית, במסגרת המכון לאמנות במכללה

מרצה	התחום הנלמד	נ"ז	ש"ש	שנה	שם הקורס
רחל רבינוביץ'	קורס ציור	4	8	א'	"מהחוץ לפניכם"
גל שחר	קורס רישום-מתחילים	4	8	ב'	"יסודות הרישום"
חסן חאטר	יסודות הפיסול בחומר, אבן, עץ ועוד...	4	8	ג'	"יסודות הפיסול"

12 נ"ז = 300 שעות מעשיות

קורסים "היבטים מעשיים" (סדנאות) חובת בחירה 2 קורסים במהלך שנים ב-ג

שם הקורס	ש"ש	נ"ז	דרישות קדם / דרישות מקבילות
גוף ותנועה כשפה ראשונית בחינוך	2	2	מבוא להבעה ויצירה ככלי ללימוד והבנה של כישורי החיים
דרמה ותיאטרון ככלי לפיתוח חוסן נפשי	2	2	
מבוא פסיכודרמה תיאוריה וטכניקות מרכזיות	2	2	
עבודה קבוצתית בעזרת אומנות	2	2	
הסיפור והדרמה בעבודה חינוכית עם מבוגרים	2	2	
לחקור גבולות באמצעות אמנות	2	2	
עבודה באמנות עם מתבגרים	2	2	

סמינריונים מתוך המוקד לשילוב אמנויות

יש לבחור קורס אחד מהרשימה שלהלן

שם הסמינר והמרצה	שנה	ש"ש	נ"ז	דרישות קדם / דרישות מקבילות
סמינר- אמיל לרוסו	ג	2+2	6	מיומנויות אקדמיות, שיטות מחקר וסטטיסטיקה א', פטור באנגלית
סמינר- הערכת פרויקטים בארגונים חינוכיים				
סמינר- מחקר על התערבויות מבוססות אומנות				
סמינר-לחקור באמצעות המצלמה והתצלום: צילום ככלי מחקר בקונטקסט חינוכי				
סמינר-אינטליגנציה רגשית בחינוך	ג	2+2	6	

מיומנויות אקדמיות, שיטות מחקר וסטטיסטיקה א', פטור באנגלית				סמינר- עולמות סמויים מן העין : ראיונות כמכשיר חינוכי
				סמינר-הסיפור החינוכי אוטואתנוגרפיות
				סמינר- חינוך לאומנות ופיתוח מנהיגות

סמינריונים מתוך המוקד לחינוך מיוחד

יש לבחור קורס אחד מהרשימה שלהלן :

שם הסמינר	שנה	ש"ש	נ"ז	דרישות קדם / דרישות מקבילות
סמינר- אלימות מילולית ותכניות למניעתה	ג	2+2	6	מיומנויות אקדמיות, שיטות מחקר וסטטיסטיקה א', פטור באנגלית
סמינר- פסיכולוגיה בחינוך				
סמינר- היבטים חינוכיים של יחסים בין אישיים				
סמינר-היבטים של חרדה ואיכות חיים באוכלוסיות החינוך המיוחד				
איך זה מרגיש להיות האחר/זר במסגרת החינוכית				
סמינר- סוגיות מחקריות בחינוך והערכה				
סמינר- סוגיות חברתיות בחינוך				
סמינר- הערכה בבית הספר : תיאוריה ומעשה				
סמינר- מקומה הנה(ע)דר של התנועה בהוראה ובלמידה				

קורסי חובת בחירה

שם הקורס	ש"ש	נ"ז	דרישות קדם
עיצוב דמות מחנכת	2	2	

	2	2	גישות התערבות מוטוריות באספרגר ואוטיזם
	4	2+2	דיאלוג יהודי ערבי – מחקר ופעולה
	2	2	הורות מבפנים ומבחוץ
	2	2	דיסציפלינות בנייתוח התנהגות
	2	2	תיאוריות אישיות ב'
	2	2	היבטים חינוכיים ופסיכולוגים של השואה
	2	2	שפת הגישור
	2	2	הפרעות התנהגות ותכניות למניעת אלימות בברי ספר
	4	2+2	מבוא להפרעות קשב והיפראקטיביות
מבוא ללקויות למידה חלק א'	2	2	כישורי שפה ודיסקציה
	2	2	בגרותם של אנשים עם מוגבלות שכלית התפתחותית
	2	2	מנוער בסיכון לנוער בסיכוי
	2	2	סינוור עצמי והעצמה ללקוי קשב ולמידה
	2	2	התמודדות עם מגבלות ומחלות כרוניות
	2	2	המשפחה של הילד עם הלקות
	4	2+2	תהליכים קבוצתיים במערכות חינוכיות
	4	4	פיתוח החשיבה ההומוניסטית באמצעות האומנויות
	2	2	קשיי התנהגות, הבנה, אבחון והתמודדות
	2	2	חרדה והפרעותיה בילדות
	2	2	אנשים עם מוגבלויות בחברה פוסט-מודרנית: היבטים ביקורתיים
	2	2	שילוב בראייה הומניסטית חינוכית
פסיכופתולוגיה ב'	2	2	פסיכופתולוגיה ב'
	2	2+2	לימוד מיומנויות בתקשורת באמצעות משחק חברתי
	2	2	מעבר למילים, שילוב אמנויות בעבודה קבוצתית
	2	2	טבע תרפיה בחינוך – מהלכה למעשה
	2	2	מבוא לשפת המוזיקה
	2	2	מוזיקה, תרבות ורגש

	2	2	מוזיקה וחינוך
	4	4	צילום בחברה ובתרבות
	4	4	צילום תיעודי-חברתי : תיאוריה ופרקטיקה
	2	2	אנשים עם מוגבלויות בחברה פוסט-מודרנית : היבטים ביקורתיים
	2	2	יש לי קול : מופע, מיצג ותערוכה כמדיום לקידום תהליכים בחינוך
	2	2	יסודות חינוך ולדורף- הלכה למעשה
	2	2	המשחק הסוציודרמטי
	2	2	אמנות בחינוך מבוגרים
	2	2	איש החינוך בדיאלוג עם היצירה
	2	2	הגוף מדבר : התבוננות, בחינה והבנה של פרמטרים תנועתיים
	2	2	סוגיות בניתוח ועיצוב התנהגות

תכניות דו חוגיות:

קורסי החובה במקבץ הכללי ללומדים בתכנית דו חוגית חינוך ושירותי אנוש/ חינוך ומדעי המחשב:

שם קורס	שנה	נ"ז	דרישות קדם	הערות
מבוא לסוציולוגיה של החינוך	א	2		סטודנט דו חוגי חינוך וש"א ילמד את הקורס 'מבוא לסוציולוגיה' בחוג לשירותי אנוש.
מיומנויות אקדמיות		4		
מבוא לפסיכולוגיה		5		
היסטוריה של החינוך		2		
מבוא לפילוסופיה של החינוך		4		
פסיכולוגיה התפתחותית א'	ב	2	מבוא לפסיכולוגיה	
פסיכולוגיה התפתחותית ב'		2	פסיכולוגיה התפתחותית א'	
סטטיסטיקה א'		3		
שיטות מחקר כמותיות ואיכותניות		3		
סטטיסטיקה ב'	ג	3		
לימודי שדה- התנסות בשטח		4	ציון עובר בקורסי חובה שנה א' וב'	
סה"כ		34		

קורסי החובה במקבץ הכללי ללומדים בתכנית דו חוגית חינוך וכלכלה

שם קורס	שנה	נ"ז	דרישות קדם	הערות
מבוא לסוציולוגיה של החינוך	א	2		
מיומנויות אקדמיות		4		
מבוא לפסיכולוגיה		5		
היסטוריה של החינוך		2		
מבוא לפילוסופיה של החינוך		4		
פסיכולוגיה התפתחותית א'		2	מבוא לפסיכולוגיה	

	פסיכולוגיה התפתחותית א'	2	ב	פסיכולוגיה התפתחותית ב'
		3		שיטות מחקר כמותיות ואיכותניות
	*סטטיסטיקה א+ ב יילמד בחוג לכלכלה. בהתאם לזאת חוסר 6 נ"ז יילקח כקורסי בחירה כלל חוגית בסיוע של מזכירות החוג לחינוך.	6		בחירה כלל חוגית
	ציון עובר בקורסי חובה שנה א' וב'	4	ג	לימודי שדה- התנות בשטח
		34		סה"כ

קורסי החובה במקבץ הכללי לומדים בתכנית זו חוגית חינוך ופסיכולוגיה

שם קורס	שנה	נ"ז	דרישות קדם	הערות
מבוא לסוציולוגיה של החינוך	א	2		
היסטוריה של החינוך		2		
מבוא לפילוסופיה של החינוך		4		
בחירה כלל חוגית		20		
לימודי שדה- התנסות בשטח	ג	4	ציון עובר בקורסי חובה שנה א' וב'	
סה"כ		32		

קורסי החובה במקבץ הכללי ללומדים בתכנית זו חוגית חינוך ורב תחומי

שם קורס	שנה	נ"ז	דרישות קדם	הערות
מבוא לסוציולוגיה של החינוך	א	2		סטודנט הלומד במקבץ סוציולוגיה ואנתרופולוגיה יילמד מבוא לסוציולוגיה במסגרת החוג הרב תחומי.
מיומנויות אקדמיות		4		
מבוא לפסיכולוגיה		5		
היסטוריה של החינוך		2		
מבוא לפילוסופיה של החינוך		4		
פסיכולוגיה התפתחותית א'		ב	2	מבוא לפסיכולוגיה
פסיכולוגיה התפתחותית ב'	2		פסיכולוגיה התפתחותית א'	
סטטיסטיקה א'	3			
שיטות מחקר כמותיות ואיכותניות	3			
סטטיסטיקה ב'	3		סטטיסטיקה א'	
לימודי שדה- התנסות בשטח	ג	4	ציון עובר בקורסי חובה שנה א' וב'	
סה"כ		34		

חובות מוקדים - תכניות דו חוגיות:

מוקד חינוך מיוחד

שם הקורס	שנה	שש"ס	נ"ז	דרישות קדם / דרישות מקבילות
הכרת מסגרות החינוך המיוחד	א	4	4	
מבוא לחינוך מיוחד חלק א'		2	2	
מבוא לחינוך מיוחד חלק ב'		2	2	מבוא לחינוך מיוחד חלק א'
מבוא ללקויות למידה חלק א'		2	2	
מוגבלות שכלית התפתחותית		2	2	
מבוא לפסיכוביולוגיה	ב	2	2	*סטודנט במסלול דו חוגי חינוך ופסיכולוגיה יילמד קורס זה בחוג לפסיכולוגיה
תיאוריות אישיות א'		2	2	*סטודנט במסלול דו חוגי חינוך ופסיכולוגיה יילמד קורס זה בחוג לפסיכולוגיה
הפרעת קשב וריכוז והיפראקטיביות- אוכלוסיות מיוחדות		2	2	
הספקטרום האוטיסטי		2	2	
סמינריון	ג	2+2	6	מיומנויות אקדמיות, שיטות מחקר וסטטיסטיקה א', פטור באנגלית

מוקד לקויות למידה

שם הקורס	שנה	שש"ס	נ"ז	דרישות קדם / דרישות מקבילות
מבוא ללקויות למידה חלק א'	א	2	2	
מבוא ללמידה		2	2	
מבוא לחינוך מיוחד חלק א'		2	2	
מדעי המוח בחינוך		2	2	
מבוא לפסיכוביולוגיה	ב	2	2	*סטודנט במסלול דו חוגי חינוך ופסיכולוגיה יילמד קורס זה בחוג לפסיכולוגיה
היבטים תאורטיים באבחון תפקודי למידה		4	4	מבוא ללקויות למידה חלק א'

מבוא ללקויות למידה חלק א'	2	2		עקרונות בהקניית אסטרטגיות למידה
	4	4	ג	למידה מתוכת
מיומנויות אקדמיות, שיטות מחקר וסטטיסטיקה א', פטור באנגלית	6	2+2		סמינריון

מוקד שילוב אמנויות בחינוך

שם הקורס	שנה	ש"ש"ס	נ"ז	דרישות קדם / דרישות מקבילות
מבוא לשילוב אומנויות בחינוך	א	2	2	
מבוא להבעה ויצירה ככלי ללימוד והבנה של כישורי חיים		2	2	
תרבות חזותית ואוריינות חזותית בתקופה העכשווית		2	2	
האמנויות בעבודה חינוכית: מושגים, מודלים וכלים		2	2	
משמעות הסיפור במעשה החינוכי	ב	2	2	
אמנות בחברה		2	2	
תיאוריות אישיות א'		2	2	*סטודנט במסלול דו חוגי חינוך ופסיכולוגיה יילמד קורס זה בחוג לפסיכולוגיה
פסיכופתולוגיה א'	ג	2	2	*סטודנט במסלול דו חוגי חינוך ופסיכולוגיה יילמד קורס זה בחוג לפסיכולוגיה
סמינריון		6	2+2	מיומנויות אקדמיות, שיטות מחקר וסטטיסטיקה א', פטור באנגלית
קורסים "היבטים מעשיים" (סדנאות). חובת בחירה 2 סדנאות	ב/ג		4	

מוקד לחינוך חברתי ולמנהיגות

שם הקורס	שנה	ש"ש"ס	נ"ז	דרישות קדם / דרישות מקבילות / הערות
מבוא לחינוך חברתי	א	2	2	
מפגש עם השטח- הכרת מסגרות החינוך החברתי		2	2	
זרמים אלטרנטיביים בחינוך ההומניסטי		2	2	

	2	2		חינוך וחברה בישראל
	2	2	ב	חשיבה ביקורתית מגדר ואקטיביזם חברתי
	2	2		חינוך בלתי פורמלי וחינוך קהילתי
	2	2		חינוך ומשפט
מיומנויות אקדמיות, שיטות מחקר וסטטיסטיקה א', פטור באנגלית	6	2+2	ג	סמינריון

תקצירי הקורסים

גב' נגה גולדרינג

איש החינוך כיוצר בדיאלוג עם היצירה

6011150 – 2 שש"ס, 2 נ"ז

דרישות קדם: מבוא להבעה ויצירה ככלי ללימוד והבנה של כישורי חיים.

מטרות הקורס: בבואנו לעסוק בתחום החינוכי ראוי והכרחי הוא, כי נהיה אנשים פתוחים, מודעים ובעלי יכולת לראות את הזווית הרחבה. משחרר ההיסטוריה מהווה האמנות כלי ביטוי לבני האדם, אולם בשנים האחרונות הולך ומצטמצם מקומה במערכת החינוך, במיוחד בחטיבות העליונות. בקורס זה נשתמש בטקסטים מתחום החינוך הפילוסופיה האמנות והפסיכולוגיה. נקיים דיאלוג בין המחנך כיוצר לבין יצירות אמנות מתחומים שונים, כבסיס לדיון על מקומה של היצירה בתהליך התפתחות האדם כיוצר. כחלק מהלמידה נעניין במחקרים עדכניים העוסקים ביצירתיות דמיון ויצירה. "דמיון חשוב יותר מידע; כי הידע מוגבל אך הדמיון חובק עולם." אלברט איינשטיין.

ד"ר תמר הגר

אמנות בחברה

6133328 - 2 שש"ס, 2 נ"ז

קורס זה עוסק בסוגי היחסים בין מדיומים אמנותיים שונים (ספרות, קולנוע, ציור, שירה, טלוויזיה ועוד) לבין תופעות חברתיות ופוליטיות. במהלך הקורס נבחן את טיבם של קשרים אלה, ונבדוק מה ניתן ללמוד מהם על מעמד האמנות בחברה ועל תפקידה החברתי-חינוכי. במרכז יעמדו מספר תיאוריות תרבותיות החושפות ומאירות את היחסים שבין האמנות לבין אידיאולוגיות חברתיות, תרבותיות ופוליטיות. הקורס יכלול ניתוח של יצירות ספרות, אמנות חזותית, תיאטרון, טלביזיה וקולנוע על פי התיאוריות שנלמדו.

גב' נגה גולדינג

אמנות בחינוך מבוגרים

6133334 – 2 שש"ס, 2 נ"ז

בקורס זה נתמקד בתפקיד האומנות על צורתיה השונות והמגוונות בחיינו בכלל וכאנשים בוגרים בפרט. נשים דגש על שילובה וכוחה כמחוללת שינוי בתפיסות ועמדות ועד הפנמת יעילותה בעבודה החינוכית. הקורס יכלול תכנים תיאורטיים, למידה חוויתית והצגת רפרטים מעשיים בכיתה- תוך שילוב של אומנות ויצירתיות בהנחיית עמיתים, כמו כן צפייה בסרטים בהתאם לנלמד בקורס.

ד"ר קרוליין גוטמן

אנשים עם מוגבלויות בחברה פוסט-מודרנית:

היבטים ביקורתיים

6133335 - 2 שש"ס, 2 נ"ז

הקורס מגדיר מחדש את תחום חקר ה"מוגבלויות" (disability) על ידי מיקודו כתופעה חברתית ותרבותית ואף כהבניה חברתית. מטרת הקורס היא לאתגר את הסטודנטים בהסתכלות ביקורתית על הדרכים שבהן אנשים עם מוגבלויות מודרים בחברות מודרניות, כולל בישראל. הקורס דן בדו-שיח האקדמי והחברתי הקשור לצדק חברתי דרך התייחסות להיבטים היסטוריים, תרבותיים, פוליטיים ואומנותיים, כפי שנתפסים דרך "עדשה של מוגבלויות".

גב' יעל סילבר

אקטיביזם חברתי: שותפות אקדמיה קהילה

6023404 - 2 שש"ס, 2 נ"ז

הקורס יצור מפגש ולמידה הדדית בין סטודנטים ובעלי עניין בעשייה קהילתית, יחשוף את הסטודנטים לחשיבות ולפרקטיקה של מעורבות בין האקדמיה והקהילה, תוך כדי התנסות בחוויה אישית, מפגש חברתי והקניית מיומנות בניתוח וברפלקציה העשייה האקדמית-קהילתית, כל זאת יתבצע תוך כדי התנדבות פעילה ב"אקדמיה בכיכר". במהלך הקורס נקרא מכתביהם של צירלס טיילור, מירנדה פריקר ופאולו פרה, בתחום האתיקה של הכרה בזהות, נכיר טקסטים וסקרים הרלוונטיים למצב העכשיו בישראל, ונקבל כלים מעשיים בתחום היזמות חברתית, שיתוף ציבור, חשיבה ביקורתית ועמידה מול קהל. הסטודנטים ישתמשו באותם כלים בפרויקטים החברתיים שאותם הם מלווים במהלך השנה.

ד"ר גליה אנקורי

בגרותם של בעלי מוגבלות שכלית התפתחותית

6033839 - 2 שש"ס, 2 נ"ז

דרישות קדם: פסיכולוגיה התפתחותית א'+ב'

בקורס זה יילמדו התמורות הרגשיות, הקוגניטיביות, החברתיות והרוחניות שעוברים אנשים בשנות הבגרות. באמצעות נרטיבים מהספרות המקצועית, הקולנוע והספרות היפה נדון בתהליכים המאפיינים את הבגרות הנורמטיבית כמו זוגיות, עבודה וקריירה, הורות והזדקנות. נתמקד באופן שבו מבוגרים בעלי צרכים מיוחדים מתמודדים עם אותם שינויים ומעברים.

ד"ר עדנה קלו ליבנה

בואו נחנך עם רגש

6023396 - 4 שש"ס, 4 נ"ז

מלאכת החינוך הנה שליחות הכרחית במציאות של היום. נפשם של אנשי החינוך היא נקודת הזינוק ליצירת עולם טוב וצודק יותר. החיבור אל עצמנו ולילד הפנימי השוכן בנו, יחזקו את מסע ליעוד

שלנו. נחקור כלים אלטרנטיביים לתקשורת בין אישית כדי להחזיר את הקסם למהות האדם והיכולות שלו. בקורס נגלה ביחד את הסוד ליצירת החוויה הפדגוגית ייחודית ולהענקת שמחת חיים.

בימת חינוך – מחשבת החינוך – דיון בסוגיות חינוכיות ד"ר אדם ויילר גור-אריה

6133321-2+2 שש"ס, 4 נ"ז

הקורס יעסוק בהגות חינוכית בתחומים שונים ומגוונים תוך שימת דגש על ההשלכות הפרקטיות הנובעות מהגות זו, זאת אומרת על האופן שבו ההגות נוגעת למציאות המעשית היומיומית של עבודת המחנך העומד מול כיתה, קבוצה, חניך. בין הנושאים שיידונו במהלך הקורס: משבר הסמכות המורית וההורית, אידיאולוגיות חינוכיות וחינוך אידיאולוגי-פוליטי, ניסיונות לחינוך אחר ועוד.

בית הספר וסביבתו בעידן של שינויים ורפורמות ד"ר יעל גרינשטיין

6023344-2 שש"ס, 2 נ"ז

בית הספר עובר בשנים האחרונות תהליך מתמשך של התפתחות כארגון פתוח המקיים קשרים אינטנסיביים ומגוונים עם גורמים שונים בקהילה בה הוא ממוקם במקביל לקשריו עם גורמים רשמיים כמו משרד החינוך, רשות מקומית/עירייה ועוד. תהליכים אלה, במקביל לשינויים ולרפורמות שונות, הופכים את יחסי בית הספר וסביבתו למורכבים, דינמיים ורב-ממדים. מטרת הקורס לבחון את היחסים השונים של צוות בית-הספר (מנהל/ת ומורים) עם גורמים שונים בסביבתו ובעיקר הורים. בקורס יודגשו דרכי ההתמודדות השונים של בית הספר עם הגורמים השונים מצד אחד, ותפיסת גורמים שונים את בית הספר והקשר עמו מצד שני.

במבוך החשיבה הפרדוקסלית ד"ר אורלי דהאן

6023386-2 שש"ס, 2 נ"ז

בקורס נעמוד על מושג ה"פרדוקס", על ידי הכרות עם סוגי פרדוקסים שונים, מתקופות שונות בפילוסופיה. נדון לעומק בארבעה פרדוקסים נבחרים בתחומים הבאים: מטאפיזיקה ומהותנות (ספינת תזאוס), מכניקת הקוונטים (החתול של שרדינגר), ופרדוקסים העוסקים בשפה ובמשמעות. פרדוקסים אלה מתכתבים עם נושאים המצויים בחזית המדע המודרני בתחומי הביולוגיה, הפיזיקה, והפסיכולוגיה. על כן נבדוק במהלך הקורס האם ובאילו אופנים קשורים ארבעת הפרדוקסים הללו, זה לזה, לתגליות אמפיריות, ולתיאוריות עכשוויות. הדיון בפרדוקסים מאתגר את שרירי התבונה הטבעית מחד, וזו שאינה טבעית לנו מאידך, ומספק מוטיבציה לפרוץ את גבולות המחשבה היומיומית, ולפתח את יכולות החשיבה המופשטת, המדויקת והרפלקטיבית.

דרישות קדם: מבוא להבעה ויצירה ככלי ללימוד והבנה של כישורי החיים

תנועה היא שפה ראשונית המשמשת לתקשורת תינוק-אימא, לפני רכישת השפה הדבורה. עם התקדמות השליטה בשפה דבורה והרחבת אוצר המילים, הביטויים התנועתיים נדחקים למקום פחות מרכזי. בסדנה זו נחזור לשימוש בשפה הראשונית ונשים דגש, תוך התנסות, על המבנה הבסיסי התנועתי. נבחן גורמים המשפיעים על שפת התנועה, מרחב אישי ובינאישי, משחק, ריקוד וג'סטות תנועתיות, ונלמד כיצד מתבצע ניתוח תנועה.

ד"ר עפרה ולטר

גישות התערבות מוטוריות באספרגר ואוטיזם

6133323 - 2 שש"ס, 2 נ"ז

קורס זה אינו מיועד למי שלמד את הקורס גישות התערבות בגיל הרך

בקורס זה הסטודנטים ילמדו להכיר את שלבי ההתפתחות המוטורית מגיל הלידה עד גיל שש. הכרת שלבי ההתפתחות, סוגי טמפרמנט, מערכת המגע התחושי והתפתחותה. הסטודנטים יכירו ויבינו את הצורך הבסיסי של הפעוטים לתנועה כבסיס להתפתחות תקינה בהמשך חייהם. הקורס יחשוף את הלומדים לרזי התנועה המותאמים לכל אחד משלבי ההתפתחות המוטורית. הסטודנטים יפתחו יכולת התבוננות בתהליך ההתפתחותי של ילד עם התפתחות אב-נורמלית, וזאת בהשוואה להתפתחות המוטורית הנורמטיבית. הסטודנטים יחשפו לגישות ואסטרטגיות להתערבות באוטיזם, אספרגר ובעיות קואורדינציה.

ד"ר תמר הגר

דיאלוג יהודי ערבי: מחקר פעולה

6032825-2+2 שש"ס, 4 נ"ז

גב' תופאחה סאבא

במרכזו של קורס זה שיח בין סטודנטים יהודים וערבים על מציאות המפגש בין יהודים וערבים במכללה בפרט ובמציאות הישראלית בכלל. הלמידה תכלול איסוף ולמידה של נרטיבים קולקטיביים ואישיים, קריאת מאמרים, צפייה בסרטים והרצאות תוך יצירת דיאלוג בקורתי על הידע שנאסף. במהלך הלימוד של החומרים התיאורטיים וההיסטוריים יבחנו הסטודנטים והמרצות יחד את יחסי הכוח הקיימים בין יהודים וערבים בארץ, במכללה ובקבוצה. הכוונה להפוך את הדיאלוג לבסיס לחשיבה חברתית ואינטלקטואלית משותפת שתאפשר צמיחת שותפויות חדשות בין יהודים לערבים, למרות ההבדלים הלאומיים, פוליטיים, חברתיים, תרבותיים. בחלק השני של הקורס תבנה הקבוצה עם המנחים מחקר פעולה שמטרתו לשפר את ההידברות בין סטודנטים יהודים לערבים בקמפוס ולקדם שוויון הזדמנויות לתלמידים הערבים. הקורס יכלול שני סיורים ולפחות שני ימי עיון. ההשתתפות בכל השיעורים היא חובה.

6021806 – 2 שש"ס, 2 נ"ז

מטרת הקורס היא להקנות לסטודנטים כלים לבניית תוכניות התנהגות ליחיד או לקבוצה, כלים לבצע הערכה של יעילותה. יוצגו לסטודנטים שתי גישות: האחת ניתוח התנהגות ישומי (ABA) והשנייה בגישה הקוגניטיבית-התנהגותית. כמו גם נדון בהתערבות באמצעות אימון. נבחן גם התאמת תוכניות התערבות המותאמות לגיל ולהפרעות שונות.

גב' מיכל זורון

דרמה ותיאטרון ככלי לפיתוח חוסן נפשי

6011145 - 2 שש"ס, 2 נ"ז

דרישות קדם: מבוא להבעה ויצירה ככלי ללימוד והבנה של כישורי החיים

קורס סדנאי המאפשר לסטודנטים לחוות הלכה למעשה את כוחה של אומנות הדרמה והתיאטרון במטרה לחזק את החוסן והדימוי העצמי של הפרט והקבוצה. ההתנסות תעוגן בחומרים תיאורטיים. בוגרי הקורס ילמדו להשתמש בדרמה בחינוך הפורמלי והבלתי פורמלי בכל גיל, ולהתאימה ליעדים חינוכיים מוגדרים. הנוכחות והשתתפות בכל השיעורים הן חובה.

ד"ר רונן ברגר

האמנויות בעבודה חינוכית: מושגים, מודלים וכלים

6023356 - 2 שש"ס, 2 נ"ז

הקורס יציג מושגי יסוד, מודלים וכליים מתחום שילוב האמנויות ומציג דרכים בהם ניתן להיעזר בשילוב האמנויות לקידום תהליכים חברתיים, חינוכיים ולימודיים. הקורס יתייחס למשמעותם ותרומתם הייחודית של המדיומים האמנותיים השונים - תנועה, מקצב מוסיקה, דרמה אמנות חזותית וסיפור וידגים את האופן שבהם ניתן להיעזר בהם לקידום תהליכי למידה חברתית, רגשית וקוגניטיבית. הוא יכלול הרצאות, דוגמאות מהשטח, התנסויות והמשגה וייתחם ליישום הנלמד עם אוכלוסיות שונות במערכים חינוכיים מגוונים.

הגוף מדבר: התבוננות, בחינה והבנה של פרמטרים תנועתיים מר רונן מאירוביץ

6023370 - 2 שש"ס, 2 נ"ז

הקורס יעסוק בשפת הגוף באמצעות מושגים של מרחב, זמן ומקום. במסגרת הקורס יילמדו סוגיות ונושאים מתחום ניתוח התנועה וניתוח הגוף המתנועע ומיומנויות של בניה, הערכה ובחינה של תצפית. תכני הקורס יכללו: אפיונים שונים של דפוסי תנועה, פרמטרים תנועתיים והקשר בין גוף, רגש והתנהגות, ובחינת הממשקים בין גוף ורגש דרך איכויות של תנועה, מבע גוף, כמו גם מנחים גופניים, תנועה אוטומטית ותגובות. הקורס ילווה בתיאוריה רלבנטית, כגון לאבאן, הפרדיגמה התנועעית-רגשית ותנועה ממעמקים, ומודלים שונים אחרים – תוך בחינה של יחסי גומלין בין השפה המילולית לבין השפה התנועעית.

"הורות" הינו מושג מורכב ורב משמעות. חוויית ההורות כוללת את ילדותנו, את ההורות לילדינו, את ההורות לילדים הפנימיים שבתוכנו, ואת הליווי ללקוחותינו – התלמידים וההורים להם אנו מסייעים במערכת החינוך. בקורס זה נתבונן על מושג ההורות באופן נרחב, נחוה מושג זה מעט באופן תהליכי, ונעסוק בהורות מיטיבה לתלמידינו ולהוריהם.

ד"ר אלון גולדברג

היבטים חינוכיים ופסיכולוגיים של השואה

6029182 – 2 שש"ס, 2 נ"ז

הקורס בוחן את הציר שבין העיסוק הפרטיקולארי בשואה לעיסוק האוניברסאלי של השואה תוך התמקדות בתקופות שונות: לפני השואה, השואה ולאחריה. השואה נתפסת כמקרה אשר לא ניתן להסבירו בצורה רציונאלית, ולפיכך כל הסקת מסקנות אישיות, משפחתיות, לאומיות-יהודיות ואוניברסאליות מוגבלת. אולם, ייחודה של השואה מאפשר לנו לדון בסוגיות הקשורות להתנהגות חברתית מנקודת מבט חינוכית, פסיכולוגית וחברתית, כגון, עמידה מן הצד, שיתוף פעולה עם מחוללי שואה והצלה של קורבנות.

גב' קמה גלילי

היבטים תיאורטיים ויישומיים באבחון תפקודי למידה

6029164 - 4 שש"ס, 4 נ"ז

דרישות קדם: מבוא ללקויות למידה א'

הקורס אינו מיועד למי שלמד את הקורס אבחון תפקודי למידה

הקורס יעסוק בנושאים מרכזיים, תיאורטיים ויישומיים, במסגרת אבחון והערכת תפקודי למידה. יידונו היבטים של המודל האבחוני המקובל בארץ, משלבי הפניה לאבחון, ועד ניתוח הנתונים. במהלך הקורס יוצגו כלי אבחון והערכה לתפקודי למידה תוך הבנת הרציונל התיאורטי שלהם. הכלים שיוצגו הינם עדכניים וייחודיים לשפה העברית. הבנת הנתונים תעשה בהתאם להתפתחות בגילאים השונים. לאורך המפגשים יובאו מקרים לדוגמא, להתנסויות בנייתוח והבנת הנתונים.

פרופ' יאיר זלטנרייך

היסטוריה של החינוך

ד"ר אדם ויילר גור-אריה

6011122 2 נ"ז, 2 שש"ס

ד"ר יעל קדר

הקורס בוחן את התפתחותם של תהליכים חינוכיים עיקריים בחברה המערבית, בעיקר מאז המהפכה הצרפתית, תוך הבנת התשתית, ההיבטים החברתיים, הצרכים הפוליטיים והרעיונות שעמדו מאחוריהן. הקורס מברר את השיטות שהוצעו לשם כך ואופני יישומן. כן עוסק הקורס בהכרת מסגרות חינוך פורמליות וגם בלתי פורמליות כגון תנועות נוער או ספרות ילדים.

הסטודנט יכיר מגוון מסגרות חינוכיות, טיפוליות ושיקומיות, המיועדות לאוכלוסיות שונות המזוהות עם החינוך המיוחד (מוגבלות שכלית התפתחותית, ליקויי למידה, הפרעות התנהגותיות, הפרעות אישיות, אוטיזם, ליקויי חושים ועוד). הסטודנט יתוודע לבעלי תפקידים שונים העובדים במסגרות אלה ומשתייכים לתחומי הוראה, טיפול או ריפוי שונים (קציני מבחן, עובדים סוציאליים, מרפאים בעיסוק, מרפאים במוסיקה ועוד).

גב' ויואנה מלמן

המשחק הסוציודרמטי

6011124 - 2 שש"ס, 2 נ"ז

המשחק הסוציודרמטי, משחק "כאילו", "נגיד ש..." – הינו צורה של פעילות טבעית דרכה מביע הילד את עצמו ומתוודך בין תכנים מעולמו הפנימי לעולם הסובב אותו. בקורס יחשפו הסטודנטים לשלבי התפתחות המשחק הדרמטי מלידה עד גיל בית הספר. הקורס יקנה ידע תיאורטי על חשיבות המשחק הסוציו דרמטי כתורם משמעותי להתפתחות הרגשית, החברתית, הקוגניטיבית והסנסומוטורית של הילד הצעיר. נתמקד בתפקיד המחנך כמסייע חינוכי וטיפולי להתפתחות המשחק הדמיון והיצירה.

ד"ר יוסי יפה

המשפחה של הילד עם הלקות

6023378 - 2 שש"ס, 2 נ"ז

הקורס יציג את הסוגיות המרכזיות הנגזרות מגידול ילד עם צרכים מיוחדים במשפחה. בפתח הקורס יסקרו מודלים כלליים של משפחות וסגנונות של הורות, ויידונו המשמעויות שלהם בהקשרים תפקודיים והתפתחותיים שונים של גורמים בתא המשפחתי. הקורס גופא יתמקד בסקירת התהליכים וההיבטים המאפיינים משפחות לילדים עם שונות התפתחותית: החל מרגע היוודע דבר הלקות של הילד, דרך השלבים המאפיינים את תגובות ההורים בהקשר הזה וכלה באתגרים המשפחתיים המלווים גידול ילד עם צרכים מיוחדים. דגש יושם בקורס על הבנת הגורמים הדיפרנציאליים המשפיעים על מצבה של המשפחה, כחלק מבחינת ההבדלים בין משפחות שונות בהתמודדות עם משברים. לבסוף, הקורס יבחן שורה של סוגיות מתחום חקר המשפחה, ובהן ההשלכות המעגליות של גידול ילד עם לקות על האחאים וההורים מבחינה תפקודית ורגשית.

גב' נגה גולדרינג

הסיפור והדרמה בעבודה חינוכית עם מבוגרים

6011146 - 2 שש"ס, 2 נ"ז

דרישות קדם: מבוא להבעה ויצירה ככלי ללימוד והבנה של כישורי החיים

קורס סדנאי המאפשר לסטודנטים לחקור את הכוחות היצירתיים והתוך-אישיים שלהם ולהבין את עולמו הפנימי של האחר. שיטת העבודה תפעל דרך התנסות ביצירת סיפור אישי, ובאמצעות עבודה עם טקסטים דרמטיים שונים. נתבונן ונמשיג מה הוא כוחו של הסיפור, כיצד אנו בוחרים לבטא אותו והיכן הוא משקף את הדרמה הפנימית והחיצונית. בנוסף, נלמד כיצד ליישם תהליכים אלה בעבודה

חינוכית עם מבוגרים במסגרות שונות. במהלך הקורס נשתמש בטקסטים שונים מעולם הסיפורת והדרמה, כמו גם בחומרים הסיפוריים הגלומים בכל אחד ואחת מאתנו.

ד"ר נירית קרני וייזר

הספקטרום האוטיסטי

6023389 - ש"ס, 2 נ"ז

במהלך הקורס נתוודע לספקטרום האוטיסטי - ASD. ננסה להבין את החוויה החינוכית לימודית בבתי הספר של החינוך המיוחד המעניקים שירות לאוכלוסייה זו. נלמד על הרציונל והבסיס האידיאולוגי לשילובם של תלמידים עם אוטיזם במסגרות החינוך הרגילות: כיתה מיוחדת בבית ספר רגיל ושילוב בכיתה הרגילה. השילוב בראיה מערכתית: מודלים לשילוב והתאמתם למגוון הקשיים של ילדים עם אוטיזם המשולבים, עבודת הצוות רב-מקצועי בהקשר לתלמידים עם אוטיזם. התמודדות הילד והמשפחה עם הקשיים הנובעים מאוטיזם. נסקור את שיטות הטיפול השונות הקיימות עבור אוכלוסייה זו: טיפול התנהגותי, שיטת ה ABA, טיפול מערכתי הכולל גם את הבית, הסביבה של הילד, בית הספר, היכולות של הילד והתמיכות שהוא מקבל. בנוסף נלמד על הסיוע ותמיכה בכיתה הרגילה לילדים עם אוטיזם ולילדים המשלבים, שיתוף פעולה עם מורה לחינוך מיוחד ועם צוות רב-מקצועי, עבודה מול ההורים.

ד"ר יונתן קסלר

העולם הרגשי של המבוגר עם לקויי למידה

6022342 - ש"ס, 2 נ"ז

הקורס נלמד בשפה האנגלית. הקורס יעסוק בעולם הרגשי ובהתמודדות עם הקשיים. הסגנון האישי של האדם עם ליקויי למידה קובע במידה רבה באיזו אסטרטגיות הוא בוחר. תעשה הבחנה בין שתי קבוצות עיקריות: זו העומדת בלחצים ונוטה להצליח בחיים, לעומת זאת שבסיכון, שחבריה מועדים לאי-הצלחה. נכיר אסטרטגיות להתמודדות עם הקשיים במטרה להגיע למיצוי הפוטנציאל האישי. נכיר השלכות חברתיות של התופעה ודרכים אפשריים להתמודדות חיובית.

ד"ר נירית קרני וייזר

הפרעות התנהגות ותכניות למניעת אלימות בבתי ספר

6031711 - ש"ס, 2 נ"ז

במהלך הקורס נתוודע אל הבנת העולם הרגשי של המתבגר עם הצרכים המיוחדים, הבנה מעמיקה לגבי החוויות שחווה מתבגר עם צרכים מיוחדים בחיי היום יום בסביבת בית הספר. הבנת הבסיס הקוגניטיבי לקשיים בהתפתחות הרגשית בעקבות ליקויים קוגניטיביים. ננסה להבין כיצד הפרעות נפשיות משפיעות וקשורות להפרעות התנהגות וללמוד על דרכי התמודדות עם הפרעות התנהגות. נלמד על התמודדות רגשית של המתבגר עם הצרכים המיוחדים. נדון באלימות כלפי מתבגרים עם צרכים מיוחדים בבית הספר והדרך שבה זה משפיע על עולמם הרגשי. נלמד על הפרעות רגשיות הקרב ילדים ומתבגרים עם צרכים מיוחדים, דרכי התקשרות והתמודדות רגשית של תלמידים עם צרכים מיוחדים המשולבים בחינוך הרגיל.

הפרעות קשב וריכוז והיפראקטיביות – אוכלוסיות מיוחדות ד"ר גיל מאור

6023388 - 2 ש"ס, 2 נ"ז

כ 10% מהתלמידים לוקים בהפרעת קשב. חלק ניכר מהם מקבל תמיכה מהאגף לחינוך מיוחד, באמצעות שילוב או השמה. במסגרת הקורס נציג דיון עיוני מעמיק שיסקור את ההיבטים השונים של התסמונת מהיבט התפתחותי, נוירולוגי, חינוכי ופסיכולוגי. נתמקד בהיבטים ההתפתחותיים ובתחלואה נלוות של הסובלים מהפרעת קשב ומאפייניהם של הילדים הלומדים מערכת החינוך המיוחד.

הפרעות רגשיות והתנהגותיות של הילד עם לקות הלמידה ד"ר נירית קרני ויזר

6023397 - 2 ש"ס, 2 נ"ז

המטרה המרכזית בקורס זה הנה להיחשף לעולם הרגשי של הילד עם לקות הלמידה מבחינת הגורמים הנלווים ללקות – קרי, הפן הרגשי וההתנהגותי. במהלך הקורס נסקור את השונות בין לקויות הלמידה והשפעותיה מבחינה רגשית (כגון: בידוד חברתי) והתנהגותית (כגון: שימוש באלומות) כהפרעות נלוות ללקות למידה. נלמד על שיפור התפקוד החברתי דרך זיהוי מסרים רגשיים לא מילוליים. כמו כן, נחשף לעולמו הפרטי של הילד עם לקות הלמידה גם מהפן המשפחתי.

השתתפות חברתית פעילה של אנשים עם לקויות ד"ר נירית קרני ויזר

6023418 - 2 ש"ס, 2 נ"ז

הקורס יעסוק בנושאים אשר דרכם נבחן את עולמם של אנשים עם לקויות בכלל ולקויות התפתחותיות בפרט ושילובם בחברה. המודל האקולוגי יוצג כמודל מארגן דרכו נוכל לבחון את הסוגיות השונות. הקורס יעסוק בנגישות של החברה בתחומים שונים, ידון בהשתתפותם של אנשים עם מוגבלויות בתחומים כגון אמנות, יבחן מודלים ופרויקטים שונים המעודדים השתתפות בחיי הקהילה, אלימות כלפי אנשים עם מוגבלויות, ויעסוק בשינוי עמדות של החברה.

התמודדות עם מגבלות ומחלות כרוניות ד"ר אלון גולדברג

6133325 - 2 ש"ס, 2 נ"ז

הקורס מעניק נקודת מבט מקדמת למחלות כרוניות ומגבלות אחרות, לדוגמא: אפילפסיה, סוכרת-נעורים ושיתוק מוחין. בקורס נדון בתפיסה המסורתית להתמודדות עם מחלות, ביתרונותיה ובחסרונותיה ונעלה אפשרויות שונות וחדשות להתמודדות עם מציאות שכזו בחיי היום יום, תוך התייחסות למשאבי התמודדות אישיים, משפחתיים וסביבתיים. הקורס מעניק כלים להבנה טובה

יותר של מושג הבריאות והחולי ולתפקידם של המערכות התומכות בילד ומתבגר החולה: משפחה, חברים ובית הספר.

עו"ד תמר גוטגולד כהן

זכויות אדם - הובלה ושינוי

6021825 – 4 שש"ס, 4 נ"ז

בקורס נעסוק בסוגים שונים של זכויות אדם (זכויות בעלות אופי אזרחי פוליטי וזכויות כלכליות חברתיות תרבותיות) תוך בחינת חקיקה ופסיקה רלוונטיים בארץ ובעולם והתייחסות לאקטואליה משפטית בסוגיות אלו. בין היתר נדון בזכות לשוויון על היבטיה השונים וסוגיה (שוויון פורמלי ומהותי) ונתייחס למגזרים מוחלשים ספציפיים בארץ ובעולם ולהסדרים המשפטיים ביחס אליהם. הזכות לחינוך תבחן באופן ביקורתי תוך סקירת חוקי החינוך בארץ והתייחסות לסוגיות כגון חינוך חנם, חינוך פרטי, חינוך בלתי פורמלי ומערכות חינוך מגוונות וחלקם בזכות לחינוך, זכויות ילדים ותלמידים וחינוך מיוחד והקשר בינו לבין זכויות אנשים בעלי צרכים מיוחדים במדינה דמוקרטית. במהלך הקורס נבדוק את יכולתו של המשפט לבצע שינוי חברתי בסוגיות מורכבות אלו תוך בחינת מאבקים משפטיים וציבוריים לשינוי ותוצאותיהם בטווח הקצר והארוך.

ד"ר גלעד גולדשמיט

זרמים אלטרנטיביים בחינוך הומניסטי

6011149 - 2 שש"ס, 2 נ"ז

בקורס נדון ונעמיק בזרמים שונים של חינוך אלטרנטיבי במסגרת החינוך ההומניסטי. בין השאר נעסוק בתורתו של רוסו, דיואי, פרירה, איליץ, חינוך פתוח, דמוקרטי, מונטסורי, חינוך ביתי וחינוך וולדורף. הדיון יתמקד הן בפן הרעיוני והן בפן המעשי והיישומי של כל זרם חינוכי. כמו כן, במידת האפשר, יוזמנו נציגים מהתחום לספר ולהציג את עבודתם.

ד"ר ליאור המאירי

חינוך בלתי פורמלי וחינוך קהילתי

6111133 - 2 שש"ס, 2 נ"ז

שלובים זה בזה, החינוך הבלתי פורמאלי והחינוך הקהילתי נפרסים על מרחב תלת מימדי הכולל מימד אינדיבידואלי המעמיד את האדם במרכז, מרחב חברתי המעמיד במרכז את תפקידו של האדם בחברה ומימד תרבותי המעמיד במרכז הבנייה של נרטיבים תרבותיים. מטרתו האחת של קורס זה היא להכיר היטב מרחב זה ולבחון באופן ביקורתי, לאורו, באיזו מידה שונים הם החינוך הפורמאלי בן זמננו והחינוך הבלתי פורמאלי/קהילתי. מטרה מרכזית נוספת של הקורס היא לנסות ולקשור בין עיסוקיהם של הלומדים, בעבר ובהווה, במסגרות בלתי-פורמליות וקהילתיות ובין התיאוריה בתחום כפי שהיא מגולמת ב'קוד החינוך הבלתי פורמאלי' שגובש על ידי ראובן כהנא – ממובילי המחקר בתחום בישראל.

הקורס ידון בקונפליקטים חברתיים מרכזיים בחברה הישראלית ויבחן את האופן שבו מתמודדת עימם מערכת החינוך וכיצד נבנית המדיניות החינוכית על רקע כל אלה. במהלך הקורס ייבחן הרקע חברתי פוליטי של הקונפליקטים האמורים ויבדק האופן שבו זרמי החינוך השונים בישראל, בחינוך הערבי ובחינוך העברי, משקפים, מנציחים, או פותרים אותם. כן ייבחנו מודלים חינוכיים שונים המאפשרים לקבוצות נבדלות לחיות זו לצד זו.

חינוך ומשפט

6021830 - 2 שש"ס, 2 נ"ז

עו"ד תמר גוטגולד-כהן

בקורס נעסוק בסוגיות מרכזיות בחינוך ומשפט הרלוונטיות לחינוך הפורמלי והבלתי פורמלי בישראל. נדון בזכות לחינוך ועיגונה במערכת המשפט בישראל ובחוקי היסוד. נכיר את חוקי החינוך בישראל ואת התקנות וחוזרי המנכ"ל המוצאים מכוחם. נעסוק בסוגיות הרלוונטיות לזכויות התלמידים ולחובות המדינה, הרשויות המקומיות ועובדי ההוראה, לרבות אחריותם בנוזקין ובפלילים במקרי רשלנות. ניתן דגש מיוחד לנושא השוויון בחינוך לאורם של השערים החברתיים במדינת ישראל. נדון בחינוך המיוחד והמשלב בישראל תוך הצצה למשפט משווה. במהלך הקורס נפתח חשיבה ביקורתית על חקיקת החינוך בישראל והקשריה הפוליטיים ונכיר מושגי יסוד בעולם המשפט.

חרדה והפרעותיה בילדות

6031708 – 2 שש"ס, 2 נ"ז

ד"ר יוסי יפה

הקורס יעסוק בתופעת החרדה בילדות ובהתבגרות, כחלק מבחינת השפעותיה על הסתגלות הילד ותפקודיו מבחינה חברתית וחינוכית. מטרתו להקנות ידע והבנה מעמיקים במהות התופעה הנידונה מבחינה תיאורטית ואמפירית, ולסקור את משמעויותיה בפרספקטיבה התפתחותית ובהקשרים חינוכיים. דגש יושם על מצבי חרדה פתולוגיים חמורים (למשל: הפרעת חרדת פרידה, הפרעת חרדה חברתית, פוביות וכיו"ב), הפוגעים בהסתגלות ובתפקוד הילד והמחייבים תשומות חינוכיות וטיפוליות מיוחדות. הקורס יסקור את נושאי הליבה העיוניים של תחום החרדה והפרעותיה בגילאי הילדות השונים, תוך ניתוח משמעותם בזיקה לעשייה החינוכית והטיפולית. פרק ספציפי יוקדש בשלבי הקורס המתקדמים לצורך הקניית עקרונות התמודדות יעילים בעבודת החינוך וההוראה של ילדים המתאפיינים בחרדה כרונית ומוגברת.

חשיבה ביקורתית ואקטיביזם חברתי

6029121 - 2 שש"ס, 2 נ"ז

ד"ר תמר הגר

קורס זה נועד להעניק לסטודנטים מגוון של כלים תיאורטיים (סוציולוגים, פילוסופיים וחינוכיים) המאפשרים זיהוי וניתוח של מגמות פוליטיות, מעמדיות, חברתיות של דיכוי, נישול והדרה ומציגים פתרונות חברתיים-חינוכיים המאפשרים שינוי של יחסי כוח אלה. במהלך הקורס ילמדו הסטודנטים

לשאל שאלות משמעותיות על אינטרסים ומוטיבציות של ארגונים ובני האדם הפועלים בהם כדי לפתח מבט מפוכח יותר על המציאות שבה הם מתנהלים. המטרה לצייד אותם במגוון של דרכי חשיבה שיאפשרו להם לבצע פעולה אפקטיבית למען שינוי חברתי, חינוכי.

הלימודים בקורס יכללו תיאוריות המזהות מנגנוני שליטה ופקוח ויחסי הכוח חברתיים, פוליטיים (למשל מישל פוקו, פייר בורדייה אנטוניו גרמשי). כמו כן ילמדו כלי הניתוח והעשייה שמציעים פדגוגים ביקורתיים (למשל פיטר מקלארן, הנרי ז'ירו מייקל אפל) חוקרות ואקטיביסטיות פמיניסטיות (למשל בל הוקס, מדלן ארנוט, שרון דוהרטי, גטארי צ'קרווטי ספיבק, צ'נדרה מוהנטי ואחרות) ותיאורטיקנים ומתחכים רב תרבותיים (למשל צ'ארלס טיילור, וויל קימליקה, ביקו פארק ואחרים). הסטודנטים יקראו טקסטים של ההוגים השונים וילמדו להשתמש במושגים התיאורטיים ככלי ניתוח של מקרי מבחן. מקרי המבחן יכללו התנסויות אקטיביסטיות שונות המתועדות בספרות ובקולנוע.

ד"ר רונן ברגר

טבע תרפיה בחינוך – מהלכה למעשה

6029119 - 2 ש"ש, 2 נ"ז

טבע תרפיה היא גישת טיפול חווייתית ויצירתית המתקיימת בטבע תוך שמתייחסת אליו כשותף בתהליך. היא כוללת אלמנטים מתחומי טיפול וחינוך התנסותיים שונים ומפתחת תיאוריה, מודלים ואתיקה ייחודיים. הקורס יערוך הכרות עם התיאוריה והפרקטיקה הבסיסית של הטבע תרפיה תוך התמקדות ביישומיה בעבודה חינוכית. הוא יתייחס לעבודה ולמחקרים שנעשו במסגרות חינוך מגוונות: בגנים ובבתי ספר, מהחינוך הרגיל והמיוחד ויצג דרכים שבהם הטבע תרפיה יכולה לחבר את הילדים לכוחותיהם ולתמוך בהתפתחות היחיד והקבוצה. הקורס ישלב התנסויות בכיתה ובטבע, הרצאות והמשגה.

ד"ר ענת רביב

טכנולוגיות מקדמות למידה לתלמידי קשב ול"ל

6023343 - 2 ש"ש, 2 נ"ז

הקורס עוסק בכלים ואסטרטגיות תומכות למידה לתלמידים ל"ל. ותלמידי קשב, במהלך הקורס נחשף למספר מקרים שסביבם יתבצע חקר מקרה ותבנה תוכנית התערבות מותאמת בכלים ממוחשבים.

ד"ר נורית פז

טכנולוגיות סיוע בחינוך המיוחד

6023381 - 2 ש"ש, 2 נ"ז

עבודת צוותים רב מקצועיים היא הכלי המרכזי שבאמצעותו מקדמות מסגרות חינוכיות את מטרותיהם. הקורס יתמקד בעקרונות העבודה של צוות רב מקצועי במסגרות חינוך מיוחד ובבניית שיתופי פעולה בין אנשי הצוות.

במסגרת הקורס נעמיק בהבנת החשיבות של שיתוף פעולה בין הצוות החינוכי לבין הורים לילדים עם צרכים מיוחדים. נושאי הקורס יכללו:

תאוריות המסבירות עבודה של צוותים בין מקצועיים, עבודת צוותים רב-מקצועיים במסגרות משלבות ומסגרות של החינוך המיוחד, גורמים המשפיעים על עבודה רב-מקצועית ושיתופי פעולה ותקשורת בין אנשי הצוות וההורים.

ד"ר סמי בהט

יזמות חברתית כבסיס לקידום מיזמים חינוכיים

6023333 – 2 שש"ס, 2 נ"ז

יזמות וחדשנות, בדגש על היבטיהן החברתיים (Social Entrepreneurship, Social Enterprise), מהוות כוח מרכזי בהנעת פרטים וארגונים וביצירתם של שינויים חברתיים בכלל, ובשדה החינוכי, בפרט. תרגומה היישומי של יזמות מסוג זה מכוונת לעיצוב פתרונות ומיזמים העונים על האתגרים והצרכים החברתיים- החינוכיים במסגרות הפורמאליות והבלתי פורמאליות. מטרתו העיקרית של הקורס להעמיק את הידע התיאורטי והיישומי אודות התהליכים הכרוכים בהתנסות המכוונת להנעה והובלת מיזם חברתי-חינוכי, על היבטיו השונים.

ילדות ונעורים בראי הקולנוע: היבטים חברתיים ופוליטיים

ד"ר ליאת סאבין בן שושן

6023415 - 2 שש"ס, 2 נ"ז

בקורס נבחן כיצד ילדים ונוער מופיעים ומיוצגים במרחב הקולנועי, מסוף המאה התשע עשרה ועד ימינו. במרכז הקורס תעמוד השתקפותו הקולנועית של המפנה בתפיסת הילדות והנעורים לאחר מלחמת העולם השנייה, תקופה בה 'מומצאת' הילדות מחדש, כחלק משיח פוליטי הומניסטי שעוסק בזכויות הילד, שיח פסיכולוגי העוסק בקשר בין ילד ואם, ושיח חינוכי העוסק בדמוקרטיה. הקולנוע, מאז המצאתו בשלהי המאה התשע עשרה, משקף תהליכים חברתיים, טכנולוגיים, כלכליים ופוליטיים – אם בגישה הדוקומנטרית ואם בגישה העלילתית. הוא מייצג מרחב עצמאי, אשר המרחב הממשי מעוצב בו מחדש. ככזה, הוא משמש אמצעי לימוד של ההיסטוריה כפי שהיא מתרחשת, ושל האופן בו היא משתקפת במדיום עצמו ומובנית באמצעותו. בקורס נבחן אופנים שונים בהם מצולמים ילדים במרחבי המחיייה שלהם – ממשיים ומומצאים, בין צילום תיעודי וצילום אמנותי ובקולנוע העלילתי ובקולנוע דוקומנטרי. הקורס ילווה בקריאה בטקסטים העוסקים בילדות ונעורים במאה העשרים ובטקסטים העוסקים במדיום הקולנועי.

עו"ד ענבל פלג קוריאט

ילדים ונוער בעולם המשפט

6031712 - 2 שש"ס, 2 נ"ז

עבודה עם ילדים ונוער דורשת התמודדויות יום-יומיות עם שאלות אתיות ומשפטיות מורכבות. הקורס יעסוק בהיבטים מוסריים ומשפטיים הקשורים לנקודות המפגש שבין עולמם של הילדים לעולם המשפט. בחלקו הראשון של הקורס נתמקד במפגש של מערכת המשפחה ודיניה עם עולמם של הילדים ונדון, בין היתר, בסוגיות כגון: זכויות הילד במשפחה ובמערכת החינוך, אפוטרופוסות והחזקת ילדים, קביעת אבהות, זכויותיהם של ילדים בהליכי גירושין, אימוץ, אומנה ופונדקאות. בחלקו השני של הקורס נעסוק בקשרים שבין הדין הפלילי ועולמם של הילדים ונדון בסוגיות כגון: היקף האחריות המשפטית החלה על אנשי חינוך וחובת דיווח על עבירות המבוצעות בקטינים, מידת הלגיטימיות של אמצעי ענישה שונים, עבירות מין בקטינים, ילדים עוברי חוק – ענישה ושיקום.

ד"ר גלעד גולדשמיט

יסודות חינוך ולדורף- הלכה למעשה

6011142-02 – 2 שש"ס, 2 נ"ז

הכרת עקרונות חינוך ולדורף והמעשה החינוכי בגנים ובבתי ספר ולדורף תעמוד במרכז הקורס. במקביל נדון בסוגיית שילוב האמנות בחינוך: רציונל, משמעות, דרכים אפשריות, הרחבת העיקרון של "אמנות החינוך". דגש מיוחד יושם על הכרה והתנסות באמצעים האמנותיים בהם עושים שימוש בבית ספר ולדורף בתחומי ידע שונים ובסביבות למידה מגוונות.

יש לי קול: מופע, מיצג ותערוכה כמדיום לקידום תהליכים בחינוך ד"ר רונן ברגר

6023357-2 שש"ס, 2 נ"ז

קורס זה יציג את האפשרות להיעזר בהיבטים שונים של פרפורמנס – בהופעה, תערוכה ומיצג – כדי לקדם תהליכי העצמה, ביטוי אישי וקבוצתי בחינוך. הוא יתמקד באופן שבו התהליך היצירתי המכוון להופעה וההופעה עצמה יכולים לעזור לילדים ולמבוגרים להשמיע את קולם, להתחבר לכוחות, להתבטא, ללמוד ולהתפתח. הקורס יציג מגוון תיאוריות וגישות עבודה במדיומים השונים של האמנויות – תאטרון פורום, תאטרון פליבק, תאטרון רחוב, מיצג, תערוכה ותנועה, וידגים מהלכה למעשה את האופן שבו ניתן להיעזר בפרפורמנס כדי להשמיע את קולם של היחיד ושל הקהילה. הקורס ישלב הרצאות תיאורטיות, דיונים, דוגמאות מהשטח ותיאורי מקרה, תהליכי יצירה והתנסויות בפרפורמנס בכיתה ובמכללה.

ד"ר שי מנשה

כישורי שפה ודיסלקציה

6029150 - 2 שש"ס, 2 נ"ז

בשנים האחרונות יש התפתחות משמעותית בידע המחקרי והיישומי בתחומי רכישת השפה הדבורה, השפה הכתובה ובליקויים אפשריים בהן. בקורס נדון בהתפתחות השפה על מרכיבי השונים תוך התייחסות לגורמים ההתפתחותיים, התנהגותיים, קוגניטיביים, ונוירוקוגניטיביים. יילמדו גישות שונות המסבירות את תהליך רכישת הקריאה והכתיבה כגון גישות התפתחותיות וגישות לינגוויסטיות. נדון בגורמים היכולים לנבא ליקויי קריאה ושפה, בליקויי הלמידה ובליקויים הקוגניטיביים, בגישות התערבות בתחום הקריאה והכתיבה ובגישות לאיתור ואבחון.

גב' קמה גלילי

להבין את הנקרא: היבטיים רגשיים וגישות התערבות

6023412 - 2 שש"ס, 2 נ"ז

מה משפיע ומקדם מיומנות של הבנת נקרא אצל ילדים ובוגרים? הבנת הנקרא נחקרה כמיומנות מרכזית בתפקוד הלימודי. בשנים האחרונות מודגשת בספרות המחקרית חשיבותם של רכיבים רגשיים ומטה-קוגניטיביים. לרכיבים אלו חלק חשוב בתפקוד האקדמי של ילדים ובוגרים המאובחנים כלקויי למידה. בקורס יוצגו מודלים עדכניים ודרכי התערבות לקידום הבנת הנקרא והגברת המוטיבציה לקריאה. הקורס יכלול התנסות בהיבטים יישומיים של אסטרטגיות התערבות.

גב' הגר דורנאי

לחקור גבולות באמצעות אמנות

6011157 - 2 שש"ס, 2 נ"ז

דרישות קדם: מבוא להבעה ויצירה ככלי ללימוד והבנה של כישורי חיים

מושג הגבול הינו מושג מרכזי ומשמעותי בחיינו. הוא מלווה אותנו בחשיבה ובעשייה, הן בחיי היומיום והן במסגרת הניסיון שלנו להבין את ההווה האנושית הגבולות מגדירים אותנו: גבולות הגוף, גבולות המציאות, גבולות הקיום והיקום, גבולות פסיכולוגיים, מנטאליים, רגשיים, התנהגותיים, וגבולות ביחסים בין אדם לחברה בה הוא חי. הגבול הוא שמכתיב את הקצה הממשי והפסיכולוגי ומתוך כך את המרחב בתוכו אנו מתקיימים. בקורס נתנסה בתהליכי יצירה בחומרים מגוונים כדרך להכיר לחקור ולהבין את הגבולות האישיים שלנו והיחסים בינם לבין הסביבה בה אנו חיים. בכל מפגש תתקיים התנסות סדנאית, התבוננות ודיון על התהליך והתוצר והפניה לקריאה של חומרים תאורטיים מותאמים.

גב' ויואנה מלמן

לימוד מיומנויות בתקשורת באמצעות משחק חברתי

6029175 - 2 שש"ס, 2 נ"ז

הקורס יעסוק בהכרת המשחק כשפת ביטוי של הילד ומשמעות המשחק בחייו. נלמד סוגים שונים של משחקי ילדים, נגיש את חשיבותו של המשחק הדידקטי והחברתי ואת תרומתו להתפתחות בתחום הרגשי, החברתי, הסנסו-מוטורי והקוגניטיבי. נתנסה במיומנויות הקשורות להנחית משחקים ולניתוח משחקים, ונלמד להתאים את המשחק לצרכים ההתפתחותיים השונים. הקורס יכלול תצפיות במשחקי ילדים והרצאות תיאורטיות.

גב' שרון חי

לימודי שדה- פדגוגיות של תיאוריה ומעשה

6023407 - 2+2 שש"ס, 4 נ"ז

קורס זה ילווה את מערך ההתנסות של לימודי השדה בשטח לאורך כל השנה. הקורס שואף לשילוב למידה תיאורטית עם ניסיון מעשי. הנחת היסוד היא שהאינטראקציה בין התיאורטי למעשי יוצרת לימוד שלם יותר, השונה במהותו מהלימוד המסורתי המפריד בין שתי הדיסציפלינות. הקורס יעסוק בתיאוריות רלוונטיות לכניסת הסטודנטים למסגרות ההתנסות, כמו גם למפגש עם האוכלוסיות וההתנהלות בשטח במהלך השנה. במהלך הקורס יתקיימו דיונים בסוגיות משמעותיות בהן יפגשו הסטודנטים במהלך התנסותם מזוויות ודיסציפלינות שונות. הסטודנטים יתבקשו להיות שותפים פעילים בהבאת דוגמאות מהשטח.

ד"ר עירית ששון

למידה מתווכת

6029156 - 2+2 שש"ס, 4 נ"ז

הקורס יקיף נושאים הקשורים ישירות להתנסות בלמידה מתווכת ובתיאוריה של פוירשטיין העוסקת ביכולת להשתנות כתוצאה מלמידה מתווכת. נדון בעקרונות התיווך, בפונקציות קוגניטיביות פגומות

וביכולת לפתחם. נעסוק במושגים הקשורים בלמידה מתווכת של השפה והדיבור הפנימי על פי משנתו של ויגוצקי, ובפעילויות בטווח ההתפתחות הקרובה. נדון בתיווך של מיומנויות חברתיות ויכולת להשתמש בהן בסיטואציות חברתיות.

ד"ר גיל מאור

לקויות למידה בלתי מילוליות ודיסקלקוליה

6023340 – 2 שש"ס, 2 נ"ז

כ- 15% מכלל האוכלוסייה סובלים מלקויות למידה, חלק גדול מהם סובל מלקויות למידה לא-מילוליות. במסגרת הקורס נסקור את המונח לקות למידה, נעמיק בהיכרות עם לקויות למידה לא-מילוליות, תוך התייחסות לשלושת הלקויות העיקריות בספקטרום – לקות מתמטית (דיסקלקוליה), דיסאוריינטציה זמן-מרחב ודיס אוריינטציה חברתית. נעמיק במיוחד בקשיים בלמידת חשבון, נלמד דרכים לאבחון, תוך התייחסות לאבחנה מבדלת, ולדרכי טיפול באנשים הסובלים מקשיים בלמידה חשבון.

ד"ר דנה צורי

לקויות למידה בראיית מערכות החינוך והבריאות בישראל

6023383- 2 שש"ס, 2 נ"ז

השכיחות והכרוניות של תופעת לקויות הלמידה והפרעת הקשב והריכוז בשילוב עם יכולתם להפריע לתחומים התפתחותיים חשובים, הופכים אותם לעניין קהילתי ובריאותי חשוב. הקורס יערוך היכרות עם הגדרות ומטרות מערכת החינוך והבריאות בהקשר של לקויות למידה, התפתחות היסטורית של התחום הארץ ובעולם וכן, מערכות ממשדיות ומשאבים הזמינים לאדם הסובל מלקות למידה או הפרעת קשב וריכוז. מטרת הקורס היא להבין את המשאבים והמערכות הזמינות ללקויות למידה והפרעת קשב וריכוז כתוצר חברתי של היסטוריה כללית יותר של אנשים עם מוגבלויות. כמו כן יוצגו וידונו דילמות עמם מתמודדים מורים, מטפלים, הורים ותלמידים לקויי למידה במערכת החינוכית בישראל.

גב' ויואנה מלמן

מבוא להבעה ויצירה ככלי ללימוד והבנה של כישורי חיים

גב' מיכל דורון

6029169 - 2 שש"ס, 2 נ"ז

הקורס יעסוק בהכרת כלים שונים של הבעה ויצירה בתחומי הדרמה, האומנות, הסיפור והתנועה. נלמד להכיר את העקרונות שעליהם מבוססת גישת הסיוע בעזרת כלים אלה, את משמעותם של הכלים ואת השפעתם על התפתחות האדם. הקורס יכלול הרצאות תיאורטיות בשילוב של ניתוח אירועים.

ד"ר אדם ויילר גור-אריה

מבוא לחינוך חברתי

6011125 – 2 שש"ס, 2 נ"ז

מטרת הקורס להציג את הקשרים בין חברה לחינוך, ובמיוחד בהיבט של עיצוב זהות וחינוך לערכים. חשיפה זו תתבצע באמצעות בחינה של המטרות והתוכניות של החינוך החברתי והחינוך לערכים הן במסגרות הפורמאליות של משרד החינוך והן במסגרות בלתי פורמליות, דוגמת תנועות הנוער. במסגרת

הקורס יבחן תפקידן של אותן מסגרות בהבניית הזהות הישראלית ותוך כך בחינת הקשרים בין קהילה, חינוך ושינוי חברתי.

ד"ר יוסי יפה

מבוא לחינוך מיוחד חלק א'

6033856 – 2 שש"ס, 2 נ"ז

הקורס דן בסוגיות המרכזיות של החינוך המיוחד, בהן מהותו כתחום חינוכי ומדעי רב-דיסציפלינרי, תחומי הטיפול שלו באוכלוסיות של לומדים עם צרכים מיוחדים והבנת המהות הסימפטומטית והאטיולוגית של הלקויות העומדות ביסוד צרכים אלו. מתוקף שכיחותן בחינוך המיוחד, הקורס יתמקד בסקירת הלקויות הקוגניטיביות, ההתפתחותיות והרגשיות/התנהגותיות. הקורס יציג גישות שונות להבנת הלקויות הללו, ויבחן את דרכי האבחון, הטיפול והמניעה שלהן.

ד"ר נירית קרני ויזר,

מבוא לחינוך מיוחד חלק ב'

ד"ר בתאל חזן-לירן

6023362 - 2 שש"ס, 2 נ"ז

הקורס יקנה מושגי יסוד בחינוך מיוחד, הכרת חוקי החינוך המיוחד וזכויותיהם של ילדים עם לקויות, בהמשך לחלק א' נעמיק ב הכרת סוגי האבחון והטיפול בילדי החינוך המיוחד, בתוך כך יידונו ההיבטים התיאורטיים, החינוכיים והטיפוליים הקשורים בהתמודדות המשפחות לילדים עם צרכים מיוחדים. בנוסף, נעסוק בפיתוח הבנה לרצינות ולבסיס האידיאולוגי-חינוכי של שילוב, הכרת מודלים מגוונים של שילוב והתאמתם לאוכלוסיות השונות בחינוך המיוחד, הבנת החשיבות והתפקיד של המורה לחינוך המיוחד והצוות הרב מקצועי, והכרת עקרונות העבודה במסגרות משלבות.

גב' הגר דורנאי

מבוא ליסודות תרפיה באומנות

6023398 – 2 שש"ס, 2 נ"ז

הקורס יעסוק בעולם הטיפול הרגשי בכלל, הייחוד של טיפול באמצעות אומנות, ואיכויותיה המיטיבות של האומנות. בקורס ילמדו הסטודנטים מושגי יסוד בטיפול באומנות הקשורים למטפל, למטופל ולקשר הטיפולי. הקורס ישלב התנסויות סדנאיות בתהליכי היצירה וקריאת מאמרים ודיון בחומרים התיאורטיים המהווים את הרקע להבנתם של תהליכים אלו.

ד"ר שי מנשה

מבוא ללקויות למידה - חלק א'

6023359 - 2 שש"ס, 2 נ"ז

הקורס יאפשר היכרות והבנה של הנושאים המרכזיים בתחום ליקויי הלמידה. הסטודנטים יכירו את ההגדרות לליקויי הלמידה, את הפרופילים התפקודיים ואת התחומים השונים שבהם ייתכנו הליקויים. יילמדו גישות ותיאוריות להסבר לקויות הלמידה מבחינה התנהגותית וניורופסיכולוגית. כן ידונו הבדלים שבין ליקויי למידה לקשיי למידה, וממצאים מחקרניים הקשורים בהיבטים רגשיים וחברתיים של התחום. בנוסף תודגש חשיבותה של המודעות לנושא בקרב ההורים ואנשי החינוך.

ד"ר שי מנשה

מבוא ללמידה (לקוויות למידה – חלק ב')

6023360 - 2 שש"ס, 2 נ"ז

הקורס עוסק באופן תיאורטי ואמפירי במהותה של למידה תוך בחינת גישות למידה שונות כמו ביהוויריזם, קוגניטיביזם, קונסטרוקטיביזם, והתיאוריה הסוציולוגית. במהלך הקורס ידונו ההבדלים בין הגישות ויושם דגש על הנחות היסוד העומדות בבסיס הגישות תוך התייחסות למהות הלמידה, תפקיד הלומד, תפקיד המורה, הסביבה, ויחסי הגומלין ביניהם. הקורס ייכלול קריאה של מקורות ביבליוגרפיים, דיון בתחום הלמידה וההוראה, ניתוח תהליכי למידה, וניתוח סביבות למידה על-פי הגישות השונות הנלמדות בקורס. הנחת היסוד של קורס זה היא שישנה חשיבות להבנה מעמיקה של תהליכי הלמידה בקרב הלומדים.

ד"ר טל ישראלי

מבוא לסוציולוגיה של החינוך

6011103 - 2 שש"ס, 2 נ"ז

מטרת הקורס להקנות לסטודנט מושגי יסוד ותיאוריות מרכזיות בסוציולוגיה ובסוציולוגיה של החינוך, ככלים לניתוח ולהבנה של מערכת החינוך, של המציאות הבית ספרית ושל תהליכי חינוך כחלק מהמציאות החברתית הכללית בארץ ובעולם. ביניהם: חברות וסטייה, הון אנושי וריבוד, שוויון הזדמנויות ומצוינות, בידול ואינטגרציה, פלורליזם ואחידות, מבחני מיון והשכלה גבוהה.

ד"ר משי משה אורי

מבוא לפילוסופיה של החינוך

6033922 - 4 שש"ס, 4 נ"ז

ד"ר אורלי דהאן

ד"ר אדם ויילר גור אריה

ד"ר יעל קדר

קורס מבוא בהגות החינוכית. הקורס יתמקד ביסודות הפילוסופיים של כמה שאלות מרכזיות בחינוך, ביניהן: מה היא מהות הפעולה החינוכית? האם החינוך משחרר או מדכא? האם ניתן לחנך לערכים? האם ביכולת החינוך לקדם את החברה? מהו מקומו של הילד בתהליך החינוכי? מה היא משמעות החינוך בתקופתנו? נושאים אלה יידונו במסגרת הקורס מתוך התייחסות למשנותיהם החינוכיות של כמה פילוסופים והוגים מרכזיים כגון אפלטון, רוסו, קאנט, דיואי ועוד.

ד"ר עומר הורביץ

מבוא לפסיכוביולוגיה

6023387 - 2 שש"ס, 2 נ"ז

הקורס יציג את נושאי הבסיס של המחקר הפסיכו-פיזיולוגי כחלק מהענף הכללי של הפסיכולוגיה המודרנית. הוא סוקר את היחסים בין מוח והתנהגות ומיועד להקנות ידע בסיסי ביסודות נוירו-פיזיולוגיים וביוכימיים להתנהגות בני אדם ובעלי חיים. ייסקרו נושאי יסוד כגון נוירו-אנטומיה בסיסית, הולכה עצבית, העברה סינפטית, פסיכופרמקולוגיה בסיסית, תפקוד ואנטומיה מוחית (כולל התייחסות לפגיעות מוחיות ולתהליכי החלמה לאחר פגיעה מוחית) ושיטות בחקר המוח. כן ניגע בקצרה בכמה נושאים מערכתיים.

מבוא לפסיכולוגיה של החינוך

ד"ר יוחאי עתריה,

ד"ר ליאור אריאל

גב' חיוט הודיה

גב' דרור אלה

6013306 - 2+2 שש"ס, 5 נ"ז, שיעור

6013307 - 1+1 שש"ס, 0 נ"ז, תרגיל

הקורס נועד להקנות לסטודנטים היכרות עם התחומים העיקריים שבהם עוסקת הפסיכולוגיה וכן עם המושגים המרכזיים של כל אחד מתחומים הללו. נידון בשאלות המרכזיות שבהן עוסקת הפסיכולוגיה תוך התחשבות בהיבטים המחקריים, תיאורטיים והיישומיים. נושאי הקורס יכללו פסיכולוגיה פיזיולוגית, תפיסה, זכירה, הנעה וריגוש, פסיכולוגיה התפתחותית, פסיכולוגיה חברתית, תיאוריות אישיות, אינטליגנציה ומדידתה ופסיכופתולוגיה. בנוסף, במסגרת תרגיל הקורס יישפו הסטודנטים לנושאים נוספים תוך חיזוק הנושאים הנלמדים במסגרת השיעורים. מטרת התרגיל היא לעזור לסטודנטים להתמודד עם החומר הרב המוצג במסגרת הקורס.

מבוא לשילוב אומנויות בחינוך

ד"ר גליה אנקורי

6033910 - 2 שש"ס, 2 נ"ז

מטרת הקורס להקנות תשתית תיאורטית הרלוונטית לפסיכולוגיה של היצירה והאומנות. נבחן את חוויית היצירה ממגוון של פרספקטיבות: תיאוריות פסיכואנליטיות, התפתחותיות, קוגניטיביות, אבולוציוניות וטיפוליות.

מבוא לשפת המוזיקה

ד"ר לאה מרזל

6029179 - 2 שש"ס, 2 נ"ז

המוזיקה כשפה, כאמנות וככלי חינוכי מטרות הקורס לטפח אהבה למוזיקה ורצון לדעת עליה ואודותיה, להקנות מושגי יסוד מתחום שפת המוזיקה ותולדות המוזיקה, להכיר רפרטואר מוזיקלי נרחב מהתרבות הישראלית והעולמית, תוך יצירת התמצאות היסטורית וסגנונית, להכיר את תחום המוזיקה והשימוש בה הן כאמנות ערכית והן ככלי חינוכי, לשכלל ולפתח את המיומנויות המאפשרות התבטאות באמצעות המוזיקה: האזנה, שירה, נגינה, אלתור, הסמלה, ציור, דרמה ועוד.

מבוא פסיכודרמה - תיאוריה וטכניקות מרכזיות

מר עופר זילברברג

6011147 - 2 שש"ס, 2 נ"ז

דרישות קדם: מבוא להבעה ויצירה ככלי ללימוד והבנה של כישורי החיים

פסיכודרמה היא גישה שפותחה על ידי יעקב לוי מורנו בראשית המאה הקודמת. מורנו פיתח את הסוציומטריה והפסיכודרמה במטרה להבין דינמיקה של קבוצה ובעיקר את האדם ומערכת היחסים סביבו. מורנו ראה בפסיכודרמה שיטה המפתחת את היצירתיות והספונטניות כגורמים המחזקים את הסתגלותו ואיכות חייו של האדם. קורס נחוה דרך עצמנו את הטכניקות הפסיכודרמטיות ונלמד את הגישה של מורנו ואת המושגים המלווים את העבודה הפסיכודרמטית.

מדעי המוח בחינוך הוא תחום מחקר ופרקטיקה אשר הולך וגדל בעשור האחרון. הגשר בין המחקר הקוגניטיבי ומחקר המוח לחינוך הולך ונבנה וכתוצאה מכך, פני החינוך במאה ה-21 משתנים באופן דינאמי ומתמיד.

הקורס יתמקד בהצגת ידע בסיס ומושגי יסוד בתחום המחקר הקוגניטיבי ומחקר המוח בהקשר חינוכי. במהלך הקורס יוצגו קשרים בין מדעי המוח, למידה וחינוך וידונו התובנות הרלוונטיות ממדעי המוח והקוגניציה לחינוך. הקורס יסקור ידע עדכני בדבר מערכות קוגניטיביות בסיסיות המשמשות להמשך רכישת הידע האנושי. כמו כן, יעסוק הקורס בפונקציות רלוונטיות ללמידה כגון זיכרון או השפעה של חשיפה וגורמים מוטיבציוניים, רגשיים ופיזיים על הלמידה.

מוגבלות שכלית התפתחותית

6023363, 2 שש"ס, 2 נ"ז

ד"ר נירית קרני וייזר

במהלך הקורס נדון בהתפתחות והשינוי בהגדרות השונות של פיגור שכלי (מוגבלות שכלית התפתחותית- מש"ה), החל מההגדרה המסורתית משנת 1983 ועד להגדרה העדכנית 2010. נדון ברצף של מש"ה. תכונות אישיות- תורשה או סביבה אפיונים מיוחדים של ילדים עם תסמונת דאון. מהותו של המש"ה: חשיבה מהי, אישיות, הסתגלות חברתית והתפתחות גופנית. נדון בעקרונות בחינוך תלמידים עם מש"ה: נורמליזציה, איכות חיים, ואוטונומיה. נלמד על הרציונל והבסיס האידיאולוגי לשילובם של תלמידים עם מש"ה במסגרות החינוך הרגילות. התמודדות הילד והמשפחה עם הקשיים הנובעים מהלקות. נסקור את שיטות הטיפול השונות הקיימות עבור אוכלוסייה זו. הסתגלות חברתית ושילוב: תכניות התערבות בגיל הרך - סוגיית השילוב במסגרות רגילות, החינוך בביה"ס היסודי - "הכנה לחיים" - עקרונות יסוד, מחקרי מעקב אחר בוגרי החינוך המיוחד והשתלבותם החברתית והתעסוקתית, החינוך בחט"ב - חינוך לתעסוקה - התפתחות הזהות העצמית התעסוקתית, מסגרות המשך לבוגרים עם מש"ה - תעסוקה וחברה, חינוך חברתי וחינוך לבילוי שעות הפנאי ומגורים בקהילה.

מוזיקה וחינוך

6029181 - 2 שש"ס, 2 נ"ז

ד"ר לאה מרזל

שילוב בין מחקר ליישום, המוזיקה כאמנות ערכית וככלי חינוכי, המוזיקה בחינוך המיוחד, מטרות הקורס, לטפח אהבה למוזיקה ורצון לדעת עליה ואודותיה, להכיר רפרטואר מוזיקלי נרחב ודרכים לשילובו בהוראה, לטפח את הידע בנושא החינוך המוזיקלי: מתאוריה ליישום, לעודד את החקר בתחום, לפתח יכולת חשיבה וכושר התבטאות בענייני מוזיקה וטעם מוזיקלי, לשכלל מיומנויות המאפשרות התבטאות באמצעות המוזיקה, להקנות כלים יישומיים לשילוב המוזיקה בעבודת ההוראה באוכלוסיות שונות, מתן כלים לבניית תכנית לימודים המשלבת מוזיקה.

המוזיקה כראי לשונות חברתית, וככלי ביטוי אישי, לאומי ועולמי. מטרת הקורס, להעניק חוויה רגשית, עניין, הנאה ואהבה למוזיקה, לפתח מודעות והקשבה למוזיקה "שלי" ולמוזיקה של "האחר" – גישה רב-תרבותית בתהליכי למידה והוראה, להכיר במרכיבים אסתטיים-מוזיקליים האופייניים לסגנונות המוזיקליים המגוונים (הפקות קוליות, צורות מוזיקליות, סוגי מנגינה, כלי נגינה, מקצבים) להעשיר את הפוטנציאל המוזיקלי הטמון בכל אחד מאיתנו, לטפח את הביטוי האישי והיצירתי באמצעות המוזיקה, ליצור קשר בין המוזיקה ובין תחומי תוכן אחרים, להעמיק את הידע בתחומי מגוון התרבויות ותתי התרבויות המוזיקליות המתקיימות בישראל.

ד"ר ליאור המאירי

מוטיבציה והמגזר השלישי

איך מגייסים מתנדבים ועובדים לארגונים שלא למטרות רווח? מה גורם לאנשים להצטרף לעשייה חברתית חינוכית מסוג זה? קורס זה יעסוק בהתבוננות בגישות, בתיאוריות ובמודלים המרכזיים המסבירים את תופעת המוטיבציה שצמחו בתחומים כמו פסיכולוגיה החברתית והתנהגות ארגונית. כמו כן יעסוק הקורס בהבנת תפקידה של המוטיבציה בזירה הייחודית בה פועלים ארגוני המגזר השלישי, בעיקר ארגוני חינוך, תרבות ורווחה. בהקשר זה יבחנו סוגיות ייחודיות לארגונים אלה כמו גיוס והנעת מתנדבים; כיצד משפיע צדק חברתי על מוטיבציה; מה הם המניעים להתנדבות, איך מניעים תהליכים קהילתיים; איך מאתגרים בני נוער ועוד.

ד"ר בתאל חזן לירן

מטרות חינוך שוות ושונות

מטרת הקורס הינה להפגיש את הסטודנטים, באופן תיאורטי לצד מעשי, עם תחום תכנון תוכניות הלימודים ככלל ובחינוך המיוחד בפרט. במישור התיאורטי, יוצג הרקע לצמיחת התיאוריה של תכנון לימודים ותובהר משמעותם של מושגים בתחום זה. כמו כן, יתוארו התמורות השונות שחלו במרוצת השנים בתכנון תוכניות הלימודים ויבחנו גישות שונות שנועדו לענות על רבגוניותם של הלומדים והשוני בצורכיהם. במישור המעשי, ילמד אופן קביעתם וניסוחם של יעדים ומטרות בתוכניות לימודים לצד עיצוב דרכי הוראה ואופני ההערכה הולמים, כאשר הסטודנטים יתנסו באופן ממשי בבניה של תוכנית לימודים יחידנית.

ד"ר עירית ששון, ד"ר דהאן אורלי

מיומנויות אקדמיות

גב' יעל גרינשטיין, ד"ר יערה גיל-גלזר

ד"ר משי משה אורי, ד"ר אלכס זיבנברג

מטרת הקורס היא הקניית אסטרטגיות חשיבה ולמידה הנמצאות בבסיס הלימודים האקדמיים ועריכת מחקר מדעי. הקורס כולל התנסות בכתיבה אקדמית על שלביה השונים. לאורך שנת הלימודים עוסק

הקורס במיומנויות הלמידה הנדרשות באקדמיה, תוך התמקדות בפיתוח חשיבה, קריאה ביקורתית, שימוש מושכל במשאבי הספרייה ומאגרי המידע וניתוחי מאמרים המתייחסים להיבטים של השיטה האקדמית. הכתיבה המדעית כוללת מיזוג מידע ממקורות אקדמיים, ספרים ומחקרים ומהווה תשתית עיונית למחקר.

ד"ר ורד האס

מיומנויות המאה ה-21

6023392 - 2 שש"ס, 2 נ"ז

מאז ומעולם שימש החינוך ככלי של החברה לטפח דור עתיד המתאים לתפיסת המציאות של אותה חברה. בעשורים האחרונים, דרך מבחנים בינלאומיים, הארגון לשיתוף פעולה ופיתוח כלכלי ה-OECD, בעזרת חברות ענק בינלאומיות החל להשפיע בצורה מכוונת על תחומי הלימוד במדינות רבות מסביב לעולם. מטרתה של השפעה זו להכין את דור העתיד לעולם התעסוקה של המאה ה-21. השם שניתן לתחומי ההשפעה שנבחרו הוא "מיומנויות המאה ה-21".

גישה זו קוראת להעניק לתלמידים הרגלי עבודה, למידה ושיתוף פעולה ששימוש בהם אינו שכית במתודות ההוראה הנפוצות בשנים האחרונות. קבוצות מחקר ופיתוח שונות ברחבי העולם הכניסו תחת קטגוריה זו מבחר מיומנויות קוגניטיביות, רגשיות והתנהגותיות, כגון פיתוח חשיבה יצירתית, פיתרון בעיות שיתופי, אוריינות טכנולוגית ועוד, זאת בנוסף לאוריינות הבסיסיות של קריאה, כתיבה וספירה. לאופני ההוראה וההערכה תפקיד קריטי ביכולת לקדם את הלמידה של מיומנויות אלו. במהלך הקורס בעזרת חקר עצמאי מודרך ושיתוף פעולה מקוון שיתבטאו במצגות שיתופיות בכיתה, התלמידים ילמדו ויתנסו במיומנויות המאה ה-21.

ד"ר גל שחר

מלאונרדו ועד בויס: אבני דרך בשפת האומנות המעשית

6023401 - 2 שש"ס, 2 נ"ז

האמנות מלווה את ההיסטוריה האנושית מראשיתה; היא נתפסת כחתימה להבנת העולם, כביטוי דתי, רגשי, פוליטי וחברתי. קורס זה יתמקד בפיתוח מיומנויות ההתבוננות והניתוח של יצירות אמנות ויקנה לסטודנטים מושגים תיאורטיים וביקורתיים מרכזיים להבנת שפת האמנות, תוך דיון ביוצרים וביצירות מכוננות בהיסטוריה של האמנות, בתמות מרכזיות, בזרמים ובסגנונות החל מהרנסנס ועד למודרניות. אלו יבחנו במסגרת הקשרים היסטוריים ותרבותיים.

כך לדוגמה, נדון בשדה האמנות כשדה של כוח שמכתיב נורמות התבוננות וצפייה מוגדרים מראש; בתפיסת הנוף כייצוג תרבותי אידאולוגי המשמש לסימול יחסי כוח חברתיים; בנשיות וזוגיות כפי שהם משתקפים בעין התרבות החזותית; בתפקיד האמן והשפעת הצילום.

ד"ר גליה אנקורי

מנוער בסיכון לנוער בסיכון

6133316 - 2 שש"ס, 2 נ"ז

דרישות קדם: פסיכולוגיה התפתחותית א' + ב'

קורס זה עוסק באתגרי גיל ההתבגרות מבחינה רגשית, חברתית, שכלית ורוחנית. באמצעות קריאת ספרות, צפייה בקטעי סרטים וניתוח חוויות אישיות מתקופת גיל ההתבגרות. הקורס ילמד להבין בני נוער החווים מצוקות התפתחותיות, נפשיות ומשפחתיות שונות.

ד"ר רונן ברגר

מעבר למילים-שילוב האמנויות בעבודה קבוצתית

6023826 – 2 שש"ס, 2 נ"ז

הקורס ילמד תיאוריות ומודלים יישומיים מתחום שילוב האמנויות ויצוג את הדרך בה הם יכולים להשתלב ולקדם עבודה קבוצתית. תוך כדי התייחסות לערכים המרפאים של המשחק והיצירה ולצורך המולד של אנשים לשחק וליצור ביחד ובעזרת התייחסות למשמעות ההתפתחותית של המשחק והיצירה החברתיים הוא ידגים, מהלכה למעשה את התרומה הייחודית של המשחק והיצירה לקידום תהליכים קבוצתיים בכלל, לבניית וגיבוש קבוצה ויצירתה כמרחב בטוח בפרט. הקורס ישלב התייחסות לתיאוריות ומודלים מתחום העבודה הקבוצתית הקלאסית ומתחומי שילוב האמנויות, הטיפול במשחק ויצירה והטבע תרפיה בפרט. הוא יתבסס על גישת ה Art as therapy, על תפיסת שילוב האמנויות (אינטרמודל) ועל מודל החוסן. הקורס ישלב הרצאות, דיונים, סרטים והתנסויות מעשית. הוא ישלב התנסויות בכל המדיומים של האמנויות: סיפור, תנועה, דרמה, אמנות חזותית ומוסיקה ויכלול גם עבודה מחוץ לכיתה ובטבע. הקורס יתמקד בכוח של העבודה הקבוצתית הלא מילולית ובמה שמתרחש מעבר למילים.

גב' רוני היינבך

מפגש עם השטח- הכרת מסגרות החינוך החברתי

6023354- 2 שש"ס, 2 נ"ז

קורס זה יציג בפני הסטודנטים של המוקד החברתי את שלל המסגרות בהם יוכלו להשתלב בשנה לאחר מכן בלימודי השדה. באמצעות הצגת הארגונים השונים יקבלו הסטודנטים גם מושג ראשוני לגבי המרחב החינוכי המקצועי שבו מתרחש החינוך החברתי. במהלך הקורס יכירו הסטודנטים את תחומי הפעילות החינוכית שמציעות המסגרות השונות, ילמדו את התיאוריה שבתשתיתן ויפגשו אנשי מקצוע העובדים בהן. בין הארגונים החינוכיים אליהם יחשפו הסטודנטים יהיו כאלה העוסקים בנושאים כמו רב תרבותיות, חינוך אלטרנטיבי, ילדים ונוער בסיכון, מגדר, חינוך בלתי פורמלי ועוד.

ד"ר אסנת ארבל

מפת הנפש: התערבויות חוויות במודל ה- IFS

6023413- 2 שש"ס, 2 נ"ז

מפת הנפש היא המפה הפנימית המכילה את כל הרגשות, המחשבות, ההתנהגויות או החוויות הפנימיות שבנו. ההבנה של כל אלה מסייעת לנו להכיר ולהיות מודעים להיבטים השונים בנו. הבנה זו מסייעת לנו לקבל את עצמנו ולחיות באופן רגוע ובטוח. העבודה במודל ה- Internal Family Systems (ה- IFS) מאפשרת קשיבות פנימית ויכולת להתמקד ולהיות מודע למפה פנימית זו בכל רגע נתון. בקורס זה נלמד את יסודות מודל ה- IFS ונחוה את ההתכנסות הפנימית ואת הפניית הקשב פנימה תוך כדי שימוש בהתערבויות חוויות פרטניות וקבוצתיות מגוונות. עבודה פנימית על פי מודל זה מאפשרת ביטויי המרחב הפנימי, זיהוי המפה הפנימית והפרדה מחלקים שונים בנו על מנת להעצים

את יכולת ההחזקה האישית ואת יכולת הוויסות העצמי. אנשי חינוך במסגרות שונות ילמדו ויתרגלו יכולת התבוננות עצמית והתמרה של קשיים לעוצמות.

ד"ר גלעד גולדשמיט

משמעות הסיפור במעשה החינוכי

6023391 - 2 שש"ס, 2 נ"ז

שאלת החשיבות של סיפורים, מיתוסים ואגדות במעשה החינוכי תעמוד במרכז שיעורי הקורס. נבחן שאלה זו מתוך מספר נקודות מבט, זאת בהתייחסות לגישות פסיכולוגיות ורוחניות שונות. במקביל נתבונן בסמלים ובדימויים מרכזיים של סיפורי עם, מיתוסים ואגדות ונסה להבין את השפה המיוחדת בהם הם מדברים ופוגשים את נפש הילד. מוטיב נוסף יהיה שאלת ההתאמה של סיפורים להתפתחות הילד, כולל השאלות כיצד כדאי לספר, מה היא האווירה הסיפורים המתאימה לגיל מסוים וכדומה. במידת האפשר ניגע גם בכתיבה יוצרת של סיפורים בהתאם לקווים שניתנו בקורס.

ד"ר תמר הגר

משנות את האקדמיה:

סטודנטים ומרצות מלמדות ולומדים חינוך ומגדר

6023419 - 4 שש"ס, 4 נ"ז

הכתה נותרה מרחב האפשרויות הכי רדיקלי באקדמיה, מצהירה המחנכת והתיאורטיקנית הפמיניסטית בל הוקס, זהו מרחב שבו המרצים והסטודנטים יכולים פוטנציאלית להפוך לשותפים מעורבים וביקורתיים היוצרים ידע חדש. למידה מעורבת, ביקורתית ושיתופית היא בתשתית של קורס המספק פלטפורמה ליצירת ידע של סטודנטים/ות ומרצים/ות בסוגיות חברתיות, חינוכיות, ומגדריות, תוך בחינה ביקורתית של מבנים חברתיים, זיהוי מגמות של חוסר צדק וחיפוש אחרי מתודות ופעולות אקטיביסטיות לתיקון/שיפור/שינוי המציאות. הקורס יעסוק בנושאים ובמקרי מבחן הקשורים לחינוך ולמגדר בתחומי החברה, הקהילה והמשפחה. הייחוד של קורס זה הוא בכך שהוא נבנה תוך שיח ויחד עם סטודנטים/ות (מהחוג לחינוך ומהמקבץ ללימודי מגדר) לגבי סוגיות חשובות להסך והוא ילמד בשיתוף על ידי הסטודנטים והמרצה. הסטודנטים יתחלקו לצוותי עבודה, כשכל צוות יפתח יחידת לימוד כשהכנת החומרים תעשה בהדרכה ובלווי. כל נושא ידון באמצעות מספר טקסטים מכוננים שיבחרו על ידי סטודנטים/ות שיעזרו במרצים/ות מומחים/ות בתחום ויהוו את הבסיס ללימוד המשותף של הכתה כולה. הקורס יילמד במתודות שונות ומגוונות.

ד"ר יעל גרינשטיין

ניהול ומנהיגות – תיאוריה ומעשה

6023342 - 2 שש"ס, 2 נ"ז

מטרת הקורס היא לתאר התפתחויות תיאורטיות בתחום המנהיגות החינוכית, להציג מושגים מרכזיים בתחום ולנתח את תופעת המנהיגות החינוכית ממגוון זוויות והשקפות, תוך התייחסות למנהיגות בתוך בית-הספר ומחוצה לו בהקשרים חברתיים-תרבותיים שונים. בקורס ייבחנו יחסי הגומלין בין מנהיגים למונהגים וההשפעות השונות של מנהיגות חינוכית כגון כוח, מוטיבציה, ניהול רגשות וכריזמה. בנוסף יינתן דגש להיבטים מוסריים של מנהיגות חינוכית ולארגון המנהיגות השונים בחינוך הפורמלי והבלתי פורמלי נוכח תהליכי שינוי ורפורמה.

סוגיות במנהיגות ויישומיהן לארגוני חינוך בלתי-פורמאלי ד"ר ליאור המאירי

6023393- 2 שש"ס, 2 נ"ז

לעומדים בראשם של ארגוני חינוך בלתי פורמאלי, יש תפקיד מכריע בעיצוב דמותה של החברה הישראלית ואיכות חייה; תפקידם הוא ייחודי ורקום בתחום הקונפליקטואלי לעיתים שבין שרות והנהגה.

קורס זה הוא אשנב להבנת תפקידם של ראשי ארגונים אלה כמנהיגים תוך ניתוח תיאוריות מרכזיות במנהיגות מבעד לעדשה הייחודית לעולם הארגוני הייחודי הזה.

ד"ר בתאל חזן-לירן

סוגיות בניתוח ועיצוב התנהגות

6023395- 2 שש"ס, 2 נ"ז

מטרתו של הקורס הנוכחי הינה להקנות לסטודנטים מושגים מרכזיים ועקרונות יסוד בתחום עיצוב התנהגות וניתוח התנהגות יישומי. לשם כך, הקורס יתמקד ויעסוק בעקרונות חיזוק שונים הבאים לידי ביטוי ביחסים שבין אנשי חינוך ולומדיהם ובדפוסי אינטראקציה אשר להם פוטנציאל לשמר התנהגויות בלתי מסתגלות. במהלך הקורס יוצגו אסטרטגיות לניהול התנהגויות בכיתה וידונו שאלות יסוד באשר ליישומן של אסטרטגיות אלה כאמצעי להעצמת אקלים כיתה חיובי, קידום תהליכי הוראה והגברת המוטיבציה של הלומדים. כמו כן, יתוארו שיטות איסוף נתונים ומערכי מחקר הנהוגים בתחום זה.

ד"ר אסנת ארבל

סוגיות רב-תרבותיות בחינוך

6023349- 2 שש"ס, 2 נ"ז

האתגרים המוצבים בפני אנשי החינוך הינם רבים ומגוונים. החברה הישראלית מורכבת מקבוצות שונות בעלות רקע תרבותי שונה בשל תהליכי הגירה מואצים בתקופה קצרה של חיי המדינה. חינוך רב-תרבותי ורגישות תרבותית במערכת החינוך נדרשים ונעשים קריטיים יותר ויותר שכן הם תורמים להעצמת מדדי הסתגלות, בריאות נפשית, הישגים לימודיים והתפתחות מיטבית של התלמידים. בקורס זה יחשפו התלמידים לנושאים הקשורים ברב-תרבותיות ופלורליזם והשפעתם על עבודתם כאנשי חינוך. ידונו נושאים כגון דיכוי ופריבילגיות (זכות יתר), כח, גזענות, אפליה, סקסיזם, "Ageism", וכו'. מטרת הקורס הינה לפתח רגישות תרבותית ופלורליסטית על רקע הבדלי תרבות, דת, עדה, גזע, מגדר, גיל, מעמד, צרכים מיוחדים, התפתחות פסיכולוגית, בריאות נפשית ועוד.

סטטיסטיקה א'

6013313 - 2 שש"ס, 3 נ"ז, ש' ד"ר מרסל עמאשה, ד"ר אלכס זיבנברג, ד"ר עדו ליברמן

6022344 - 2 שש"ס, 0 נ"ז, ת' מר צביקה אופיר

הקורס יעסוק ברובו בסטטיסטיקה תיאורית של נתונים (לוחות, תרשימים, מדדי מרכז ופיזור, מדדים למיקום יחסי ומדדי קשר). נדון ביתרונותיהן וחסרונותיהן של כל אחת מהשיטות ובהצגת תוצאות לפי

כללי דיווח מדעי. הקורס ילווה בתרגול שבועי בכיתת מחשבים באמצעות תוכנת SPSS. דרישות הקורס: השתתפות פעילה, הגשת תרגילים, מבחן סופי.

סטטיסטיקה ב'

6013314 - 2 שש"ס, 3 נ"ז, שיעור ד"ר מרסל עמאשה, ד"ר אלכס זיבנברג, ד"ר עדו ליברמן
6022345 - 2 שש"ס, 0 נ"ז, תרגיל מר צביקה אופיר

הקורס יוקדש ברובו לשיטות סטטיסטיות לניתוח הנתונים במדעי החברה. נדון במבחנים לבדיקת קשרים בין משתנים, לבחינת הבדלים בין קבוצות וכן מבחנים לניבוי משתנים על פי משתנים אחרים. נלמד להתאים את המבחנים הסטטיסטיים לסוגי שאלות מחקר, השערות ונתונים וכן לדווח על תוצאות ניתוחים אלה לפי כללי דיווח מדעי. הקורס ילווה בתרגול שבועי בכיתת מחשבים באמצעות תוכנת SPSS. דרישות הקורס: השתתפות פעילה, הגשת תרגילים, מבחן סופי.

סינגור עצמי והעצמה ללקויי קשב ולמידה ד"ר גיל מאור
6029139 - 2 שש"ס, 2 נ"ז

הדימוי העצמי הנמוך והתנסויות המתסכלות שמאפיינות ילדים בעלי קשיים לימודיים או התנהגותיים, ובכלל זה לקויי למידה וקשב, מחייבת התייחסות מעט שונה. שיטת סינגור עצמי היא שיטת פעולה להגברת המוטיבציה בקרב אנשים בעלי קשיים ולקויות להשתלב בחברה. באמצעות סינגור עצמי, הפרט מצג בדיבור ובמעשים שינויים בחייו שיאפשרו לו לחוש בטחון בהשתלבות החברתית והלימודית. הקורס כולל ידע מגובה מחקר בנושא תוכניות סינגור עצמי, יסודות הסינגור העצמי וכלים להעצמה. כמו גם, התנסות בבניית כלים לסינגור עצמי לתלמידים לקויי למידה וללקויי קשב.

סמינר-איך זה מרגיש להיות האחר\זר במסגרת החינוכית ד"ר יוחאי עתריה
6023374 - 2+2 שש"ס, 6 נ"ז

דרישות קדם: מיומנויות אקדמיות, שיטות מחקר וסטטיסטיקה א', פטור מאנגלית;
ציון עובר: 60

מתוך צמד המילים "חינוך מיוחד" נגזר הרעיון שיש לחנך את האדם הייחודי, השונה. האחר. האחר הוא אדם שעומד מחוץ לשער החוק הקפקאי ומבקש להבקיע פנימה, אדם שמחפש בית. המטרה של סמינר זה היא להבין את ייחודו של המיוחד – מבלי לנסות לבטל או אפילו להסביר. פשוט לתאר את העולם מנקודת מבטו, משמע, להבין את נקודת מבטו של השונה בתוך עולם שבו מנסים "לחנך" אותו. הסמינריון יעסוק אפוא בניתוח עומק של החוויה הסובייקטיבית של התלמיד\סטודנט השונה בתוך המסגרת החינוכית. בסמינריון המדובר ננסה להבין לעומק חוויה זו ע"י מחקר איכותני מתמשך ומעמיק עם נבדק אחד. המתודה תהיה ראיונות עומק: מראיונות פתוחים לחלוטין ועד ראיונות חצי מובנים.

דרישות קדם: מיומנויות אקדמיות, שיטות מחקר וסטטיסטיקה א', פטור מאנגלית;

ציון עובר: 60

הסמינר יעסוק במחקר בנושאים הקשורים ללמידה רגשית חברתית (SEL). SEL הוא פיתוח חינוכי על בסיס עקרונות של אינטליגנציה רגשית. גישה זו נועדה לפתח מיומנויות רגשיות וחברתיות אצל ילדים. תכניות המתבססות על הגישה כוללות התמודדות עם אלימות והתנהגויות אנטי-חברתיות אחרות דרך קידום סגנון פדגוגי חיובי. המאפיין המרכזי של תכניות אלה הוא פיתוח הילד כאדם שלם, כשהצד הרגשי והקוגניטיבי חשובים באותה מידה. סטודנטים המשתתפים בסמינריון יוכלו לבחור נושאים בהם יש להם עניין, ויפתחו אותם למחקר.

ד"ר נירית קרני ויזר

סמינר- אלימות מילולית ותכניות למניעתה

6023373 - 2+2 שש"ס, 6 נ"ז

דרישות קדם: מיומנויות אקדמיות, שיטות מחקר וסטטיסטיקה א', פטור מאנגלית;

ציון עובר: 60

במהלך הסמינר ננסה להבין את העולם הרגשי של המתבגר עם הצרכים המיוחדים. נלמד על אלימות כלפי מתבגרים עם צרכים מיוחדים בבית הספר והדרך שבה זה משפיע על עולמם הרגשי, מהיבט של הבנה מעמיקה לגבי החוויות שחווה מתבגר עם צרכים מיוחדים בחיי היום יום בסביבת בית הספר. ננסה להבין את הבסיס הקוגניטיבי לקשיים בהתפתחות הרגשית בעקבות ליקויים קוגניטיביים. כיצד הפרעות נפשיות משפיעות וקשורות להפרעות התנהגות. נלמד על התמודדות רגשית של המתבגר עם הצרכים המיוחדים. נכיר דרכי התקשרות חלופיות להתנהגויות לא הולמות. נדון בהתמודדות רגשית של תלמידים עם צרכים מיוחדים המשולבים בחינוך הרגיל, ובתופעות נלוות כגון בדידות בקרב ילדים עם צרכים מיוחדים.

ד"ר אדם ויילר גור-אריה

סמינר - אמיל לרוסו

6022349 - 2+2 שש"ס, 6 נ"ז

דרישות קדם: מיומנויות אקדמיות, שיטות מחקר וסטטיסטיקה א', פטור מאנגלית;

ציון עובר: 60

אמיל, או על החינוך, ספרו של ז'אן-ז'אק רוסו (1712-1778), נחשב ליצירת מופת לא רק בתחום מחשבת החינוך אלא גם בפילוסופיה חברתית ומדינית. מאז יציאתו לאור ב 1762 ועד היום הספר שנוי במחלוקת: ישנם הרואים ברוסו מופת של מחנך נדיב המשחרר את האדם מכבלי הדעות הקדומות של חברה מושחתת, ישנם גם מבקרים הסבורים ששיטתו החינוכית מכוננת למעשה דיקטטורה אכזרית המבוססת על הונאה והשפלה.

במהלך השיעורים ייבחנו ויידונו היבטים שונים של היצירה בצורה ביקורתית ויושם דגש על המשמעויות המעשיות שלה לחינוך כיום.

לאור העיון בהגותו של רוסו הסטודנטים יבחרו לעצמם סוגיות חינוכיות או הוגים חינוכיים שברצונם לחקור ויכתבו עליהם עבודת מחקר תוך יישום כלים שייקנו במהלך הסמינר. כתיבת העבודה תלווה על ידי המרצה.

פרופ' מוסטפא עבאסי

סמינר: הוגים, הגות וזרמים חינוכיים

ואידיאולוגיים בעולם הערבי בעת החדשה

דרישות קדם: מיומנויות אקדמיות, שיטות מחקר וסטטיסטיקה א', פטור מאנגלית;

2+2, 6023371 שש"ס, 6 נ"ז

מטרות הקורס: הקורס ידון בפרשיות נבחרות בתולדות החברה והחינוך במדינות המזרח התיכון החשובות למן מלחמת העולם הראשונה ועד העשור האחרון. הדיון יתמקד בהוגים החשובים, בהגותם ובזרמים החינוכיים והאידיאולוגיים במדינות האזור. ובנוסף לתחום החינוכי אידיאולוגי יעסוק הקורס בהרחבה ב קשר בין התחומים החברתיים ופוליטיים, לבין מבנה המשטרים האידיאולוגיות ובהשפעתם על המצב במזרח התיכון בעבר ובהווה. המטרה העיקרית היא להכיר מקרוב את מבנה החברה, המשטרים, מערכות החינוך והזרמים האידיאולוגיים השונים במדינות ערב הגדולות, ולהקנות לסטודנטים ידע מקיף על התמורות שעברו על המזה"ת במאה השנים האחרונות.

ד"ר אלון גולדברג

סמינר - היבטים חינוכיים של יחסים בין אישיים

6033326 - 2+2 שש"ס, 6 נ"ז

דרישות קדם: מיומנויות אקדמיות, שיטות מחקר וסטטיסטיקה א', פטור מאנגלית;

ציון עובר: 60

הקורס מפגיש את הסטודנטים עם סוגיות ביחסים בין אישיים מתקופת הילדות ועד תקופת הבגרות, כדוגמת: בדידות, אינטימיות וזוגיות. במסגרת הקורס נדון במקורות היכולות הבין אישיות וכן בדרכי ההתמודדות המשפחתיות והחינוכיות עם קשיים ביחסים בין אישיים אשר מתעוררים במהלך החיים. בסוף הקורס תוגש עבודה סמינריונית מחקרית בנושא הקורס.

ד"ר עומר הורוביץ

סמינר-היבטים של חרדה ואיכות חיים

באוכלוסיות החינוך המיוחד

6023368 - 2+2 שש"ס, 6 נ"ז

דרישות קדם: מיומנויות אקדמיות, שיטות מחקר וסטטיסטיקה א', פטור מאנגלית;

ציון עובר: 60

הסמינריון יעסוק ביחסים העדינים שבין חוויית חרדה (תכונתית ומצבית) לבין איכות החיים של אוכלוסיות החינוך המיוחד בטווח החיים. המחקר בקורס יתבסס על שאלונים ובחינת הקשרים בין משתנים שונים הנדונים במסגרת הסמינר. במהלך הקורס יוצג הרקע התיאורטי והמעשי הנדרש לביצוע מחקר; החל מאיסוף הרקע והמידע הנדרש לביסוס המחקר וכלה במטלות הכתיבה הנאותות. כמו כן, יוצגו הכלים השונים בהם נעשה שימוש בקורס, דרך ניתוחם והצגתם באופן אקדמי.

ד"ר אילת שביט

סמינר - הכרה בזהות: יחסי פרט וקבוצה באזורי פריפריה

6011151, 2+2 שש"ס, 6 נ"ז

דרישות קדם: מיומנויות אקדמיות, שיטות מחקר וסטטיסטיקה א', פטור מאנגלית;

ציון עובר: 60

האקדמיה לא נולדה כמשחק אינטלקטואלי-תיאורטי בלבד אלא כאורח חיים פעיל, המחנך ומשפר את האדם וסביבתו הטבעית והחברתית.

הקורס עוסק ביחסי שותפות וקונפליקט ביחסי פרט וקבוצה, על מנת להבהיר את הקשר בין הכרה בזהות לבין התנגדות לאי-צדק epistemic injustice.

מטרת הקורס היא לחשוף את הסטודנטים לחשיבות ולפרקטיקה של מעורבות האקדמיה בקהילה, תוך כדי הקניית מיומנות בניתוח רפלקטיבי-ביקורתי של העשייה האקדמית והחברתית ותוך כדי התנדבות פעילה בקורסי "אקדמיה בכיכר" בתחום החינוך החברתי והסביבתי.

ד"ר תמר הגר

סמינר - הסיפור החינוכי אוטואתנוגרפיות

6033930-2+2 שש"ס, 6 נ"ז

דרישות קדם: מיומנויות אקדמיות, שיטות מחקר וסטטיסטיקה א', פטור מאנגלית;

ציון עובר: 60

סיפורים הם הדרך בה בני אדם נותנים לעולמם והתנסויותיהם מובן. סמינריון זה מטרתו לבחון יחד עם הסטודנטים את האופן בו סיפורים הופכים לכלי מחקר אפקטיבי שמאפשר לנו להכיר על העולם החינוכי והחברתי. יחד נתבונן וננתח מחקרים המשתמשים בנרטיבים - סיפורי חיים, יומנים, מכתבים ועוד - כדי להבין את העולם החינוכי, חברתי ומחקרים, שבהם הסיפור הוא הדרך שבה מתועד המחקר. הז'אנר האוטואתנוגרפי - המעמיד במרכז את הסיפור החברתי תרבותי של האני, יבחן לעומק. במהלך הקורס ילמדו הכללים והכללים של מחקר נרטיבי ויתרונתיו (וחסרונותיו) ביחס למחקר מסורתי פוזיטיביסטי. הסטודנטים יבצעו מחקר נרטיבי על נושא חברתי חינוכי שיתועד בעבודת הסמינר.

ד"ר עמאשה מרסל

סמינר - הערכה בבית-הספר: תיאוריה ומעשה

6023345-2+2 שש"ס, 6 נ"ז

דרישות קדם: מיומנויות אקדמיות, שיטות מחקר וסטטיסטיקה א', פטור מאנגלית;

ציון עובר: 60

הסמינריון עוסק במרכיבים השונים של ההערכה בבית הספר: הערכת לומדים, הערכת מורים, הערכת תכניות לימודים ופרויקטים בית-ספריים. הסמינריון יפגיש את הלומדים עם עקרונות ההערכה ותפקידיה בבית הספר, והבנת חשיבותה בעבודתם של מנהלי בית ספר, מורים, תלמידים, הורים ובעלי תפקידים אחרים, ומקנה כלים לשימוש ככלי ניהולי לשיפור בית הספר.

ד"ר ענת רביב

סמינר- הערכה מקדמת למידה

6023336 - 2+2 שש"ס, 6 נ"ז

דרישות קדם: מיומנויות אקדמיות, שיטות מחקר וסטטיסטיקה א', פטור מאנגלית;

ציון עובר: 60

הסמינריון מבוסס על פי התיאוריות של פרופ' קרול דואק בנושא משוב מקדם למידה ככלי להתפתחות אישית.

מחקריה של דואק הוכיחו ש "חריצות" ו"עצלנות", יכולת מתמדת להשתפר ולהגיע להישגים – ביחס לעצמך ואף באופן אבסולוטי – או מחסור ביכולת כזו – קשורים לאמונות שגיבשת החל מגיל צעיר בעידוד ובהשפעת מבוגרים משמעותיים סביבך ביחס ליכולת ואי יכולת, ביחס להצלחה ולכישלון, וביחס לדימוי העצמי שלך בעקבות כך.

מטרותיו המרכזיות של הסמינריון לפתח יישום משמעותי של השיטה במערכת חינוך נבחרת תוך הדרכת הצוות והתלמידים.

ד"ר עדו ליברמן

סמינר-הערכת פרויקטים בארגונים חינוכיים

6023372 - 2+2 שש"ס, 6 נ"ז

דרישות קדם: מיומנויות אקדמיות, שיטות מחקר וסטטיסטיקה א', פטור מאנגלית;

ציון עובר: 60

הקורס עוסק בעקרונות החשיבה העיונית-תיאורטית בתחום הערכת פרויקטים ובלמוד עקרונות הביצוע של פרויקט הערכה מלא - החל משלב הגדרת שאלת ההערכה עבור דרך תכנון תכנית הביצוע, ואיסוף הנתונים וכלה בשלבי ניתוח הנתונים והפקת המשמעויות מהם. במסגרת הקורס נעסוק בהבחנה בין סוגי הערכות שונים, נגדיר מושגים תיאורטיים ויישומיים הקשורים בתהליך הערכה, נלמד על ההיבטים החברתיים הקשורים בביצוע תהליכי הערכה ונעסוק בתהליכי העבודה המרכיבים תהליך הערכה איכותי. קורס זה מיועד לכל בעל תפקיד בארגון אשר מבצע פרויקטים מסוגים ובהיקפים שונים אשר מעוניין להרחיב את השכלתו ואת יכולתו לבחון את הצלחתם של פרויקטים אלה.

סמינר – עולמות סמויים מן העין: ראיונות כמכשיר חינוכי פרופ' יאיר זלטנרייך

6023403 - 2 + 2 שש"ס, 6 נ"ז

דרישות קדם: מיומנויות אקדמיות, שיטות מחקר וסטטיסטיקה א', פטור מאנגלית;

ציון עובר: 60

הסמינר משלב הכרת עומק והתנסות בתחום הידע של הזהויות החינוכיות יחד עם הקניית יסודות של טכניקת עבודה דרך ראיונות אישיים. הסמינר יבחן את משמעויותיו השונות של מושג ה'זהות' ואת מקומו בעולם התוכן והרגש החינוכי. בעוד שילוב האמנויות במובנו

הרחב מתרכז בשיטות לימוד, הרי הזהות החינוכית מתייחסת ללומד ולמעטפת שמסביבו (משפחה, סביבה חברתית...).

ד"ר ליאור המאירי

סמינר – חינוך לאומנות ופיתוח מנהיגות

6023410 – 2 + 2 שש"ס, 6 נ"ז

חינוך לאומנות נמצא קשור למגוון של מאפיינים פסיכולוגיים וכישורים חברתיים ביניהם כמה הקשורים גם בפיתוח מנהיגות: הנעה להישג, מסוגלות עצמית, יצירתיות ועוד. מטרת הסמינר היא ראשית לחשוף את המשתתפים למודלים מרכזיים בתחום פיתוח המנהיגות, בעיקר בקרב צעירים ובמסגרות חינוך לא פורמאליות ולאפשר להם בחינה, תכנון ועריכת מחקר שבמרכזו שאלת הקשר בין החינוך לאומנות על סוגיה ובין פיתוח מנהיגות.

ד"ר יערה גיל גלזר

סמינר - לחקור באמצעות המצלמה והתצלום:

צילום ככלי מחקר בקונטקסט חינוכי

6011155 - 2+2 שש"ס, 6 נ"ז

דרישות קדם: מיומנויות אקדמיות, שיטות מחקר וסטטיסטיקה א', פטור מאנגלית ;

ציון עובר: 60

מטרת הקורס לפתוח בפני הסטודנטיות/ים מגוון אפשרויות לעריכתו של מחקר מבוסס צילום ו/או תצלומים בהקשר חינוכי. בין הגישות בהן יתמקד הקורס: ראיון במתודת Photo elicitation, ניתוח סמיוטי וניתוח קונטקסטואלי של דימויים מצולמים. כמו כן יושם דגש על התאמת שיטות מחקר איכותניות (כמו ניתוח תוכן, חקר מקרה, תיאוריה מעוגנת בשדה) לצרכי מחקר מבוסס צילום סטילס.

במהלך הסמסטר הראשון יתודעו הסטודנטים לתיאוריה בסיסית של צילום ולתיאוריה של צילום ככלי מחקרי במדעי החברה, ויתרגלו גישות שונות לניתוח של חומרים מצולמים. במהלך הסמסטר יגבשו הסטודנטיות/ים נושא ושאלות מחקר, יבחרו מתודה המבוססת על צילום ו/או ניתוח של תצלומים (סטילס), וינסחו הצעת מחקר. במהלך הסמסטר השני יוצג תהליך העבודה של הסטודנטיות/ים על ידיהם בצורה של משוב עמיתים, ואף יתקיימו מפגשים עם המרצה לליווי ומשוב בתהליך גיבוש וכתובת העבודה.

ד"ר יונתן קסלר

סמינר - לקויי למידה, הצלחה בחיים ופיתוח קריירה

6023406 - 2+2 שש"ס, 6 נ"ז

הסמינריון יעסוק במחקר בנושא לקויי למידה, הצלחה בחיים ופיתוח קריירה. הדגש בסמינריון יעשה באוכלוסייה הבוגרת אם כי נעשה שימוש בראייה רטרוספקטיבית על הילדות מגיל הבוגר. הקורס יעסוק בשאלות קריטיות העוסקות בזוהר וחופש משמעות ומעורבות בחיים והשלכות על העתיד האישי. בנוסף הקורס יעסוק במדידה בסיסית לבחירת מקצוע לעתיד ושימוש בכלי מדידה אלה כדי לעודד הכוון עצמי מציאותי המאפשר לאדם עם לקויי למידה למצות את הפוטנציאל הטמון בו.

ד"ר שרון שניר

סמינר - מחקר על התערבויות מבוססות אומנות

6133315 - 2+2 שש"ס, 6 נ"ז

דרישות קדם: מיומנויות אקדמיות, שיטות מחקר וסטטיסטיקה א', פטור מאנגלית;

ציון עובר: 60

הסמינריון עוסק במחקר על השפעה, תוצאות והשלכות של התערבויות חינוכיות בעזרת אומנות. הסמסטר הראשון יוקדש להיכרות קצרה עם צורות התערבות בסיסיות, כגון הצעת חומרים ליצירה חופשית ותרגילי יצירה מובנים, ובצורות מחקר בסיסיות, איכותניות וכמותניות, המתאימות לחקר התערבויות כאלה. הסטודנטים יוזמנו לבחור סוגיה ושאלה מחקרית, ולגבש הצעת מחקר. בסמסטר השני, יציגו הסטודנטים את עבודותיהם בכיתה, כחלק מהנחיית עמיתים. כן יתקיימו מפגשים קבוצתיים ספורים לצורך מתן הנחיות לכתיבת העבודה.

ד"ר עפרה ולטר

סמינר-מקומה הנה(ע)דר של התנועה בהוראה ובלמידה

6011111-2+2 שש"ס, 6 נ"ז

דרישות קדם: מיומנויות אקדמיות, שיטות מחקר וסטטיסטיקה א', פטור מאנגלית;

ציון עובר: 60

מטרתו העיקרית של סמינריון זה היא לספק לסטודנטים סביבה מתאימה לקיום מחקר בנושא המעניין אותם, בתחום הידע המוצע; הוראה ולמידה באמצעות התנועה (אינטליגנציה תנועתית) בלימוד מושגי יסוד, טיפוח יכולות מוטוריות ככלי לפיתוח וקידום מודעות רגשית - EI. הסמסטר הראשון יוקדש להיכרות עם התיאוריות העוסקות בשילוב גישות הוראה המטפחות את האינטליגנציה התנועתית ותרומתם בקידום יכולות קוגניטיביות ורגשיות. הסטודנטים יכירו כלים תקפים לבדיקת יכולות הבנת מושגי יסוד קוגניטיביים בגי"ר, בדיקת יכולות אמפטיה בקרב ילדים ומחנכים. כלים אילו יאפשרו לבחון את כוחה של התנועה בקידום כשרים אילו. הסטודנטים יוזמנו לבחור סוגיה ושאלה מחקרית, ולגבש הצעת מחקר. בסמסטר השני, יציגו התלמידים את עבודותיהם בכיתה, כחלק מהנחיית עמיתים. כמו כן יתקיימו מפגשים קבוצתיים ספורים לצורך מתן הנחיות לכתיבת העבודה.

ד"ר שי מנשה

סמינר: נירופסיכולוגיה קוגניטיבית של לקויות למידה

6011143-2+2 שש"ס, 6 נ"ז

דרישות קדם: מיומנויות אקדמיות, שיטות מחקר וסטטיסטיקה א', פטור מאנגלית;

ציון עובר: 60

מטרת קורס זה היא להפגיש את הסטודנטים עם תחום הקוגניציה והנירופסיכולוגיה של לקויות הלמידה, ולאפשר התנסות בכתיבת הצעת מחקר אשר תתבסס על סקירה ספרותית עדכנית ואינטגרטיבית, בעלת מסקנות אישיות וביקורתיות, שתוביל לכוון מחקרי עתידי אפשרי. בעבודה עצמה יתבקשו הסטודנטים לשזור הערות ביקורתיות, מסקנות, והצעות למחקר המשך.

מבנה העבודה יתבסס על מבנה של מאמר מחקרי בתחום, ויכלול תקציר, מבוא, שיטה (נבדקים, מטלות, ניתוחים סטטיסטיים), סיכום (תוצאות אפשריות בהתאם לסקירה הספרותית וביקורת).

ד"ר מרינה גורושיט

סמינר - סוגיות חברתיות בחינוך

6011154, 2+2 שש"ס, 6 נ"ז

דרישות קדם: מיומנויות אקדמיות, שיטות מחקר וסטטיסטיקה א', פטור מאנגלית;

ציון עובר: 60

מטרת הסמינריון היא הכרה ויישום עקרונות המחקר החינוכי כמותי או משולב באופן מעשי תוך ביצוע מחקר בפועל. הקורס יתקיים בשיתוף פעולה עם היחידה ללימודי שדה, ועבודות המחקר של הסטודנטים יאורגנו סביב נושאים הקשורים בעבודתם המעשית, כאשר מקום העבודה המעשית ישמש כשדה לעריכת מחקר. לסטודנטים שלא ירצו לחקור נושא הקשור לעבודה המעשית שלהם, תינתן אפשרות לבחור נושא חלופי / יוצע נושא חלופי על ידי מנחת הסמינריון.

ד"ר עירית ששון

סמינר - סוגיות מחקריות בחינוך והערכה

6013302-2+2 שש"ס, 6 נ"ז

דרישות קדם: מיומנויות אקדמיות, שיטות מחקר וסטטיסטיקה א', פטור מאנגלית;

ציון עובר: 60

במהלך הסמינריון מתקיים דיון בגישות תיאורטיות ומתודולוגיות המהוות בסיס לתהליך המחקר החינוכי. הסמינריון כולל התנסות מעשית בכל שלבי החקר משלב בחירת נושא, ניסוח שאלת מחקר, איסוף מידע עדכני, פיתוח כלי מחקר מתאימים, איסוף נתונים, ניתוח והסקת מסקנות. במהלך הסמסטר הראשון כל סטודנט בוחר פרויקט חינוכי. בתהליך של הנחייה ומעורבות עמיתים כל סטודנט כותב ומציג הצעה למחקר הממוקדת בהערכת הפרויקט/תוכנית. הסמסטר השני מוקדש לביצוע המחקר וניתוח הממצאים. בסוף הקורס מוגשת עבודה סמינריונית מחקרית מלאה.

ד"ר שירי פרלמן-אבניאון

סמינר - פסיכולוגיה בחינוך

6033929 - 2+2 שש"ס, 6 נ"ז

דרישות קדם: מיומנויות אקדמיות, שיטות מחקר וסטטיסטיקה א', פטור מאנגלית;

ציון עובר: 60

סמינריון זה בודק תהליכים פסיכולוגיים הרלוונטיים לתחומי החינוך. במסגרת הסמינר נסקור את הספרות העדכנית מתחום המחקר ההתנהגותי, הקוגניטיבי והרגשי - וכיצד תחומי המחקר של הפסיכולוגיה תורמים להבנה ושיפור של תהליכים חינוכיים. הסמינר יכלול גיבוש של שיטה מחקרית, הרצה של הניסוי בשטח, ניתוח וכתבת עבודה סמינריונית מלאה ואקדמית. בסמסטר א' נקדיש את הפגישה השבועית להכרת תחום המחקר והמתודולוגיה האופיינית לו. לאחר מכן בפגישות אישיות יותאם מאמר הנוגע לפרדיגמה המחקרית לכל משתתף, אותו יסכם ויצג בשיעור. לקראת סוף הסמסטר יגבש כל סטודנט רעיון מרכזי אחד בר ביצוע וניתן לחקירה ונגבש את הדרך לחקור את

השאלה. בסמסטר ב' יתקיימו פגישות אישיות לשם הנחיה לקראת הגשת התוצאות והדיון, ועבודת הסמינריון כולה בתום הסמסטר.

סמינר - תפקידו של ההון הפסיכולוגי בקרב לקויי למידה **ד"ר בת אל חזן**
6023405 - 2+2 שש"ס, 6 נ"ז

מטרת הסמינריון הינה לאפשר לסטודנטים קיום מחקר בסביבה מודרכת תוך עיסוק בתחום הקשר שבין משאבים פסיכולוגיים חיוביים ולקויות למידה. מוקדי המחקר העיקריים בקורס ישענו על עקרונות יסוד מתחום הפסיכולוגיה החיובית ככלל ומתחום ההון הפסיכולוגי בפרט ובזיקה לאוכלוסיות עם לקויות בתפקוד האקדמי. במישור העיוני, נסקור מושגים ועקרונות יסוד לצד תיאוריות ומודלים מרכזיים, השוכנים בבסיס ההון הפסיכולוגי וקשריו למשתני חרדה מחד והסתגלות מאידך. הואיל והון פסיכולוגי אינו רק משאב מוטיבציוני אישיותי חיובי של הפרט אלא גם מאופיין בדינמיות, קרי הוא ניתן לשינוי ולפיתוח, הכרה בתפקידו המהותי ובאופני היישום שלו צפויה להיות בעלת ערך מחקרי ויישומי רב. במישור המחקרי, נלמד כיצד לגבש שאלות והשערות מחקר וכיצד לאתר ולעצב כלי מחקר מתאימים. כמו כן, יוסברו אופן ארגונים וכתבתם של פרקים מרכזיים בעבודת המחקר.

ספרות בחינוך - מסע אישי וקבוצתי, עדות והעצמה **ד"ר דורית דרור הדר**
6023377 - 2 שש"ס, 2 נ"ז

הקורס מושתת על מודל מעגלי, שבו נכיר סיפורים ושירים שנוגעים בחיי האדם מלידה ועד מוות – מהסיפור הגדול והרחב של בריאת העולם ועד רמת סיפור הלידה הפרטי והמשכו עד המוות הגדול כאפשרות של ראיית מחזור החיים השלם כמו גם ראיית הפרט שבתוכו. מטרת הקורס היא לספק לסטודנטים/יות כלים להכרות ולהבנה עם תפקיד "מספר הסיפורים" ואת מיומנות ההקשבה לסיפורים ולשירים ואופן ההתייחסות אליהם וביצירת סיפורים מקוריים למצבים מיוחדים. ייבחנו אופנים לבחירת הסיפורים והשירים, מציאת התמות של היצירות, שתואמות את צרכי הזולת ואופנים ליצירת פעילות בהתאם למצב הנדרש ולמקומו היחסי בחיים. יושם דגש על מקומו של העד בתהליך כאמצעי לבניית העצמה אישית תוך כדי המסע הקבוצתי וראיית הרצף השלם. בקורס ילמדו מודלים ואבני יסוד מתחומי הביבליותרפיה כמו למשל מודל הסיפור בשלבים על פי אלידה ג'רסי, ייעשה שימוש בטקסטים מגוונים הלקוחים מתוך הספרות והשירה העברית והעולמית כמו: לאה גולדברג, שייקספיר, יונה וולך, רוברט פרוסט, חנוך לוין וכלה בדויד גרוסמן, רוני סומק ואהוד בנאי וטקסטים פרטיים של הסטודנטים בהתאם לבחירותיהם. הקורס ייבנה בתוכו התנסויות שידגימו העברת חוויה של מפגשים עם הזולת כשהסיפורים והשירים מהווים את המרחב הפנטסטי שאליו ממענים את השיח. הקורס יושתת על עקרונות מרכזיים שהם: פיתוח סקרנות, עידוד הגילוי, היכרות עם שפת הדמיון והיצירתיות, מקומו של העד, מקומו של מספר הסיפור ומוטיב ההרחקה. יילמדו בו תיאוריות מתחום הביבליותרפיה והחינוך.

דרישות קדם: מבוא להבעה ויצירה ככלי ללימוד והבנה של כישורי חיים

להתבגר פירושו להתגבר!!

תקופת ההתבגרות היא תקופה עשירה בצבעים, לעיתים רכים ועדינים ולעיתים כהים וצעקניים ביותר. צבעוניות זו שאינה תמיד הרמונית גורמת פעמים רבות למתבגר חוויות של בלבול, חששות מהלא נודע ומצבים נפשיים משתנים לצד הרבה סקרנות, אנרגיות והרפתקנות. הקורס יעסוק בתקופת גיל ההתבגרות על כל מורכבותו ובתרומה הייחודית של עבודה ביצירה ובהבעה להתמודדות מטיבה עם האתגרים הניצבים בפני המתבגר. בקורס נתנסה בתהליכי יצירה בחומרים מגוונים המותאמים לתכנים ולתמות המרכזיות שמעסיקות את המתבגר, נצפה בהדגמות של תהליכי אומנות שנעשו עם מתבגרים במסגרות שונות, נקרא ונדון בחומרים תאורטיים שעוסקים בתקופת חיים זו.

דרישות קדם: מבוא להבעה ויצירה ככלי ללימוד והבנה של כישורי חיים

הקורס "עבודה קבוצתית בעזרת אומנות" יעסוק באיכויות הייחודיות של העבודה הקבוצתית באמצעות אמנות ותרומתה לעידוד ופיתוח של למידה חברתית, דפוסי תקשורת בין אישיים ולכידות קבוצתית. כמו כן נבדוק את השפעתה של העבודה הקבוצתית באמנות על הפרט בתחומים מגוונים כגון: העמקת המודעות עצמית, הגברת יכולת הביטוי הרגשי והעצמה של היחיד על רקע הקבוצה. במהלך הקורס יתנסו הסטודנטים בעבודה קבוצתית באמנות ושימוש בטכניקות וחומרים מגוונים תוך התבוננות בתהליכי יצירה אישיים וקבוצתיים ובחינת השתקפותם בתהליכי היצירה ובתוצריה. במהלך הסדנה נדון ונתייחס לחומרים תיאורטיים העוסקים בהתפתחות תהליכים קבוצתיים וביטויים באמנות, בהיבטים הייחודיים של שימוש ביצירה בעבודה קבוצתית ובעבודה קבוצתית עם אוכלוסיות מגוונות.

עבודת צוותים רב מקצועיים היא הכלי המרכזי שבאמצעותו מקדמות מסגרות חינוכיות את מטרותיהם. הקורס יתמקד בעקרונות העבודה של צוות רב מקצועי במסגרות חינוך מיוחד ובבניית שיתופי פעולה בין אנשי הצוות. במסגרת הקורס נעמיק בהבנת החשיבות של שיתוף פעולה בין הצוות החינוכי לבין הורים לילדים עם צרכים מיוחדים. נושאי הקורס יכללו:

תאוריות המסבירות עבודה של צוותים בין מקצועיים, עבודת צוותים רב-מקצועיים במסגרות משלבות ומסגרות של החינוך המיוחד, גורמים המשפיעים על עבודה רב-מקצועית ושיתופי פעולה ותקשורת בין אנשי הצוות וההורים.

ד"ר טל ישראל

עיצוב דמות מחנכת

6029118 - 2 שש"ס, 2 נ"ז

מטרת הקורס היא קיום דיון ביקורתי בשאלת מאפייניה ודרכי עיצובה של דמות חינוכית, תוך התייחסות לשאלות היסוד של החינוך. זאת בהקשר של מאפייני החברה בת זמננו, כגון: פוסט מודרניות, קפיטליזם צרכני, גלובליזציה, רוויה תקשורתית ועוד. הדיון יסב סביב דילמות חינוכיות הנוגעות להצדקת החינוך, מטרותיו, אמצעיו וקשייו, במטרה לבחון מהן הדמויות החינוכיות המצויות, מהן הרצויות ומה מעצב אותן. הקורס ידון גם במקומה של מערכת החינוך בהקשר של תהליכי וסוכני החברות השונים ובדמותו של המחנך כסוכן חברות. במהלך הקורס יערכו פגישות עם אנשי חינוך פעילים וידונו עמם סוגיות חינוכיות שונות.

ד"ר יפה יוסי

עיצוב התנהגות לילדים עם צרכים מיוחדים

6023417 - 2 שש"ס, 2 נ"ז

גישות ושיטות של עיצוב התנהגות משמשות מכשיר חינוכי וטיפול נפוץ בקרב מורים וקלינאים שונים במסגרות החינוך המיוחד, העובדים עם ילדים עם לקויות התפתחותיות, רגשיות והתנהגותיות שונות. יעילותן של שיטות התנהגותיות אלה מקבלת משנה תוקף באינטראקציה עם ילדים עם לקויים שמגבילים את כישורי התקשורת שלהם וממילא עם בני הגיל הגן הנכללים בקטגוריה זו, שכישוריהם השפתיים אינם מפותחים דיים. בהיותו כלי חינוכי ויישומי ראשון במעלה בעבודה עם ילדים בעלי צרכים מיוחדים, הקורס ישאף להקנות ידע תיאורטי ומושגי נרחב בעקרונות הגישה ההתנהגותית ולהביאו לכדי ידע תיאורטי והבנה יישומית בסיסית בטכניקות וגישות של עיצוב התנהגות.

ד"ר אדם ויילר גור-אריה

ענישה, מוסר וחינוך

6023332 - 2 שש"ס, 2 נ"ז

נדמה שכל הורה או מורה מעניש את ילדו או תלמידו במצבים מסוימים בדרך זו או אחרת וכי ענישה היא חלק בלתי-נפרד והכרחי מכל תהליך חינוכי. אך ענישה בכלל וענישת ילדים בפרט מעוררת שאלות רבות ונוקבות כגון מהו עונש? האם יש הצדקה מוסרית לענישה ואם כן מהי? האם יש עונשים לא-מוסריים ואם כן מהם? האם מוסרי להחליף ענישה בטיפול או בפיצוי? האם ניתן לחנך בלי להעניש כלל? האם אמור להיות הבדל בין ענישה של מבוגר ובין ענישה של ילד ואם כן מהו? הדרך לבחון שאלות אלו ושאלות נוספות תהיה באמצעות הצגה ובחינה ביקורתית של שתי גישות מוסריות מרכזיות לענישה בפילוסופיה המערבית - תועלתנות וגמול.

גב' דנה צורי

עקרונות בהקניית אסטרטגיות למידה

6122308 - 2 שש"ס, 2 נ"ז

דרישות קדם: מבוא ללקויות למידה חלק א'

המונחים "לקויות למידה" ו"הפרעת קשב" מייצגים לומדים עם שונות בתחומי החוץ ובתחומי הקושי המאפיינים אותם. יחד עם זאת, ניתן לאפיין את הצרכים ולהכליל אותם לכדי אסטרטגיות למידה התואמות צרכים מגוונים אלה. בקורס נעסוק בהכרת החומר התיאורטי הנמצא בבסיס הקניית אסטרטגיות למידה ללומדים עם לקויות למידה והפרעות קשב, תוך הצגת ממצאי מחקרים עדכניים מהארץ ומהעולם ותוך שימוש בתיאורי מקרה להדגמת התיאוריה.

עקרונות פדגוגיים מנחים לעיצוב סביבות לימוד והוראה

ד"ר עירית ששון

6013328 – 2 ש"ס, 2 נ"ז

הכשרת אנשי חינוך כוללת עידוד למעורבות בפרויקטים חינוכיים או יוזמות חינוכיות. הערכה של הפרויקט החינוכי בשלבים שונים של התהליך חשובה ביותר להצלחתו. תהליכי הערכה והשימוש בהם כמרכיב אינטגרלי בתכנון ובביצוע מהלכים חינוכיים תופסים מקום מרכזי בגיבוש ועיצוב תוכניות במערכות חינוך. המוקד הוא בהערכה לצורך הפקת לקחים, שינוי ושיפור תוך מתן מענה לצורכי ההערכה של גורמים חינוכיים שונים במערכת החינוכית. הקורס יעסוק בתיאוריות, מושגים ושיטות הערכה. במסגרת הקורס הסטודנטים יתנסו בבניית תוכנית הערכה לפרויקט חינוכי-חברתי תוך יישום העקרונות והמושגים.

פיתוח החשיבה ההומניסטית באמצעות האומנויות

ד"ר עדנה קלו ליבנה

6023350 – 4 ש"ס, 4 נ"ז

הקורס יהיה מורכב מחלק תאורטי וחלק מעשי. המשתתפים יחקרו את התאוריות המובילות של החינוך ההומניסטי ובמסע מרגש ובלתי צפוי יהפכו את התורה למציאות, את המילה לפעולה ואת המחשבה ליצירה. באמצעות תנועה וצליל, טקסטים של תיאטרון וסימולציות ישחררו את הילד הנם בתוכם והלהט שהוא חלק בלתי נפרד מכל עוסק בחינוך. באמצעות תרגילים מסקרנים, המשתתפים ייצרו הרחבת הרפרטואר האישי שלהם ויגלו בתוכם פנים חדשות בתחומים נסתרים שלא הכירו קודם לכן. במפגש יעסקו המשתתפים בטקסטים ובדיאלוגים המפתחים את החשיבה היצירתית, הדחף לעשייה, הנתינה והמעורבות החברתית.

פסיכוביולוגיה למתקדמים

ד"ר עומר הורוביץ

6023399 – 2 ש"ס, 2 נ"ז

דרישות קדם: מבוא לפסיכולוגיה, מבוא לפסיכוביולוגיה

הקורס מהווה הרחבה של הקורס: "מבוא לפסיכוביולוגיה". באמצעות ידע קודם בשפה ובמושגים בסיסיים בחקר הפיזיולוגיה של ההתנהגות, הקורס יעסוק במנגנונים העצביים של מערכות תפקודיות ראשיות כגון: ראייה ומוטוריקה. כמו-כן, נשלב ידע זה כדי להבין את המכניזמים העצביים בבסיס התנהגות מורכבת, לדוגמא: למידה וזיכרון, רגשות חיוביים (אהבה, משחק וטיפול בצאצאים) ורגשות שליליים (פחד, זעם, כאב). דיונים אלה יבוצעו תוך התייחסות למחקר ותיאוריה

הנוגעים לקשר שבין תפקוד מוחי לבין התנהגות בבני-אדם ובעלי-חיים שאינם אנושיים כאחד. כמו-כן, נדון בתפקודים אלה ביחס למצבים של בריאות כמו גם במצבים של פסיכופתולוגיה והטיפול בהן.

**פסיכולוגיה התפתחותית א' יסודות בפסיכולוגיה התפתחותית ד"ר אלון גולדברג
ד"ר אילנה הירסטון**

6029004 - 2 שש"ס, 2 נ"ז

דרישות קדם: מבוא לפסיכולוגיה

הקניית מושגי יסוד בפסיכולוגיה התפתחותית והבנה של תהליכים התפתחותיים לאורך החיים. הקורס יעסוק בנושאים רבים שהם אבני היסוד של הפסיכולוגיה התפתחותית: שיטות מחקר בפסיכולוגיה התפתחותית ובתיאוריות של התפתחות, תוך התייחסות לטרום לידה ולתקופת הינקות.

**פסיכולוגיה התפתחותית ב' התפתחות מיינקות עד התבגרות ד"ר אלון גולדברג
ד"ר אילנה הירסטון**

6029005 - 2 שש"ס, 2 נ"ז

דרישות קדם: פסיכולוגיה התפתחותית א'

הקניית ידע תיאורטי בפסיכולוגיה התפתחותית והבנה של תהליכים התפתחותיים לאורך החיים. הקורס מתמקד בתיאוריות התפתחותיות, תוך התייחסות לתקופות החיים השונות, החל מן הגיל הרך ועד גיל ההתבגרות. הקורס דן במאפיינים אישיותיים ובהבדלים בין אישיים מנקודת מבט התפתחותית.

פסיכופתולוגיה א' גב' רויטל תמרי

6033836 - 2 שש"ס, 2 נ"ז

דרישות קדם: פסיכולוגיה התפתחותית א' + ב'

מטרות הקורס: מפגש ראשוני והקניית מושגי יסוד בתחום הפסיכופתולוגיה, כולל הגדרת התנהגות אבנורמלית ובלתי מסתגלת, הכרות עם המערכת האבחנתית המקובלת (DSM-5), וסקירת שיטות מחקר בתחום. בסמסטר הנוכחי נתמקד במספר קבוצות של פתולוגיות נפשיות: הפרעות לחץ, הפרעות חרדה והפרעות מצב-רוח. בלמידה יושם דגש על הבנת החוויה האישית, התסמינים, גורמי הסיכון והשכיחות באוכלוסייה, תוך הצגת הגישות המרכזיות להבנת האטיולוגיה, דרכי טיפול מקובלות וסימני השאלה הקיימים בתחום. לצורך המחשה נעשה שימוש בסרטים, תיאורי מקרה וחומר ספרותי.

פסיכופתולוגיה ב' גב' רויטל תמרי

6033914 - 2 שש"ס, 2 נ"ז

דרישות קדם: מבוא לפסיכולוגיה, פסיכולוגיה התפתחותית, ופסיכופתולוגיה א'

הקורס מהווה המשך והרחבה לפסיכופתולוגיה א', ויסתמך על בסיס הידע שניתן בתחום ועל הכרות עם המערכת האבחנתית המקובלת (DSM-5). הסמסטר הנוכחי יתמקד במספר קבוצות של הפרעות

נפשיות כגון הפרעות פסיכוטיות, הפרעות אישיות והפרעות סומאטיות. בלמידה יושם דגש על הבנת החוויה האישית, התסמינים, גורמי הסיכון והשכיחות באוכלוסייה, הסברים אטיולוגיים, דרכי טיפול מקובלות וסימני השאלה הקיימים בתחום. לצורך המחשה יעשה שימוש בסרטים, תיאורי מקרה וחומר ספרותי.

פרשיות מפתח בחברה הישראלית והשפעתן על החינוך ד"ר אמיר גולדשטיין

6021828 – 2 ש"ס, 2 נ"ז

הערה: הקורס אינו מיועד למי שלמד את הקורס המתודולוגי בלימודי היסטוריה בחוג ללימודים רב תחומיים. מטרת הקורס להציג את הקשרים בין חברה לחינוך, ובמיוחד בהיבט של עיצוב זהות וחינוך לערכים. הקורס ידון בפרשיות מפתח בתולדות החברה הישראלית דרך ההיסטוריה של עמק החולה וקריית שמונה. ייבחנו תהליכים ואירועים כמו: יחסי יהודים וערבים בעמק החולה בתקופת המנדט ושאלת יציאת הערבים מהאזור ב-1948, קליטת העלייה הגדולה בשנות החמישים ויחסי קיבוצי הגליל העליון וקריית שמונה בשנות הקמתן. נעסוק גם בסוגיות מההיסטוריה החברתית של מדינת ישראל ברמת המאקרו (ולא רק באזור הגליל) וברלוונטיות שלהן למציאות החינוכית בישראל של ימינו.

צילום בחברה ובתרבות ד"ר יערה גיל גלזר

6011128 - 4 ש"ס, 4 נ"ז

הקורס יחשוף את הסטודנטיות לשימושים מרכזיים בצילום בתרבות המודרנית והעכשווית, ויפגיש אותם עם כלים ביקורתיים לבחינתם ולניתוחם של שימושים אלה, שהם במקרים רבים מניפולטיביים ומוֹבְּנים, ומשרתים אגידות ואידיאולוגיות שונות. בקורס ייבחנו אינטראקציות שונות בין צילום, קונטקסט וטקסט בזירות תרבותיות שונות: עולם האמנות, אמצעי התקשורת הכתובים (עיתונים יומיים ומגזינים), עולם הפרסום, האינטרנט, וספרי לימוד היסטוריה. הלמידה המעמיקה של ניתוח דימויים מצולמים בקונטקסט של היווצרותם ושל תפיסתם והתקבלותם על ידי קהל, על רקע סוגיות בחיי החברה והתרבות המערביים, תאפשר התבוננות מעמיקה וביקורתית על תצלומים ותחדד את המודעות לכוחם ולמשמעותם בחיי היומיום. הקורס ילווה בתיאוריות של תרבות ויזואלית וצילום כאמצעי ביטוי תרבותי, מאת תיאורטיקנים והיסטוריונים ביקורתיים של הצילום ושל התרבות.

צילום תיעודי-חברתי: תיאוריה ופרקטיקה ד"ר יערה גיל-גלזר

6023402 – 4 ש"ס, 4 נ"ז

הקורס כולל חלק תיאורטי וחלק מעשי. חלקו התיאורטי יחשוף את הסטודנטיות/ים לדוגמאות שונות של צילום תיעודי-חברתי לאורך המאה ה-20 ובעיקר בעשורים האחרונים, תוך דיון בסוגיות של אתיקה, מוסר ואחריות חברתית בהקשר של צילום תיעודי, ובקשר בין אלה לבין האסתטיקה של הצילום התיעודי. הלמידה תלווה בצפייה במגוון דוגמאות של צילום תיעודי חברתי ובדיונים בטקסטים מאת צלמים ומאת תיאורטיקנים והיסטוריונים ביקורתיים של הצילום ושל התרבות. חלקו המעשי של הקורס יכלול התנסות בצילום תיעודי ככלי חברתי ובחינה של האפשרויות הגלומות בצילום כתגובה למצבים חברתיים וכאמצעי לקידום שינוי חברתי, תוך גיבוש סגנון ואמירה אינדיבידואליים.

הסטודנטיות/ים יצרו פרויקט מעשי של צילום תיעודי-חברתי, שיתפתח במהלך הקורס. עשייה זו תלווה בלמידה ובתרגול של עקרונות יסוד של צילום וברכישת כלים ביקורתיים לבחינתם ולניתוחם של תצלומים.

ד"ר רגב נתנזון

קהילות בישראל

6023375 - 2 שש"ס, 2 נ"ז

מהי קהילה? כיצד היא מתהווה ופועלת? מהם ההבדלים בין קהילות ובין חבריהן? אילו יחסים מנהלות קהילות עם העולם החברתי שסובב אותן? באיזה אופן קהילות קשורות לזמן, למרחב ולזהות? במסגרת קורס זה נכיר מגוון של קהילות בישראל: קהילות שקשורות למוצא, למקום מגורים או לתחום עניין משותף; נשווה ביניהן, ננתח את אופני פעילותן בהיבטים הארגוניים, התרבותיים, הטכנולוגיים והפוליטיים ונבחן את הממשקים בין היבטים אלה. הקורס יעניק כלים להיכרות מעמיקה עם דפוסים שונים של קהילות בישראל ועם דינמיקות מגוונות לפעילותן ויסייע בפיתוח רגישות תרבותית בפעילות במסגרתן.

ד"ר גיל מאור

קשב ולמידה - מבוא לנוירופסיכולוגיה של למידה

6023411 - 2 שש"ס, 2 נ"ז

הקורס עוסק בפעילות מערכת הקשב בתהליכי הלמידה. למידה היא תהליך בסיסי שמשותף לכל היצורים החיים. תהליך למידה מחייב בשילות התפתחותית, תנאי סביבה נאותים ותהליכים מטנליים מוחיים. במוקד הקורס נבחן את התהליכים המנטליים והאורגניים המאפשרים הפניית קשב ובקרה לתהליכי למידה, בפרט בתחום שפה, קריאה חשבון וכתובה. בקורס ילמדנו המנגנונים המאפשרים את פעילות מערכת הקשב ותהליכי הלמידה בכל אחד מתחומי הלימוד.

ד"ר ענת רביב

קשיי התנהגות הבנה, אבחון והתמודדות

6023341 - 2 שש"ס, 2 נ"ז

הקורס עוסק בנושא משמעותי וקשה להתמודדות במערכות חינוך ובמערכת המשפחתית- קשיי התנהגות. בקורס נבין את הסיבות לתופעה ודרכי התמודדות המערכות השונות. הקורס מלווה בניית תוכן מקרים והתנסות בחקר מקרה.

שיטות מחקר כמותיות ואיכותניות

ד"ר מרסל עמאשה

6023366 - 2 שש"ס, 3 נ"ז, שיעור

גב' יסמין ברזילי שחם, מר יונתן יעקובי

6023367 - 2 שש"ס, 0 נ"ז, תרגיל

הקורס נועד להקנות ידע ומיומנויות לקריאה ביקורתית, ולהתנסות מעשית ראשונית בשיטות מחקר כמותיות ואיכותניות בתחום החינוך. נושאים עיקריים בהם יעסוק הקורס: הכרת הגישה התיאורטית העומדת בבסיס המחקר הכמותי והאיכותני, הגדרת בעיות מחקר; מערכי המחקר, איסוף נתונים באמצעות שאלון, ראיון ותצפית, תוקף ומהימנות במחקר כמותי ואיכותני.

ד"ר נירית קרני ויזר

שילוב בראיה הומניסטית

6023351 - 2 שש"ס, 2 נ"ז

במהלך הקורס נלמד על שלשת המודלים המרכזיים שהם הבסיס להתייחסות החינוכית והטיפולית: המודל של הרווחה, המודל הרפואי והמודל ההומניסטי. נכיר את הרקע לדגש העכשווי של השילוב. תעשה הצגת הנושא של השילוב כתחום מרכזי בעבודה עם תלמידים עם צרכים מיוחדים והצגת האסכולות המרכזיות של השילוב. נלמד על המעבר משילוב להכלה וההשלכות של מעבר זה על החינוך. איך הגענו לדגש על הכלה. הצגת הכוחות החברתיים, האידיאולוגיים והמקצועיים המשפיעים כיום על המעשה בחינוך המיוחד - רקע היסטורי. נלמד מהו שילוב: הגדרות, תחומים, ממדים. המודלים ההיסטוריים שהשפיעו על השילוב ולאן פנינו מועדות. הפעלת השילוב כרפורמה חברתית. השילוב והשלכותיו על עבודת המורה והמודל האקולוגי בהתייחס לשילוב.

ד"ר יונתן קסלר

שילוב הילד עם הצרכים המיוחדים

6033887 - 2 שש"ס, 2 נ"ז

קורס מקוון משולב. הקורס יעסוק במגמות עולמיות של שילוב ילדים בעלי צרכים מיוחדים בחינוך הרגיל, ובביטוי של מגמה זו בישראל. נתמודד עם השאלה מי הילדים הנכללים בקטגוריה של חינוך מיוחד. הקורס יתמקד בסוגיות הנלוות לשילובם של סטודנטים במערכת החינוך הרגילה, לאחר שאובחנו כבעלי צרכים מיוחדים. יוצגו ויוסברו מונחי יסוד (חוק החינוך המיוחד, שילוב, חוק השילוב, השתלבות, הכלה). בהמשך יוקנה מידע הקשור באבחנה בין חריגויות שונות, תוגבר מודעות הסטודנטים לשונות בין התלמידים, ולסוגיית שילובם במערכת הרגילה. יודגש ההיבט ההיסטורי והפילוסופי של השילוב. יועלו סוגיות של פיתוח אחריות לקידומו של כל פרט בכתה על בסיס שוויון, מתוך דגש על שמירת זכויות האדם. נדון בקונפליקטים המאפיינים את עבודת אנשי החינוך בסוגיית השילוב, ונכיר כלים לאיתור ומיפוי צרכי שילוב. יודגשו דרכי הערכה של הצלחת השילוב כאמצעי למקסם את יתרונותיו. הקורס יכלול קריאת מאמרים מחקרניים והכנה של רפרטים על ידי המשתתפים.

ד"ר אדם ויילר גור-אריה

שסעים חברתיים בישראל

6011140 - 2 שש"ס, 2 נ"ז

הקורס יעמוד על מהותם של השסעים העיקריים בחברה הישראלית במטרה להבין טוב יותר את אופיים וכך לאפשר התמודדות חינוכית היורדת אל שורשי הבעיות הגלומות בהם. לשם כך יציג הקורס שאלות ויבחן פתרונות חינוכיים להיבטים שונים בשסעים, כגון שורשיהם ותוצאותיהם של השסעים, ביטוייהם הגלויים והסמויים, הצגתם הרשמית והלא רשמית. ידונו בעיקר השסעים העדתי, הלאומי, הדתי, האידיאולוגי והחברתי.

קורס זה בעל אוריינטציה מחקרית והוא עוסק בסוגיות עיקריות ובטרמינולוגיות הקשורות בחקר המוח והשפה. במהלך הקורס נתמקד בנושאים כגון טכניקות התנהגותיות ומתקדמות לחקר המוח, פוטנציאלים מעוררים - ERPs, מחקרי לזיות, תפיסה שמיעתית, תהליכים קשביים, קטגוריזציה במוח, לוקאליזציה, מודולאריות, קונקציוניזם, לטרליזציה, פלסטיות, והבדלים המיספרים. הסטודנטים יכירו גישות ותיקות, עדכניות, ומחלוקות ספרותיות אודות התחומים המוזכרים.

עו"ד ענבל פלג קוריאט

שפת הגישור

בית הספר מהווה סביבה רווית מפגשים בין צרכים שונים של תלמידים, הורים וצוותי חינוך, שעלולים לעורר קונפליקטים מסוגים שונים. קונפליקטים אלה, ובעיקר דרכי ההתמודדות עימם, עשויים להוביל לצמיחה ולשימור מערכות היחסים הקיימות או לפגיעה הרסנית ולהסלמת המצב הקונפליקטואלי. מטרתו של קורס זה הינה לחשוף את הסטודנטים לתפיסת העולם הגישורית ולכלים הגישוריים, אשר מסייעים להתמודדות בונה ומצמיחה עם סיטואציה קונפליקטואלית בכלל ובמסגרות חינוכיות בפרט. במהלך הקורס הסטודנטים יכירו באופן מעמיק את כל אחד מהשלבים של הליך הגישור ויתרגלו את המיומנויות הנדרשות מהמגשר. הסטודנטים יישמו את הטכניקות השונות בדרך של תרגילים, סימולציות וניתוח מקרים.

גב' מיכל דורון

תהליכים קבוצתיים במערכות חינוכיות

מר רונן מאירוביץ

הקורס יעסוק בחקר התהליכים המתרחשים בקבוצות במסגרות חינוכיות, והשפעתם על המתרחש בתוך מסגרת חינוכית רחבה. במהלך הקורס יילמדו וייבחנו נושאים הקשורים להתפתחות קבוצה, לתפקיד המנחה ולתפקידים של חברי הקבוצה השונים. כן תיבחנה השפעותיה של הקבוצה על היחיד תוך פיתוח מיומנויות הקשבה, הבעה, יצירתיות ואמפתיה. תיבחן גם ההזדמנות שהקבוצה מזמנת לפרטים שבה לגדול, להתפתח ולפתח זהות עצמית.

ד"ר מנשה שי

תהליכים קוגניטיביים ונירופסיכולוגיים בקרב לקויי למידה

הקורס יקנה ידע בתחום הקוגניציה והנירופסיכולוגיה של לקויות למידה והפרעת קשב. בתחילת הקורס יינתן רקע בתחום הנירופסיכולוגיה הקוגניטיבית. נדון בנירואנטומיה פונקציונלית של המוח, יוצגו מבחנים להערכת תפקודים קוגניטיביים שונים ונדון בשיטות מתקדמות לחקר המוח. בהמשך הקורס יוצגו מודלים תיאורטיים ופרדיגמות מרכזיות בתחומים הקשורים בלקויות למידה, תוך התייחסות ללקויות באופן ספציפי. בין היתר מטרתו של הקורס היא לפתח חשיבה מדעית וביקורתית בתחום הנדון באמצעות קריאת מאמרים מחקרניים עדכניים בתחום לקויות הלמידה והפרעת הקשב.

גב' רויטל תמרי

ד"ר אסנת ארבל

תיאוריות אישיות א'

6029006 – 2 שש"ס, 2 נ"ז

דרישות קדם: מבוא לפסיכולוגיה

מטרות הקורס: הכרות עם תחום חקר האישיות, הבנתה והגדרתה, באמצעות הצגת התיאוריות המרכזיות בתחום אשר כל אחת מהן מסבירה באופן שונה את המאפיינים, המניעים והצרכים של הפרט אשר מסבירים את ההתנהגות, ומציעה שיטות שונות לטיפול בקושי נפשי ובשינוי התנהגות. הלמידה תכלול סקירת התפתחותן ההיסטורית של אסכולות תיאורטיות שונות להבנת האישיות, דיון השוואתי בהנחות הבסיס ובדגשים הניתנים על ידי תיאוריות שונות, והערכה ביקורתית של המודלים. לצורך המחשה נעזר באמצעים ספרותיים, קולנועיים ובתיאורי מקרה.

גב' רויטל תמרי

תיאוריות אישיות ב'

6033923 – 2 שש"ס, 2 נ"ז

דרישות קדם: תיאוריות אישיות א'

מטרות הקורס: חלקו הראשון של הסמסטר יוקדש להכרות עם גישות תיאורטיות נוספות להבנת אישיות והערכה שלהן לאור הגישות שנלמדו בסמסטר הקודם. חלקו השני של הסמסטר יוקדש לדיון בסוגיות תיאורטיות מהותיות בתחום האישיות כגון המשכיות מול שינוי באישיות, תכונות קבועות מול השפעות מצביות, השפעות תרבותיות, כלים להערכת האישיות, פרקטיקה טיפולית ועוד. הלמידה תשלב דיון בתיאורי מקרה שיובאו על ידי הסטודנטים והמרצה, יחד עם ניתוח החומרים בעזרת התיאוריות הנלמדות.

ד"ר סמי בהט

תכנון חברתי וניהול פרויקטים

6023334 – 2 שש"ס, 2 נ"ז

תכנון הנו הליך המרה שבאמצעותו רעיונות ובעיות מתורגמים למדיניות ולצעדי מדיניות (תכניות עבודה ופרויקטים). בהיבט זה, תכנון חברתי-קהילתי (Social Planning) ובכלל זה, תכנון מערכות חינוך ולמידה, הוא תהליך דינאמי, מורכב ורב שלבי המחייב תכלול ידע מתחומים שונים, והעושה שימוש במודלים ובכלים יצירתיים מגוונים. התכנון החברתי והתוכניות הנגזרות ממנו, מעמיד במרכז את הצרכים והרצונות של בני האדם ואת הקהילה בה הם חיים, ולחלוקה של המשאבים בניסיון למנוע אי צדק חברתי. מטרת הקורס להקנות לסטודנטים ידע תיאורטי וכלים התנסותיים הנדרשים בתהליך התכנון המכוון לצרכים חברתיים-קהילתיים, ובדגש על המסגרות החינוכיות לסוגיהן השונים.

תרבות המחוברות: תקשורת חדשה וישנה בין צריכה ליצירה ד"ר רגב נתנזון

6023376 – 2 שש"ס, 2 נ"ז

אמצעי התקשורת נמצאים כיום בתהליכי שינוי ופיתוח מואצים. כיצד שינויים אלה משפיעים על האופן שבו ניתן להבין את העולם ולהשתתף בעיצובו? מהו מקומן של מסגרות חינוך (פורמלי ובלתי פורמלי) בתהליכים אלה? קורס זה מציע בחינה ביקורתית של אופני ייצור, הפצה, צריכה ופרשנות

של תכני התקשורת החדשה והישנה בחיי היומיום בכלל ובמסגרות חינוך בפרט. במהלך הקורס נשווה בין תקשורת חדשה וישנה, מקומית וגלובלית, חזותית וכתובה, מקצועית וחובבנית. נבחן את השפעותיהן ההדדיות תחת המבנה החברתי-פוליטי-כלכלי הרחב וכן את תפקידם של הצרכנים – יצרנים שלהן. דיוני הקורס יתמקדו בדרכים השונות באמצעותן התקשורת מאפשרת לחוות, להבין ולהתבטא, ובאופני ההשתתפות בעיצוב אמצעי התקשורת עצמם. הקורס יאפשר פיתוח מבט ביקורתי ביחס למקומה של התקשורת בתרבות ולתפקידה באינטראקציות חברתיות והוא מיועד להעניק לתלמידים/ות כלים לגיבוש פרויקט בתחום התקשורת שניתן יהיה ליישמו במסגרות חינוך מגוונות.

תרבות חזותית ואוריינות חזותית בתקופה העכשווית

ד"ר יערה גיל גלזר

6023355-2 שש"ס, 2 נ"ז

הקורס יעסוק במאפייניה של התרבות החזותית העכשווית, ובאוריינות החזותית ככלי חינוכי חיוני ומשמעותי להבנתה. המושג "תרבות חזותית" מתייחס לכל דימוי חזותי שהוא תוצר של תרבות מסוימת – המשקף היבטים שונים שלה ואף משפיע עליה. חקר התרבות החזותית עוסק בדימויים חזותיים, בנסיבות ובאופני הייצור/יצירה שלהם, בזירות התצוגה השונות שלהם, בגלגוליהם השונים בחברה ובתרבות, ובתגובות של קהלים שונים אליהם. אוריינות חזותית היא היכולת להבין, לפענח, לבקר וליצור דימויים ומסרים חזותיים. זוהי אחת המיומנויות החשובות במאה ה-21, שבה הדומיננטיות של דימויים חזותיים בתרבות הינה בולטת יותר מבכל תקופה אחרת בהיסטוריה. הקורס יתמקד בדוגמאות חזותיות מסוגי מדיה שונים (צילום על סוגי השונים, קולאז', כרזות, קומיקס, יצירות אמנות כמו ציור, פיסול, מיצב, מיצג, קולנוע, ועוד) – שתכניהן מייצגים סוגיות מרכזיות בחברה ובתרבות העכשוויות בעולם המערבי ובישראל. הדוגמאות ינתחו וייבחנו באופן ביקורתי בהקשרים שונים, ויתנו לסטודנטיות/ים כלים לניתוח ולבחינה של תרבות חזותית. הקורס ילווה בתיאוריה של תרבות חזותית ושל אוריינות חזותית, ובמקורות חזותיים רבים.